

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 18 januari.

2 § Anmälan om kompletteringsval till utskott

Andre vice talmannen meddelade att Miljöpartiet de grönas riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält Mats Pertoft som suppleant i finansutskottet och Helena Leander som suppleant i civilutskottet.

Andre vice talmannen förklarade valda till

suppleant i finansutskottet

Mats Pertoft (mp)

suppleant i civilutskottet

Helena Leander (mp)

3 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämndssammanträde

Andre vice talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträde fredagen den 7 december inkommit.

4 § Svar på interpellationerna 2007/08:282 och 285 om Norrsundets Bruk

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Raimo Pärssinen och Ulla Andersson har i liknande interpellationer frågat mig om jag avser att kontakta den intressent som vill köpa fabriken i Norrsundet, att besöka fabriken, att utse en förhandlingsperson, att kontakta den finske industri- och handelsministern, att föra fler samtal med Stora Ensos koncernledning samt att vidta åtgärder för att skärpa konkurrenslagstiftningen för att begränsa problemen med monopsoni.

Det här är andra gången jag står i riksdagen och svarar på frågor från Raimo Pärssinen och Ulla Andersson om nedläggningen av massabruket i Norrsundet.

Sedan den 27 november, då vi senast stod här och diskuterade situationen i Norrsundet, har jag och mina medarbetare haft många kontakter, bland annat med Stora Ensos ledning. Den 10 december träffade sju fackliga förtroendemän från Norrsundet min statssekreterare Jöran Hägglund, och det var ett mycket bra möte. Den synen delas också av de deltagande från facken. Jöran Hägglund ska också på mitt uppdrag besöka Norrsundet, något jag själv tyvärr inte har möjlighet att göra.

I mina kontakter med Stora Enso har jag fokuserat på att företaget tar sitt ansvar för de anställda i Norrsundet och att de tillför de resurser som behövs i omställningsarbetet. Jag har naturligtvis, som jag sagt tidigare, ställt frågan om försäljning av fabriken. Men Stora Enso vill inte sälja, och jag kan inte tvinga dem att göra det. Det är företagen själva som fattar beslut om både försäljningar och nedläggningar av företag. Jag varken kan eller ska ingripa i enskilda företags marknadsmässiga beslut.

Jag har ett mycket stort förtroende för de aktörer som jobbar på lokal och regional nivå, och den här regeringen arbetar för att öka det lokala och regionala inflytandet och möjligheten att växa utifrån sina egna förutsättningar. Jag tror helt enkelt att den bästa kompetensen, och kunskaperna om vad som behövs just i det här fallet, redan finns i regionen. Därför har regeringen gett Länsstyrelsen i Gävleborgs län, med landshövding Barbro Holmberg, i uppdrag att samordna arbetet och hjälpa till i diskussionerna med facket och företagsledningen. Ekonomiska resurser för den regionala och lokala nivån finns redan genom strukturfonderna och länsanslagen.

Självklart är det viktigt att vi har en väl fungerande virkesmarknad där marknadens aktörer konkurrerar på lika villkor, allt i enlighet med de spelregler som vi tillsammans satt upp. EG-rätten liksom den svenska konkurrenslagen innehåller redan förbud mot missbruk av en dominerande marknadsställning respektive mot otillåtna konkurrensbegränsande samarbeten, så kallade karteller, så i det avseendet finner jag ingen anledning att vidta några åtgärder. Vid misstanke om överträdelser av förbuden kan en anmälan göras till Konkurrensverket, som i sin tur gör en bedömning av den misstänkta överträdelsen och huruvida det finns tillräcklig grund för att gå vidare i ärendet med en process i domstol.

Slutligen vill jag än en gång försäkra Raimo Pärssinen och Ulla Andersson om att regeringen gör vad den kan för att hjälpa till i Norrsundet och noggrant följer utvecklingen där.

Anf. 2 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Fru talman! Jag skulle vilja börja med att tacka näringsministern för svaret, även om inte alla svar fanns med.

Det är mycket som har hänt under tiden från den förra interpellationen till i dag. Men tyvärr kan vi konstatera att det som har hänt bara har hänt i Finland. I Finland finns det en mycket aktiv regering som gör väldigt mycket för att ställa resurser till förfogande just för den stora omstrukturering som Stora Enso befinner sig i. Jag tänker återkomma till det.

Först vill jag tala om de enkla frågorna, som Maud Olofsson konstigt nog inte svarade på. Bara en sådan enkel sak som att Pappersfacket i Norrsundet med ordförande Örjan Larsson i spetsen bjöd in näringsministern via ett brev att besöka fabriken men, hör och häpna, inte har fått en enda rad till svar. Maud Olofsson säger att statssekreteraren i stället ska besöka Norrsundet därför att hon själv inte har möjlighet att göra det. Då kan man fråga sig: Varför är det så omöjligt? Fabriken ligger ju bara en liten bit norr om Gävle. Som representant för regeringen reser Maud Olofsson världen runt. Det går jättebra, det. Men Norrsundet undviker hon. Det är nästan så att man kan misstänka att det känns obehagligt för Maud Olofsson att åka till Norrsundet.

Statssekreteraren har inte hört av sig till de anställda, trots att det har gått tre månader sedan nedlägningsbeskedet lämnades av Stora Enso. I svaret säger Maud Olofsson att regeringen gör vad den kan. Då kan man väl åtminstone besvära sig att ta kontakt med facket och de anställda. Nu har man återigen från Norrsundet skickat ett brev där man vädjar om kontakt för eventuell hjälp av regeringen.

Pappersfacket skriver och frågar vad som har hänt efter den 10 december då man uppvaktade statssekreteraren: Vi fackliga pratar om att regeringen kan bistå med hjälp för att hitta ersättningsjobb till Norrsundet, därför att ni i regeringen har kontaktnät och kunskaper för att hitta företag som behöver utvecklas och etableras på annan ort. Hoppas på en fortsatt kontakt.

I dag har alltså regeringen gett landshövding Barbro Holmberg i uppdrag att samordna arbetet och hjälpa till i diskussionen mellan fack och företagsledning. Vi kan jämföra det med den finska regeringen som redan den 15 november förra året tillsatte en arbetsgrupp på grund av Stora Ensos nedlägningsbeslut i Finland. Då kan man ställa sig frågan: Varför kan den regeringen agera så mycket snabbare än vår?

Maud Olofsson säger i svaret att hon har fokuserat på att Stora Enso tar sitt ansvar för de anställda i Norrsundet. Då kan man fråga sig: Vilka krav har Maud Olofsson ställt på Stora Enso? När gjorde hon det? Och varför fokuserar inte näringsministern på sitt eget ansvar såsom ansvarig i regeringen för den här typen av frågor?

I Finland skjuter Stora Enso och regeringen till resurser motsvarande 60 miljoner euro. Statsminister Vanhanen tog direkt ett initiativ genom att den finska staten ökade stödet till näringspolitiska åtgärder för orter som drabbas av strukturuomvandling. Vanhanen motiverar det ökade stödet med att på de två orter som drabbas av Stora Ensos nedläggning i Finland ska industriell verksamhet få fortsätta. Maud Olofsson har inte ens orkat ta kontakt med de drabbade orterna.

Finlands finanspolitiska ministerutskott anser det nödvändigt att Stora Enso strävar efter att hitta ersättande verksamhet och stärker samtidigt regeringens beredskap i Finland att diskutera fortsatta åtgärder med bolaget. Maud Olofsson skriver i svaret att hon varken kan eller ska ingripa.

Återigen mina frågor: Vad gör regeringen? Tänker Maud Olofsson besvära sig med att göra ett litet besök uppe i Norrsundet?

Anf. 3 ULLA ANDERSSON (v):

Fru talman! Tack, näringsministern, för svaret, även om jag tycker att det är tråkigt att det har tagit så här lång tid, eftersom vi interPELLERADE i början av december och det här är en mycket viktig fråga för människorna i Norrsundet och för hela samhället, så klart, eftersom det pågår en stor påverkan på pappersindustrin som får väsentliga konsekvenser.

Att vi återigen står här är också *ett* sätt att visa på betydelsen av den här frågan från vår sida. I den tidigare debatten som var den 27 november sade näringsministern att hon kanske hade mer erfarenhet än många andra av nedläggningar och att hon hade en stor förståelse för vad som kan hända och hur det känns. Vidare sade näringsministern att hon ville skapa framtidstro, att regeringen hade ett ansvar för att ge landsbygden ökade inkomster och möjligheter. Och hon pratade om vikten av att regeringen hjälpt till med de resurser som ställts till förfogande. I och för sig framkom det senare i debatten att det inte var några nya resurser, utan att det var tidigare lagda resurser i strukturfonderna, så det var inga nya pengar som hade tillkommit efter nedläggningen av Norrsundet.

Hon sade vidare att hon skulle följa frågan. Dessutom påpekade näringsministern, precis som hon gör här i dag, att det är lokalt och regionalt som man vet bäst i sådana här frågor.

Nu har det gått tre månader sedan beslutet togs och två månader sedan den förra debatten. Hur har då näringsministern använt sin förståelse och sin erfarenhet i denna fråga, och hur har hon skapat framtidstro? Jo, hon har utsett Barbro Holmberg att tala med fack och fabriksledning, och det är bra. Hon kan säkert göra ett bra jobb och har erfarenheter och kontaktnät som är nödvändiga.

Statssekreteraren ska ha tagit emot fackliga representanter på ett möte, ett möte som facken själva tog initiativ till. Det var ett bra möte, enligt näringsministern, men det framkommer inte alls av handlingen hur.

Nu ska också statssekreteraren åka till Norrsundet. Men facken vet ingenting om detta. Och näringsministern har fortfarande inte svarat på den inbjudan och det brev som hon har fått från facken. Såvitt jag vet har näringsministern eller Näringsdepartementet inte heller på något vis varit i kontakt med Gävle kommun, den ort som påverkas mest av denna nedläggning. Hon har, som hon uttryckte i den förra debatten, talat med Stora Ensos ledning, vilket hon ansåg vara en ren rutinfråga.

Låt mig då säga till näringsministern att detta känns rätt magert. Efter jul och nyår är det alltid populärt med bantningskuror. Men låt mig säga att detta är helt fel metod. Stora håller på med en utsvältning av de anställda och samhället Norrsundet. Då passar näringsministerns magra kur inte in här.

Raimo Pärssinen talade alldeles nyss om Finland och hur man har arbetat där. Där är det faktiskt en partikamrat till Maud Olofsson som har agerat på ett helt annat sätt och visat vilket ansvar en regering har när det sker något som detta.

Redan den 15 november tillsatte statsministern i Finland en arbetsgrupp för att se hur man kunde möta de förändringar som pappersindustrin stod inför. Man har satt in näringspolitiska stödåtgärder direkt riktade till de orter som är drabbade. Man går in med omställningsskydd och utbildningsverksamhet. Finska staten går in med 500 miljoner kro-

nor, och Stora Enso går in med ungefär 100 miljoner kronor. Dessutom har man lagt in extra pengar i strukturfonderna efter Storas besked.

Men vad gör vår regering? Man utser en person som ska tala med facken och Stora Ensos ledning. Det är vad jag kan få ut av näringsministerns svar. Man planerar också ett besök av statssekreteraren.

Såvitt jag vet har näringsministern inte varit i kontakt med någon av de orter som har drabbats. Låt mig därför säga att jag känner en viss besvikelse. Det är tydligen lätt att åka runt och tala om att jobben kommer och att det går bra för Sverige. Men när det kommer till kritan provas vännen i nöden, och den vännen är tydligen inte näringsministern.

Anf. 4 JAN ANDERSSON (c):

Fru talman! Vid denna typ av nedläggningar, när det handlar om en industri av processkaraktär som den stora och dominerande arbetsgivaren på en mindre ort, tror jag att vi alla är överens om att problemen och verkningarna lokalt är väldigt stora och omvälvande.

Men när vi har den här typen av debatt tror jag också att det är viktigt att vi tittar på vad som är orsaken. Orsaken står inte att finna lokalt. Orsaken står inte att finna i om näringsministern besöker platsen eller ej. Virkesråvaran är en begränsad resurs. Skogen växer inte fortare för att kapaciteten i industrin ökar.

Man kan titta på siffror från SCB över produktivitetsutvecklingen när det gäller pappers- och massaindustrin. 1990 var produktionen per årsanställd 439 ton. 2006 var produktionen per årsanställd 957 ton. Det är mer än en fördubbling under en 15-årsperiod. Vi fördubblar produktiviteten per anställd, men vi har fortfarande lika många hektar kvar som producerar råvara. Egentligen har vi inte lika många hektar kvar eftersom vi faktiskt har ett minskande antal hektar som producerar skog till vår industri.

Med tanke på det vill jag rikta en fråga till Ulla Andersson när det gäller Vänsterpartiets inställning till Skogsstyrelsens förslag om att avsätta ytterligare 450 000 hektar för skogsskydd. Jag kan förstå att Ulla Andersson preliminärt ställer sig bakom Skogsstyrelsens förslag att undandra ytterligare 450 000 hektar från skogsproduktion. Hur för Ulla Andersson diskussionen med folket i till exempel Norrsundet när vi vet att en av huvudorsakerna i detta sammanhang är att just vedråvaran är en flaskhals när det gäller industrin?

Områdesskyddet och reservaten är inte det enda som naggar på råvarutillgången. Vi vet att Ryssland kämpar stenhårt för att skydda sitt timmer på hemmaplan med tullar och genom att göra det mer komplicerat att föra ut råvaran.

Jag tror att det är jätteviktigt att vi har dessa lite större samband klara för oss när vi diskuterar denna typ av nedläggningar.

Pappers- och massaindustrin säljer på en global marknad. För svensk del samlar vi råvaran från närområdet, och närområdet är Östersjöregionen. När det gäller tillgången på råvara är vi inte isolerade till Sverige.

Men det skulle vara jätteintressant att höra Ulla Anderssons reflexioner kring detta att sätta av mer produktiv skogsmark samtidigt som vi vet att råvaran är en trång sektor.

Prot. 2007/08:57
24 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 5 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag tycker att det som Jan Andersson tar upp i sitt inlägg är väldigt viktigt. Man måste förstå vad som händer ute i världen och på marknaden om man ska förstå de förändringar som sker inom företagsvärlden.

Dollarkursen är som den är. Det innebär stora förändringar för skogsindustrin. Det är klart att det påverkar Sveriges möjligheter att också ha förädling. En annan sak är virkeskostnaden, precis som Jan Andersson säger.

Den diskussion som vi för och som kanske har störst betydelse för den här typen av etableringar handlar om tullförändringar som Ryssland har infört. Både jag och andra statsråd har haft mycket tuffa diskussioner med Ryssland. Jag blev lovad för ungefär ett år sedan av ministern Ivanov att man inte skulle införa dessa tullar. Men det gör man ändå. Vi för nu djupgående diskussioner med Ryssland för att förändra detta. Men det är en diskussion som ännu inte är färdig. Men det påverkar möjligheterna, och det är precis det som Stora Enso också hänvisar till.

Det är också viktigt hur stor tillgång till skogsråvara i övrigt som man får. Det måste finnas tillgång till skogsråvara till priser som gör det lönsamt att förädla. Därför tycker jag att det är viktigt att inse att det inte bara är antalet interpellationer i denna riksdag som avgör om människor i Norrsundet har jobben kvar utan att det är hur det ser ut på marknaden som avgör detta.

Jag tror också att det är viktigt att säga att det måste vara företagen som tar de företagsekonomiska besluten. Vi vet från historien att när vi har varit duktiga på att rationalisera, när vi har varit duktiga på att effektivisera vår produktion och när vi har ökat produktiviteten har vi också skapat de långsiktiga jobben. Det är alltid näringslivet som måste fatta dessa beslut. Det är inte vi politiker bäst på. Men där har vi lite olika inställningar. Ni är mer positiva till den statliga inblandningen än vad vi som tror på marknadsekonomin är.

När det gäller resurser har vi en annan ordning än Finland. Framför allt har vi en annan ordning jämfört med vad Socialdemokraterna hade. Vi har gett mer pengar till regionerna därför att vi tycker att dessa pengar ska finnas där i händelse av den här typen av förändringar. Då ska resurserna finnas ute i länen, då ska resurserna finnas på länsstyrelsen. Länsstyrelsen är statens förlängda arm i fråga om detta. Det är också därför som vi har haft en ständig dialog med länsstyrelsen men i dag har formaliserat detta uppdrag till Barbro Holmberg och Länsstyrelsen i Gävleborg. Det är betydande resurser som finns inom strukturfondsarbetet.

Sedan tycker jag att det är intressant att lyssna på Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. På det ena mötet står man och klagar över att jobben läggs ned, att man värnar de anställda och så vidare. På nästa möte står man och säger något helt annat: Nu ska vi höja energipriserna, nu ska vi höja råvarukostnaderna och nu ska vi se till att vi klämmer åt företagen. Jag har bara ett råd att ge. Säg samma sak på alla möten! I slutändan kommer folk att höra på er på alla dessa möten, och de här sakerna går inte ihop.

Jag tror att det är jättebra att vi nu dels försöker, som jag har gjort, sätta press på Stora Enso att tillföra resurser för att hjälpa till i omställningen – den skyldigheten har de, och det har de lovat att göra – dels backar upp det med regionala resurser som vi har tillfört från statens sida. Det behövde vi inte göra, för det hade vi redan gjort. I Finland var man tvungen att göra detta. Men vi ska också lita till att de generella åtgärderna som nu ger effekt också i Gävleborg, med en förbättrad arbetsmarknad, är ett bra stöd för människor som behöver nya jobb. Vi ser en mycket positiv utveckling där sysselsättningen ökar, företagen investerar och så vidare. Det gäller Gävleborg och hela det övriga landet också, vilket är mycket glädjande.

Anf. 6 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Fru talman! Vi ska titta på orsakerna. Vi ska titta på villkoren som finns för skogsindustribranschen. Självklart är det så, men det är nästan så att man misstänker att det står två försvarsadvokater här för Stora Ensos agerande. Det kan naturligtvis vara omständigheter som tvingar företag att göra förändringar. Vi ska inte ha någon statlig inblandning, säger Maud Olofsson. Det är det som skiljer oss åt.

Jag har tidigare ställt frågan om Maud Olofsson har varit i kontakt med sin finske regeringskollega. Varför undviker hon den frågan? Varför svarar Maud Olofsson inte på det? Det kan ju dyka upp bra tips därifrån också, som kan leda till aktivitet även hos vår regering. Det är inte så, Maud Olofsson, att alla andra utom regeringen ska vara aktiva.

Maud Olofsson har stort förtroende för de lokala aktörerna. Det har vi också. Det är de som får slita med frågan om ersättningsjobb. De gör sitt bästa och jobbar efter sina förutsättningar. De har den bästa kompetensen och kunskapen. Det finns i regionen, säger ministern. Men har det aldrig slagit Maud Olofsson att de kanske behöver hjälp med en större överblick, sådant som är traditionellt arbete från regeringar i många länder? De kanske behöver hjälp med ett större kontaktnät, hjälp att tillföra mer kunskaper eller varför inte hjälp med att knyta till sig speciella kompetenser. Ge dem mer resurser, helt enkelt! Men passiviteten från Maud Olofssons sida är slående. Det ska inte vara någon statlig inblandning.

Hon pratar brett om villkoren för näringslivet. Det är jätteviktigt. Men nu är frågan: Vad gör regeringen för att stötta situationen i Norrsundets Stora Enso? Vad gör regeringen exakt? Det ligger pengar ute på regionen. Det gjorde det förut också. Maud Olofsson säger att hon har satt press på Stora Enso. Hur då? Vilka krav ställde hon?

Det är de generella åtgärderna som ger jobb, säger hon. Ja, naturligtvis är det så. Men det kommer att hända saker även i framtiden som kommer att kräva större insatser gemensamt från staten Sverige.

I dag kan vi läsa i Svenska Dagbladet att Ericssons fabrik i Gävle med 900 anställda är satt under lupp och ifrågasatt av analytiker. Betyder det att om det oerhörda skulle inträffa så är det generella åtgärder och resurserna som finns i regionen som ska fixa det också medan Maud Olofsson och regeringen sitter med armarna i kors och säger att marknaden fixar det?

Det som skiljer oss åt är att vi kräver en aktiv näringspolitik. Vi vet att vi kan hjälpa varandra om vi gör det från en gemensam utgångspunkt, det vill säga från statens sida. Men det är det Maud Olofsson säger att hon inte är beredd att göra.

Det är klart att det är andra förutsättningar i Finland. Det är ett annat land och en annan kultur. Men där har man åtminstone gått ut och sagt att man i den svåra situation som är nu går in med stödåtgärder för att underlätta omställning och utbildning och för att skaffa nya kunskaper och nya jobb. Det är inget man bara sprider ut. Resurserna finns om man har bra idéer som kan omsättas och leda till andra verksamheter.

Hela landet är betjänt av en aktiv näringspolitik men även av en aktiv regering som engagerar sig och går och stöder drabbade regioner.

Fru talman! Maud Olofsson skryter om att Sverige ska bli världens bästa företageland. Men när det bränner till och blir skarpa lägen ser vi inget annat än passivitet då regeringen hänvisar till andra aktörer.

Anf. 7 ULLA ANDERSSON (v):

Fru talman! Jag funderade lite på det Maud Olofsson sade. På något vis hade hon förutsett att detta skulle ske och lagt ut extra pengar till regionerna av just den anledningen. Det är rätt märkligt, för när man tar kontakt med dem som är ansvariga i regionen hade de inte en aning om att pengarna skulle användas ifall Stora Ensos fabrik i Norrsundet skulle läggas ned, utan de har lovat pengarna till olika näringspolitiska insatser, till utbildning och så vidare. Maud Olofssons spådom nådde tydligen inte ända fram till regionen, vilket är att beklaga.

Visst är det så att skogsindustrin står inför en omställning. Samtidigt vet vi att Stora Ensos fabrik i Norrsundet inte importerar virke från Ryssland, inte en stock. Samtidigt har fabriken haft en 20-procentig avkastning på insatt kapital de senaste åren. Att Stora Enso nu gör omstruktureringar handlar om att de vill minska sin egen efterfrågan – en form av monopsoni i den industriella världen, alltså en sorts monopolsituation på efterfrågesidan.

Allt detta står vi inför och ska hantera. Då krävs det en aktiv regering som tillsammans med parterna inom skogsindustrin sätter sig ned, tar gemensamma tag och tar ansvar för att se hur vi ska möta situationen, precis som man har gjort i Finland. Kan man inte komma på det själv kan man åtminstone lära av andra, Maud Olofsson.

Maud Olofsson pratar om generella åtgärder och om att arbetslösheten går ned. Det är jättebra att arbetslösheten har sjunkit, men enligt era egna prognoser ska den återigen stiga. Ni har dessutom skurit ned kraftigt på vuxenutbildningen, och ni har inte satt in några näringspolitiska stödåtgärder på de orter som drabbas av dessa nedläggningar. Detta försvårar självklart för de lokala och regionala aktörerna.

Lokalt har man efterfrågat en förhandlingsperson från regeringen, en person som har möjligheter, resurser och kontaktnät och som kan lyfta blicken både nationellt och internationellt. Det är en förmåga och möjlighet som man inte riktigt har på lokal nivå. Det kunde vara ett sätt att ta ansvar i frågan. Att näringsministern utser Barbro Holmberg är bra, precis som jag sade tidigare, men hon har också ett landshövdingssupplett och många andra arbetsuppgifter. Dessutom har hon inte pengar för att kunna jobba vidare med frågan.

I nöden provas vännen, sade jag i mitt förra inlägg. Jag kan konstatera att denna regering inte är vännen som behövs i nöden i Norrsundet. Det går inte att lösa problem genom att stå här och prata och inte göra några aktiva insatser. Det är inte lösningen för de anställda eller för samhället Norrsundet. Att aktivera sig, att visa att man bryr sig, att åka dit, att svara på brev och att göra det som kanske efterfrågas är att visa respekt för den situation de anställda och samhället Norrsundet befinner sig i. Det hade varit en fin gest av näringsministern och av den regering vi har.

Men, Maud Olofsson, det finns fortfarande tid. Det har gått tre månader. Ni har en chans att speeda upp hastigheten, inse allvaret i det som sker och ta det ansvar ni faktiskt är satta att ta. Näringspolitiska insatser behövs. Det behövs en regering som tar ansvar när det sker saker i människors liv på orter och när hela samhället påverkas av förändringar.

Anf. 8 JAN ANDERSSON (c):

Fru talman! Det sades från talarstolen att det låter som om här står två försvarsadvokater för Stora Enso. Här finns inga försvarsadvokater. Det här är heller ingen domstol. Det här är Sveriges riksdag, och vi har en debatt om skogsindustrin lokalt och i Östersjöregionen och Sverige.

Jag sade i mitt första inlägg att produktiviteten fördubblats de senaste 15 åren. Som alla närvarande vet handlar det om processindustrier, vilket gör att man inte kan dra ned lite grann på takten, köra fyradagarsvecka eller något annat. Det är en verksamhet som pågår 24 timmar om dygnet. Det innebär att man förr eller senare kommer till det läget att man behöver plocka bort en hel anläggning.

Jag blir lite bekymrad när jag hör Ulla Andersson säga att den industrin inte importerar en enda pinne från Ryssland. Då tror jag inte att man riktigt förstått sambanden på virkesmarknaden i Östersjöregionen. Möjligen har man inte heller förstått sambandet mellan tillgången på virkesråvara och möjligheten att fortsatt driva industrin. Eller så kanske man har förstått sambanden, och det kanske är just därför Ulla Andersson inte svarar på min fråga när det gäller avsättningen av ytterligare 450 000 hektar.

Ulla Andersson konstaterar att näringsministern har möjlighet till fler inlägg i debatten. Det har även Ulla Andersson. Då kanske hon kan svara på frågan hur hon ser på sambandet mellan att avsätta mer produktiv skogsmark och tillgången på virkesråvara för att fortsatt kunna ha en effektiv och stark industri för svensk del. Ta chansen och svara på den frågan i nästa inlägg!

Anf. 9 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka för den ställda interpellationen och för svaret. Jag instämmer i det som Jan Andersson sagt tidigare.

Jag har en fråga som går lite utanför det som nu debatteras. Hur ska vi rädda de kvarvarande jobben i Hallstavik? Det pågår stora nedläggningar i Seskarö, Utansjö och Norrsundet, och det är ett jätteproblem för dessa orter. Jag råkar vara vald för valkretsen Stockholms län, och där har vi en minst lika stor nedläggning på gång. Hela pappersmaskin nr 4 i Hallstavik ska nämligen läggas ned. Nästan 400 anställda ska bort.

Holmens Bruk är ägare till Hallstavik. Då kan man fråga sig om de gör det av ondsinhet eller för att, som Jan Andersson och statsrådet varit

inne på, anpassa sig så att de klarar övriga jobb i landet. Vi måste konstatera att marknaden tyvärr inte riktigt räcker till. Det är nedgång i efterfrågan, och det allra största problemet i detta sammanhang, utöver det som statsrådet nämnde, är dollarkursen i sig.

Vi måste titta på sammanhangen. Hur ska vi rädda jobben i Hallstavik? Vi kan inte göra det genom att upprätthålla överproduktion på några andra håll, för då gräver vi vår egen grav. På det sättet tycker jag att statsrådets svar är utmärkt, nämligen att man inte går in och räddar jobb med konstgjorda medel. Man måste ta till andra medel så att de människor som drabbas i Hallstavik, på Seskarö, i Utansjö och så vidare blir skadeslösa. Man kan dock inte lova att de får fortsätta på samma sätt i framtiden. Det går inte, för då riskerar man jobben inte bara i Hallstavik utan också vid den nya pappersmaskinen i Kvarnsveden och var det nu kan vara.

Vi har ett strukturellt problem som träder fram i samband med de olika nedläggningarna på Seskarö liksom i Utansjö, som av energiskäl flyttas till Sydafrika, och i Norrsundet, som har andra skäl. I Hallstavik handlar det till stor del om att man importerat mycket virke från Ryssland, vilket starkt påverkat produktionen där.

Importen av råvara från Ryssland har ökat kraftigt under senare år. Den är nu ungefär 20 miljoner kubikmeter. Det motsvarar ungefär en femtedel av all råvara som används inom pappersindustrin, sågverken och så vidare. Om Ryssland ska skydda sin industri drabbas det i första hand Finland, och den finska pappersindustrin kommer att få en ordentlig lunginflammation.

Vi kommer naturligtvis också att drabbas av detta. Därför är den mest angelägna frågan i denna intressanta interpellationsdebatt hur vi klarar råvaruförsörjningen så att vi blir konkurrenskraftiga, så att inte jobben i Hallstavik också försvinner; det gäller även Mörrum och orter längs hela Norrlandskusten.

I Hallstavik har man producerat pappersmassa sedan 1913, och det vore tråkigt om produktionen upphörde. Det är dessutom Stockholms läns största industri och skulle drabba en ort på samma sätt som Norrsundet, Utansjö och Seskarö, även om den inte ligger så särskilt långt från Stockholms centrum och Sergels torg.

Anf. 10 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Det som Gunnar Andrén och Jan Andersson säger är viktigt, nämligen att vi måste se vad som händer i världen. En ökad konkurrens om råvaran i världen, det faktum att andra länder investerar i den typen av produktion som har mycket snabbare omloppstid vad gäller produktion av råvara, ökade energikostnader genom att vi lägger kostnader på miljöstörande verksamhet i form av utsläppsrätter och annat samt att dollarn sjunkit med 40 procent sedan 2001 är några av orsakerna till att det behöver ske en strukturomvandling.

Så är det på många områden. Vi behöver göra strukturomvandlingar. Det är jättetufft och jättebesvärligt varje gång det sker, på varje ort, för varje människa. Men Sverige har inte klarat sin ekonomi genom att säga att vi ska behålla allt precis som det varit tidigare. Inte ens de socialdemokratiska regeringarna har reagerat så. Nu gör man det i opposition och låtsas som om strukturomvandlingar inte är nödvändiga.

Den bästa signal vi kan sända till människorna i hela Sverige är att tala om att vi måste skapa ett bra företagsklimat och se till att det finns tydliga drivkrafter till jobb och företagande. Det är den bästa garantin för att kunna utveckla jobben framöver. Till det behövs bra infrastruktur, bra forskning och utveckling samt bra stöd till utbildning för de anställda. Hela den delen behövs för att vi ska kunna vara väl rustade.

När jag lyssnar på debatten kan jag konstatera att det finns två sätt att lösa detta på. Regeringen löser det genom kraftfulla åtgärder för att stödja företagandet, genom kraftfulla åtgärder för att öka drivkraften att komma tillbaka till jobb och genom kraftfulla åtgärder för forskning, utveckling och infrastruktur. Vi jobbar inte med paket varje gång en ort drabbas, utan vi ger resurser till länen så att de ska finnas där när de behövs.

Jag kommer ihåg Stålverk 80 och allt som skedde kring det. Då satt man med akutlösningar hela tiden. Någonting har vi lärt oss av alla dessa akututryckningar, nämligen att det är bättre att rusta för eventuella nedläggningar än att komma i efterhand. Då frågar sig debattörerna hur jag kunde veta att Norrsundet skulle bli aktuellt. Det visste jag inte, men jag har rustat länsstyrelserna med resurser. I strukturfonderna finns 1,75 miljarder kronor. Kom alltså inte och säg att det inte finns pengar! Det finns rejält med resurser ute i länen att jobba med, och strukturfondspengarna finns till just för att klara den typen av omställningar.

Det talas om att ha kontakt med staten. Landshövdingarna och länsstyrelserna är statens förlängda arm ute i våra län. Därför för vi hela tiden diskussioner med dem – även om vi inte rapporterar till vare sig Vänsterpartiet eller Socialdemokraterna varje gång vi ringer. Vi för en dialog hela tiden, och vi ger resurserna och förtroendet till länsstyrelserna så att de kan jobba. När jag talar med mina finska kolleger inser jag att vi har en skillnad i strukturen även på det sättet.

Vad är alternativet från Socialdemokraternas och Vänsterpartiets sida? Vad föreslår ni? Jo, ni tycker att resurstilldelningen ska centraliseras så att man kan jobba med akututryckningarna varje gång. I era budgetalternativ har ni minskade åtgärder för företagen. Ni har hårdare press på skogsråvaran. Ni tycker att det ska vara svårare att anställa. Ni vill ha högre energipriser. Ni vill dra ned på infrastrukturen. Ni vill ha minskade resurser till vägnätet.

Jag skulle kunna ha en väldigt lång lista över sådant som är direkt fi-enligt mot den tillväxtpolitik som den här regeringen för. Det är de alternativen som människorna i Norrsundet ska lyssna till.

Tror ni att minskningen av utanförskapet med 164 000 personer hade skett med den politik som bara ledde till att fler hamnade i utanförskap?

Anf. 11 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Fru talman! Nu börjar vi känna igen retoriken från Maud Olofsson. Retoriken nu börjar likna den vi hörde i valrörelsen.

Vi kan konstatera att man uttrycker stöd och förståelse för hur företagen agerar. Men man kan inte tänka sig ett litet litet besök i Norrsundet.

Ingen i denna kammare säger: Vi ska rädda alla jobb som finns. Nej, vi vet att det finns en stark strukturomvandling. Då gäller det att se till att det också finns resurser för att klara strukturomvandlingen, och då handlar det om de människor som finns där.

Vad kan staten göra? Jo, staten kan faktiskt med en större samlad kunskap och större resurser finnas där och hjälpa till. Det handlar inte om att bygga upp en ny fabrik som ska tillverka samma sak, utan det handlar om att ställa upp i den här bygden i Gävleborg.

Gävleborg är kanske inte Sveriges starkaste region när det gäller tillväxt och så vidare. Därför vore det väl smakligt om Maud Olofsson kunde skicka en regionalpolitisk tanke till Gävleborg i stället för att prata om generella åtgärder och om att det kommer att klara sig.

Vad kommer denna regering att göra nu när konjunkturen vänder? Det talas om kraftfulla åtgärder. Ja, man har sänkt skatter och avgifter. De som har fått del av de kraftfullaste åtgärderna och som fått det kraftfullaste stödet från den här regeringen är faktiskt miljonärerna genom slopad förmögenhetsskatt. Också för de största villaägarna med de dyraste villorna vidtas kraftfulla åtgärder.

Men vilket stöd får pappersarbetaren i Norrsundet från regeringen? Ja, det är generella åtgärder.

Beträffande den framtidssatsning som Maud Olofsson jämt så glatt för fram kan vi också fråga om det är hushållsnära tjänster man ska syssla med i Norrsundet. Är det vad som är framtiden? Där kan man ju minsann från regeringens sida gå in och subventionera och lägga mycket pengar.

Jag fick inga svar i dag, men vi återkommer.

Anf. 12 ULLA ANDERSSON (v):

Fru talman! Den här interpellationsdebatten handlar om nedläggningen av Stora Ensos fabrik i Norrsundet och om regeringens ansvar när det gäller att agera i frågan.

Vi kan alla se vad som händer i världen med anledning av skogsindustrin och konsekvenserna i det sammanhanget. Därmed blir den självklara frågan: Vilket ansvar tar regeringen för att möta detta?

Jag kan inte se att vi har fått något svar på den frågan. I stället pratar Maud Olofsson om drivkrafter för arbete. Dessa drivkrafter som möter pappersindustrins arbetare i Norrsundet är sänkt a-kassa och sämre möjligheter till vuxenutbildning, eller hur, Maud Olofsson?

Jag tror inte att människorna i Norrsundet får fler jobb bara därför att de blir hungrigare när de väl blir arbetslösa – ”hungrigare” i så måtto att man kanske, om det vill sig väldigt illa, inte ens har pengar till mat för dagen.

Resurser till länen pratar Maud Olofsson också om. Men det är ju inte fråga om en enda krona extra på grund av fabriksnedläggningen i Norrsundet. Inte kan det väl vara så att regeringen har räknat med att sådana här stora fabriker ska läggas ned på varje ort och att den därför har tillskjutit extra pengar till strukturfonderna?

Nej, Gävleborg ska möta det här med samma pengar som alla andra trots nedläggningar. Det tycker inte jag är att ta ansvar från regeringens sida.

Maud Olofsson har läst våra budgetmotioner ungefär som fan läser Bibeln – ursäkt uttrycket! – men jag tänker inte gå in mer på det.

Din regionalpolitik, Maud Olofsson, har hittills inneburit till exempel att en som bor i Gävleborg får 4 800 kronor mindre i plånboken genom era åtgärder jämfört med vad en som bor i Stockholm får.

Jag tycker att Centerpartiet totalt har svikit regionalpolitiken, precis som man nu sviker de anställda i Norrsundet. I nöden provas vännen. Centerpartiet har definitivt inte stått upp för pappersarbetarna i Norrsundet, vilket jag djupt beklagar.

Prot. 2007/08:57
24 januari

*Svar på
interpellationer*

Anf. 13 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Ibland måste man höja blicken. Jag noterar att det stöd som pappersarbetarna i Hallstavik, som jag råkar representera, har fått av övriga debattörer från Vänsterpartiet och Socialdemokraterna icke ens är mätbart. Det är lika svårt att bli arbetslös i Hallstavik som det är att bli arbetslös på någon annan ort i detta land.

Jag menar att det gäller att ordentligt se framåt och rusta sig för att sådana här saker inte ska inträffa. Då måste man se till att vi har en bra energipolitik, att vi har en bra råvaruförsörjning, att vi har en bra transportpolitik och, inte minst, att vi har en bra utbildningspolitik så att vi får kvalificerad personal och kan konkurrera bra på marknaderna utomlands.

Fru talman! Jag vill berätta här i kammaren att redan i morgon kommer vi i en liten folkpartidelegation ledd av fru talmannens kollega Lise-lott Hagberg att besöka Ortvikens pappersbruk i Sundsvall för att informera oss om just de här sakerna. Vi ska se till att svensk skogsindustri i framtiden står sig starkare än någonsin. Det är enda sättet att rädda jobben både i Hallstavik och på många andra håll.

I den mån människor drabbas måste vi ha andra metoder. De jobb som inte längre är konkurrenskraftiga kan vi inte behålla. Statsrådet nämnde Stålverk 80. Det om något visade att det var väldigt bra att det som egentligen borde kallas för Storverk 80 aldrig kom till stånd, för det hade blivit det dyraste projektet med en produktion som inte någon i hela det här landet ville ha.

Anf. 14 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Svensk skogsindustri är oerhört viktig för Sverige. Den står för mycket stora intäkter till vårt land. Ska vi klara det här framöver behöver vi ha effektiva företag. Vi måste satsa på forskning och utveckling. Vi måste höja produktiviteten både i förädlingsledet och i produktionsledet.

Jag fick här förut en fråga som jag glömde att svara på, nämligen hur vi ska höja produktiviteten och hur vi ska förbättra. Ja, ett sätt är att använda gödsling för att öka produktiviteten i skogen – att, som regeringen nu gör, se till att satsa resurser på forskning så att skogsråvaran kan användas på ett bättre sätt och så att vi kan använda den både till bränsle och till pappersmasseindustrin.

Jag tror att det är viktigt att se att det finns två helt olika synsätt här mellan oppositionen och regeringen. Vi tror på en generell politik. Det fina med vår politik är att den ger resultat. Utanförskapet har minskat med 164 000 personer, och det blev 30 000 fler företag under första halvåret 2007.

Det finns en massa siffror som talar för den politik som vi för. Sedan är det jättetråkigt för dem som ännu inte har fått jobb. Men ni kan vara säkra på att vi kommer att fortsätta med att se till att den generella politiken hjälper människor att lämna utanförskapet och komma tillbaka till arbete.

När vi diskuterar och använder våra resurser lägger vi ett ansvar på länsstyrelserna. Länsstyrelsen är staten i regionen. Länsstyrelserna har, som jag sagt, 1,75 miljarder kronor att använda i just det här arbetet. Det är det som är meningen med strukturfonderna. Jag vet det eftersom jag har jobbat med dem. Det är den diskussionen vi har på Europeanivå.

Jag tror att det är väldigt viktigt att se att det inte är fler interpellationer i riksdagen som kommer att leda till fler jobb i Norrsundet, utan det handlar om konkreta åtgärder för fler företag, en bättre skola och utbildning, mer forskning, en bättre infrastruktur, en stabil energipolitik och insatser för att stärka produktiviteten i våra svenska företag. Det är det som kommer att rädda svenska jobb, och det är det som gäller för Norrsundet och alla andra orter.

De regionala klyftorna minskar nu tack vare regeringens politik. Det är jag som centerpartist otroligt stolt och glad över.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2007/08:283 om nedläggning av sågverket på Seskarö

Anf. 15 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Kristina Zakrisson har frågat mig dels om jag anser att Sveaskog tar sitt regionalpolitiska ansvar när bolaget lägger ned verksamheten i ett samhälle på landsbygden som är helt uppbyggt kring sågverket, dels om jag avser att vidta några åtgärder för att sågverksindustrin på Seskarö ska kunna fortsätta.

Sågverket på Seskarö ägs av Setra Group AB. Låt mig konstatera att Setra är ett självständigt bolag vars ledning och styrelse fattar de beslut som krävs för att driva verksamheten effektivt. Staten som ägare till Sveaskog AB, som i sin tur är hälftenägare till Setra, ska inte intervensera i Setras beslutsfattande. Därmed har jag egentligen svarat på Kristina Zakrissons frågor.

Jag vill ändå säga att den del av industrin som har den svenska skogen som råvara är mycket viktig för välfärden i vårt land. Jag vet att omställningen för de orter som drabbas är smärtsam. Jag är dock helt övertygad om att de strukturförändringar och de utvecklingssatsningar som sker i den viktiga delen av vår svenska industri genomförs på rationella grunder och på ett sådant sätt att konkurrenskraften upprätthålls och att jobben säkras på sikt.

Staten kan och ska medverka genom att ge företagsamheten goda utvecklingsmöjligheter. Det kan aldrig vara statens uppgift att genom att påverka de beslut olika företag fattar ta över det ansvar som ett framgångsrikt näringsliv har och ska ha.

Jag har ett mycket stort förtroende för de aktörer som jobbar på lokal och regional nivå, och den här regeringen arbetar för att öka det lokala och regionala inflytandet och möjligheten att växa utifrån sina egna förutsättningar. Jag tror helt enkelt att den bästa kompetensen och kunskaperna om vad som behövs just i det här fallet redan finns i regionen. Därför har regeringen gett Länsstyrelsen i Norrbottens län, med landshövding Per-Ola Eriksson, i uppdrag att tillsammans med övriga intressenter

följa och samordna arbetet kring nedläggningen av sågverket på Seskarö. Ekonomiska resurser finns i form av strukturfonder och länsanslag.

Norrbottnen har en mycket god sysselsättningsutveckling tack vare regeringens politik för företagande och jobb, plus aktiva insatser av aktörer i länet. Den positiva utvecklingen är viktig när människor drabbas av uppsägningar. Jag förutsätter att Setra tar sitt ansvar som arbetsgivare för att säkra omställningen för de anställda som under lång tid bidragit till Setras framgångar.

Anf. 16 KRISTINA ZAKRISSON (s):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka för svaret, även om jag inte kan påstå att jag är särskilt nöjd.

Skogen, malmen och vattenkraften har mycket starkt bidragit till att vi har kunnat bygga upp välfärden i vårt land. Att utnyttja de naturresurserna har naturligtvis krävt att det finns människor som kan jobba med dem. Just av den anledningen har många samhällen vuxit upp i Norrbotten. I Tornedalen har skogen och sågverken varit basen, och staten har också hittills agerat för att stärka den näringen.

Jag har frågat näringsministern om hon anser att det statligt ägda Sveaskog tar ett regionalpolitiskt ansvar när man som hälftenägare till Setra Group AB tar ett beslut som innebär att sågverket på Seskarö läggs ned. Det är ett sågverk som har funnits sedan 1892 och som i dagsläget är ett av de mest lönsamma och effektiva i hela landet. Så sent som sommaren 2007 togs ett beslut om att investera 6 miljoner för att effektivisera produktionen. På luciadagen, knappt ett halvår senare, fick de anställda besked om nedläggning.

Förutom att det måste betraktas som synnerligen okänsligt och cyniskt att ge ett sådant besked en kort tid före en efterlängtd julledighet inträffade detta under den tid då personalen utbildades och som bäst höll på att arbeta med att ta det senaste, en investering på 6 miljoner, i drift.

Näringsministerns kortfattade och näringsfattiga, skulle jag vilja säga, svar är att det inte är regeringens sak att intervensera i företagets beslutsfattande. Men det borde väl egentligen inte förvåna.

När man går in på Sveaskogs hemsida och läser om deras verksamhet och riktlinjer, som låter väldigt bra, hittar man under stycket om uppförandekod ett antal länkar. En av dem handlar om statens ägarpolitik. Men när man klickar på den länken kommer man till en sida med regerings- emblemet där det tyvärr bara sägs: Sidan finns inte.

Om man sedan söker sig vidare till regeringens egen hemsida och söker på statens ägarpolitik kan man konstatera att det viktigaste målet för regeringen med ägarpolitiken är att minska det statliga ägandet. Det är i alla fall det som står högst upp på listan med mål för statligt ägande.

Men Sveaskog är fortfarande i statens ägo. Anser ministern att det överensstämmer med Sveaskogs policy om hållbar utveckling att göra nyinvesteringar i miljonklassen för att i samma veva besluta om nedläggning? Anser ministern att detta överensstämmer med Sveaskogs riktlinjer om hållbar utveckling, där man säger att Sveaskog ska bidra till välbefinnande och hållbar utveckling i de lokalsamhällen där företaget har verksamhet? Under samma rubrik skriver man att företaget strävar efter en öppen dialog med intressenter lokalt och på riksnivå. Den öppenheten bestod bland annat i att kommunalrådet, som i allra högsta grad är intres-

Prot. 2007/08:57
24 januari

Svar på
interpellationer

serad av vad som händer på en av kommunens viktigaste och största arbetsplatser, fick information dagen innan beslutet offentliggjordes. Så mycket var den öppenheten värd! Att ministern inte visar större engagemang i samband med dråpslaget mot Seskarö än att hänvisa till att landshövdingen har fått i uppdrag att följa och samordna arbetet med nedläggningen är upprörande. Har ministern inget intresse av att det skulle kunna bli någonting annat än en nedläggning? Att sedan påstå att det finns ekonomiska resurser och hänvisa till strukturfonder och länsanslag tyder jag som ett tecken på att regeringen inte har för avsikt att lägga två strån i kors för att medverka till att det ska finnas jobb för seskaröborna även i framtiden.

Kan ministern svara på hur det kommer sig att regeringen som ägare och som har som ett av sina främsta mål att privatisera inte anser att företaget bör säljas? Det har funnits, och finns förhoppningsvis fortfarande, privata aktörer som är intresserade. Eller är det i det här fallet viktigare med en nedläggning än en privatisering?

Anf. 17 STEFAN TORNBERG (c):

Fru talman! Det är mycket viktiga frågor vi har att diskutera i båda de här interpellationerna som handlar om en av de grundläggande välfärdssektorerna för svensk industri och Sveriges framtid. Hur ska vi ta hand om skogen, som är en av de viktigaste basnäringarna? Hur ska vi möta de utmaningar som skogen står inför i dag och den stora omvandling som sker inom hela den sektorn?

När det gäller sågverket vid Seskarö var det ett hårt slag för de anställda och boende på Seskarö och hela östra Norrbotten när beskedet om nedläggningen kom strax före jul. Konsekvenserna blir förödande om det inte kan omställas och ersättas med annan verksamhet för att utveckla och ta vara på de möjligheter som jag trots allt ser i den här sektorn och på Seskarö.

Jag välkomnar därför näringsministerns besked om att regeringen har gett ett tydligt uppdrag till Länsstyrelsen i Norrbotten att utveckla det här i samordning med de regionala och lokala aktörerna. Det är bara så, i ett sådant samarbete, som vi kan skapa förutsättningarna för det som ska komma som fortsättning på sågverket på Seskarö. Det vi ser är en fortsatt sågverksamhet. Det kommer att ske omstruktureringar inom sågverksindustrin. Jag tror inte att det är slut i och med nedläggningen på Seskarö. Det som krävs, inte bara på Seskarö, är en omställning mot ökad förädling. Vi måste få en utveckling där vi på ett bättre sätt i mitt hemlän Norrbotten tar vara på den råvara som finns där och inte bara sågar och förmedlar råvara till andra som förädlar det i sin tur. Det är genom en ökad förädling som vi har möjlighet att utveckla produktionen och ta vara på de råvarorna.

Det är också viktigt att vi får en annan skogspolitik, och det gäller att titta på orsakerna till den situationen som vi befinner oss i. Det handlar om att vi har haft en produktionsfientlig skogspolitik. Vi har inte tagit vara på skogens möjligheter att bidra med råvara utan mer sett den som reservat och schablonmässigt har hindrat produktionen i svensk skogsnäring.

Nya jobb skapas inte på Näringsdepartementet, det är vi helt överens om, utan det handlar om att skapa gynnsamma villkor för företagande och också ställa krav på ägaransvar. Det ägaransvaret ska ställas på Setra och på Sveaskog.

Jag har också varit inne på Sveaskogs hemsida och sett vilka riktlinjer som finns. Det står tydligt, och jag förutsätter att det är den tidigare regeringen som har sett till det, att Sveaskog ska drivas på marknadsmässiga grunder och generera en avkastning minst i nivå med jämförbara verksamheter. Självklart är det så. Självklart ska statens företag agera på den marknad som finns och inte medverka till att slå ut annan verksamhet. Det måste vara en konkurrens på lika villkor.

Det jag ser framför mig är att det är skillnad på retoriken och praktiken. I praktiken finns en stor samsyn, om man ser på den tidigare regeringens riktlinjer, om att förutsättningen för att utveckla svensk skogsindustri är att man kan agera på samma sätt som andra. Men det finns också en skillnad i den politiska praktiken. Man vill snabbt lägga ansvaret på Näringsdepartementet i stället för att ta de möjligheter som finns i det lokala och regionala sammanhanget och ta vara på de kontakter som har inletts mellan Länsstyrelsen i Norrbotten, Haparanda kommun, Setra och olika intressenter inom sektorn. Det är där möjligheterna finns.

Anf. 18 SIV HOLMA (v):

Fru talman! Jag lärde känna Seskarö 1980 när jag var med i en sommarteater, arbetarspelet *Nöd bryter lag*, som handlade om hungerupproret 1917. Jag blev förälskad i både ön och befolkningen. Där lärde jag mig grundläggande teaterkunskaper och ett stycke viktig arbetarhistoria.

År 1917 fanns två sågverk på ön, Granvikssågen och Sandvikssågen. Seskarö var länets främsta industriort, med sammanlagt 600 anställda vid de två sågverken. På ön bodde drygt 3 000 invånare.

Hungerkravallerna 1917 var en följd av första världskriget och rådande ransonering av livsmedel. Dåvarande landshövding hade skickat extra sändningar av potatis och kålrötter, men de var skämda. De hungrande arbetarna bestämde sig då för att göra en egen ransonering i Janssons och Erikssons bagerier. De hade sett hur bagerierna trots ransoneringspåbuden skickade bröd till förmögna som bodde på Haparanda stadshotell. De hungrande bestämde sig för att göra samma sak och köpte också bröd utan ransoneringskort.

Men då kom länsmannen till ön och arresterade arbetarna. Det blev tumult, och under tumultet lyckades öborna frita de arresterade. Kort därpå anlände militären. De första anlända soldaterna från Västernorrlands regemente lät sig avväpnas. Fler soldater kom till ön, nu med kulspyrutor. Utanför ön hade en jagare lagt sig för ankar. Seskarö var belägrat.

Efter en tid kom landshövdingen åter, den här gången med mat, och höll ett tal till sågverksarbetarna. Då bestämde sig öborna för att återlämna de beslagtagna gevären. Upproret var därmed över.

Fru talman! År 1969 räddades Sandvikssågen. Den gången var det Sigurd Klockare, författare och journalist med rötterna på Seskarö, som bidrog till att sågen räddades med sina avslöjande reportage om hur sågen förfallit.

Prot. 2007/08:57
24 januari

Svar på
interpellationer

År 1984 hotades sågen igen. Då kom dåvarande statsrådet Thage G. Peterson till ön, och tillsammans med sågverkets fackförening och ledning arbetade han fram en utvecklingsplan för att säkra framtiden för Sandvikssågen, vilket man lyckades med.

I dag skriver vi 2008. Nu ingår Sandvikssågen, som numera kallas Seskarösågen, i Setra, som till hälften ägs av statliga Sveaskog. Näringsminister Maud Olofsson är statens ägarrepresentant. Jag ställer samma fråga som Kristina Zakrisson: Vad avser näringsministern att göra för att rädda Seskarösågen? Hon har inte svarat någonting.

Vänsterpartiet i Norrbotten uppmanar näringsministern att ta fram en offensiv framtidsstrategi för Seskarösågen. Vi vill att näringsministern i sitt agerande ser över vilka möjligheter det finns att klara behovet av råvaror inom ramen för Barentsregionssamarbetet. Vi vill också att näringsministern ser över möjligheten för de anställda att ta över sågverket.

På Seskarösågen har man nyligen investerat för flera miljoner. Sågen går med vinst. Jag ser förslaget om nedläggning som en följd av vanlig kapitalistisk logik. Det räcker inte med att vara lönsam och vinstrik om ägaren ser möjligheten att ytterligare öka sin vinst genom koncentration och nedläggning. Det kallas vinstmaximering, och den principen verkar nu också vara styrande för regeringens politik.

Maud Olofsson! Du har makten som näringsminister, och du har också förebilder och kan se hur man har gjort tidigare. Varför bara sitta med händerna i kors?

Anf. 19 MARIA STENBERG (s):

Fru talman! I dag är det riksdagens framtidsdag, och jag har just lyssnat på ett föredrag om regional befolkningsomfördelning. Det är ingen hemlighet att Norrland och Norrbotten tappar i befolkning och att det i framtiden kommer att ställas högre krav på ett nationellt ansvar när det gäller människor boende i glesbygd och landsbygd, kanske framför allt i Norrbotten. Regionen och orterna kommer inte själva att klara av att på ett gott sätt upprätthålla en god samhällsservice.

Därför vore det väldigt framsynt av näringsministern att nu genast påbörja sitt nationella ansvar för en ort som Seskarö, som i framtiden med en eventuell nedläggning av sågverket kommer att få det oerhört tufft och hårt. Hur vi än vrider och vänder på frågan om nedläggningen av sågverket på Seskarö, Sveaskogs ansvar, råvaror och så vidare handlar det om människor av kött och blod, 60 människor boende på Seskarö som kommer att förlora sina jobb. Det är det som det handlar om. Det handlar om deras familjer och deras barn och om hela bygdens utveckling.

Det är därför jag anser att det vore klädsamt om näringsministern skulle kunna tänka sig att åka till Seskarö och besöka människorna som bor där. De känner säkert stor panik, ilska och frustration över att de inte får besked om det finns någon möjlighet för någon annan intressent att ta över den framgångsrika såg som Seskarö har.

Politik är att vilja någonting. Som jag sade tror jag att de människor som bor på Seskarö vill se prov på den politiska viljan hos näringsministern just nu. Därför är frågan: Finns det möjlighet för någon annan att driva den framgångsrika sågen vidare? Den frågan tycker jag att nä-

ringsministern är skyldig Seskaröborna och dem som jobbar på Seskarösågen ett svar på.

Prot. 2007/08:57
24 januari

Anf. 20 LARS U GRANBERG (s):

Fru talman! Jag och Maria Stenberg, som talade före mig, har besökt Seskarösågen och dess personal. Maria nämnde att 60 arbetare på Seskarösågen riskerar sina jobb. Ett litet samhälle är väldigt sårbart. Vad händer när en så stor arbetsgivare rycks undan?

Tvärsöver gatan från sågverket finns ett gästgiveri, en restaurang. Det är ett familjeföretag, som säkert får slå igen. Åkerinäringen, som förser sågen med råvara, tappar jobb. Verkstadsindustrin, som reparerar sågverket vid stopp, tappar jobb.

Siffran 60 är lågt räknad. Siffran blir nog betydligt högre i slutändan.

Mitt civila yrke är processtekniker. Jag har jobbat inom pappersindustrin och sågverksindustrin. Under min utbildning fick jag rita av Seskarösågen och alla dess skrymslen och vrår. Följt dess utveckling har jag också. Det har gjorts kraftiga investeringar. Precis som Kristina Zakrisson sade pågår till och med nu investeringar i sågverket. Arbetarna visar stolt upp de investeringar som pågår, som ett hopp och en tro på att driften kommer att fortsätta.

Vad har då Seskarösågen för möjligheter och fördelar? Setra planerar att göra förändringar för att uppnå det som egentligen redan finns på Seskarö. Man vill flytta verksamhet och ha bättre torkkapacitet för råvaran för att kunna vidareförädla den. Men den torkkapaciteten finns redan på Seskarösågen. Vill man verkligen göra något på ett statligt företag som Setra, och vill ministern tro på Setra och den lokala och regionala kraften till omställning, förändring och vidareförädling, då ska man göra en satsning på Seskarösågens exceptionella torkkapacitet för att där vidareförädla träprodukter som ska ut på marknaden.

Det är nog sant som Stefan Tornberg sade. Nya jobb skapas inte på Näringsdepartementet. Men signalsystem och signaler från ministrar är viktiga. Det är signaler ut till näringsliv och individer lokalt om en tro på att våga starta företag. Det handlar om att våga ta klivet.

Arbetarna och de fackliga medlemmarna uppe i Seskarö vill gärna ta klivet och bli egna. Skicka signalen till arbetarna, Maud Olofsson. Låt dem bli entreprenörer. De orden har jag hört Maud Olofsson säga flera gånger.

Nu har du möjlighet att ge en viss signal till människor som trånar och längtar efter entreprenörer att ta över sitt sågverk som de är stolta över.

Anf. 21 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag känner Seskarö mycket väl. Jag har bott i Norrbotten i över åtta år och har besökt så gott som varenda by i hela Norrbotten inklusive Seskarö. Jag förstår mycket väl vad Seskarösågen betyder för Seskarö. Det fick jag också berättat när jag besökte Seskarö.

Det är inte svårt att hitta berättelser om hur människor känner när de blir uppsagda och utan jobb. Det är inte svårt att göra det, och det är lika svårt på varje ställe. Dock måste vi sortera lite grann i diskussionen. Det handlar om ägarpolitik.

*Svar på
interpellationer*

Kristina Zakrisson ifrågasätter ägarpolitiken. Jag har en fråga till Socialdemokraterna och också till Vänsterpartiet, eftersom ni antyder samma sak. Det står i ägardirektiven att vi ska vara värdeskapande och följa de marknadsmässiga villkoren. Om näringsministern ska sätta sig i styrelserummet och påverka detta måste ni ändra ägarpolitiken, och då måste ni stå upp för det. Det är någonting annat än värdeskapande.

Om det inte är värdeskapande innebär det att statliga bolag ska ha andra krav på sig, det vill säga att skattebetalarnas bolag ska ha andra krav på sig än vad andra bolag ska ha. De ska inte utsättas för den konkurrens som andra företag utsätts för. Jag tror att det är en ganska riskabel politik.

Det som har varit bra i ägarpolitiken de senaste åren är att man har varit tydlig med värdeskapandet. Där kan jag gärna ge erkännandet att det också har utvecklats under den senaste socialdemokratiska regeringen. Man har varit tydlig med att det ska vara professionella styrelser som tillsätter professionella vd:ar som ställer krav på avkastning och effektivitet.

Det är vad som måste gälla de statliga bolagen. Det är inte olika näringsministrars behov av att visa upp sig som ska vara styrande. Det är otroligt riskabelt. Det är den långsiktiga politiken och ägarpolitiken som måste vara styrande.

Jag kan bara konstatera att det som händer i Norrbotten är en effekt av regeringens politik inom turistnäringen, skognäringen och gruvindustrin. På 15 månader har 500 helt nya jobb skapats i Norrbotten. När hände det senast?

Jag har bott i Norrbotten i åtta år, som jag sade tidigare. Det har hela tiden varit diskussion om nedläggningar. Nu är Norrbotten en framtidsregion som tas som exempel för tillväxten.

De regionala klyftorna minskar i vårt land tack vare sysselsättningsökningen. Det är 164 000 färre i utanförskap. Det är tack vare den generella politiken och inte paketpolitiken som ni tycks vara kvar i.

Jag beklagar det. Jag uppfattade det som att åtminstone Socialdemokraterna hade lämnat den tidsålder när man hade akututryckningar varje gång det skedde en nedläggning någonstans. Men nu är man tillbaka i det.

Jag vill ha goda företagsvillkor. Vi ska ha bra infrastruktur, forskning, utveckling och ökad produktivitet så att vi kan garantera jobben framöver. Jag har gett uppdraget till länsstyrelsen, kommunen och företaget att sätta sig ned och diskutera framtiden.

Man får då diskutera alla frågor som rör Seskarösågen. Det finns ekonomiska och personella resurser ute i länen, och jag har en ständig kontakt med landshövdingen. Jag har också haft diskussioner med kommunalråden. Det är klart att jag är aktiv. Men jag redovisar inte varje telefonsamtal som jag har apropå den här typen av frågor. Det är helt omöjligt.

Jag är intresserad av att veta vad det är för extraresurser som ni har. Det finns inga sådana i er budget. Ni säger att ni ska tillföra extraresurser. Tala om för mig vilka resurser det är och från vilket budgetområde ni tänker ta dem. Det är bra att ni redovisar det för dem i Seskarö, Norrsundet eller var det är någonstans.

Jag vill inte ha plakatpolitik. Människorna som blir uppsagda är inte betjänta av det. De är betjänta av reell politik som leder till riktiga och långsiktiga jobb. Det kan skapa tillväxt och också trygghet.

Prot. 2007/08:57
24 januari

*Svar på
interpellationer*

Anf. 22 KRISTINA ZAKRISSON (s):

Fru talman! Jag skulle absolut inte vilja ha en lista på alla samtal som näringsministern ringer, bevare mig väl. Däremot skulle jag gärna vilja se resultat.

Man talar om att det ska vara marknadsmässigt, professionellt och effektivt. Det är någonting som jag ofta blir riktigt upprörd över. Så fort man talar om verksamheter i norra Sverige talar man om att de antingen måste läggas ned eller flyttas för att de ska bli effektiva.

Om man skulle jämföra verksamheter i norra Sverige med dem i storstäderna är jag rätt övertygad om att de är mycket mer kostnadseffektiva i de mindre orterna i norra Sverige än vad de är i storstäderna i södra Sverige. Det befäster en fördom om norra Sverige och inlandet.

Jag vill inte att näringsministern lägger ord i min mun. Jag har aldrig någonsin påstått att jag har extraresurser. Jag har inte någon gång påstått att vår regering skulle ha haft si eller så många miljoner.

Jag kan hänvisa till det som också Siv Holma gjorde tidigare. När sången på 80-talet var hotad var det den socialdemokratiska regeringen som gjorde något genom att Domänverket inte behövde betala in sin avkastning. Det kunde i stället användas närmare 100 miljoner för att satsa på ett modernt sågverk som är modernt ännu i dag. Den s-märkta regeringen gjorde då en stor insats.

Jag ifrågasätter när näringsministern säger att landshövdingen har så mycket pengar och att regeringen har tillfört så mycket resurser. Såvitt jag vet har länsanslaget minskat. Mindre pengar ska räcka till mer. Det vore intressant att höra ministern förklara hur det ska gå till.

Man talar om att det går så bra i Norrbotten. Den här regeringen har suttit i 16 månader. Uppgången för LKAB har pågått i några år. Det kan knappast vara det som näringsministern menar. Det kanske är Ikeas etablering. Men det beslutet fattades också innan den borgerliga regeringen tillträdde. Det vore intressant att höra vilken uppgång och tillväxt i Norrbotten som beror på den borgerliga regeringen.

Det vore också intressant att höra vilka fantastiskt kraftfulla åtgärder som de som bor på Seskarö och drabbas av nedläggningen skulle komma i åtnjutande av. Det är de fantastiska åtgärder som ministern påstår att den här regeringen hjälper de arbetslösa med.

Jag kommer inte ihåg exakt hur formuleringen var. Men det sades att den generella politiken hjälper folk att komma tillbaka till jobb. Tja, de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna har dragits ned väldigt kraftfullt. Strukturomvandlingar skulle betyda nya jobb, men dem har man inte någon chans att få hjälp med utbildning till. Är det en kraftfull åtgärd?

Strukturomvandlingar har naturligtvis också skett under socialdemokratiska regeringar. Det är ingenting som vi motsätter oss. Mina frågor har handlat om detta. Hur ser ministern på att något annat företag köper upp sågen och driver den vidare? Man kanske har mer vidareförädling men ser till att människorna på Seskarö fortfarande har kvar jobben. Vad kommer ministern att göra för att åstadkomma det?

Jag har inte sagt att ministern behöver hosta upp 5, 50 eller 150 miljoner. På vilket sätt kommer näringsministern, som ändå har ansvaret för både näringarna och regionalpolitiken, att agera för att människor på Seskarö ska kunna ha ett jobb även i framtiden?

Det handlar om dem som har flyttat dit för att se till att vi kan utvinna naturresurserna från Tornedalen. På vilket sätt kommer näringsministern att medverka till att människor på Seskarö ska kunna bo kvar där och ha ett jobb även i framtiden?

Anf. 23 STEFAN TORNBERG (c):

Fru talman! Rubriken på interpellationen är *Nedläggning av sågverket på Seskarö*. Men det intressanta är egentligen framtiden för dem som bor på Seskarö. Det handlar om framtiden för dem som nu jobbar på sågverket på Seskarö, dem som är engagerade i värdshuset på Seskarö och oss som bor i Norrbotten.

Vi är fem regionala företrädare för Norrbotten som deltar i debatten. Men den frågan bollar vi över till Näringsdepartementet.

Man kan fundera över var norrbottningarnas egna åsikter och visioner om framtiden för Seskarö och Norrbotten finns. Vad är det som ska utveckla vårt län? Är det Maud Olofsson som ska berätta för oss hur vi ska göra? Eller ska hon skapa förutsättningar så att vi själva, utifrån den kunskap vi har och utifrån vårt entreprenörskap, kan skapa de jobb som behövs för att ta till vara de resurser och naturtillgångar som finns där?

Kristina Zakrisson hör fördomar. Jag upplever att Kristina Zakrisson sprider fördomar. Det som utvecklar Norrbotten är en rationell och högeffektiv basindustri. Den har kommit till stånd genom strukturreformeringar som ofta varit smärtsamma, men vi har klarat det. Vi har tagit vara på detta. Sveriges och Norrbottens välfärd bygger nu på att Norrbottens industri har omvandlats, blivit effektiv, kunnat konkurrera med övriga industrier och kunnat agera på marknadsmässiga villkor. Den har inte varit en skyddad verkstad.

Det är tack vare detta som Norrbotten nu har en fantastisk utveckling. Jag håller med Kristina Zakrisson om att regeringen har bidragit till det. Det avgörande är att vi har en industri som tar vara på de förutsättningar som finns i Norrbotten. Sedan har regeringen sett till att vi får en utveckling i hela vårt län som har bäring inför framtiden.

Anf. 24 SIV HOLMA (v):

Fru talman! I sitt anförande frågar Maud Olofsson om ägarpolitiken. Jag skulle vilja ha ett förtydligande från Maud Olofsson. Handlar regeringens ägarpolitik om att skapa maximal vinst? Ska det inte räcka med att vara lönsam och vinstrik, som Seskarösågen är? Ska ägaren öka sin vinst om man ser möjligheter att göra det genom ytterligare koncentration och nedläggning?

Jag tycker att det är en oerhört kortsiktig ägarpolitik. Jag vill ha ett långsiktigt ägarskap från statens sida. I stället för kortsiktiga, lata kapitalister vill jag faktiskt ha flitiga kapitalister. Jag hoppas någonstans att staten skulle vara av den kalibern i sin ägarpolitik.

Sedan talar näringsministern om det fantastiska som har hänt sedan regeringstillträdet. Man kan inte låta bli att hålla sig för skratt, uppriktigt sagt. Vi lever i en globaliserad värld. Vi råkar ha råvaror i Norrbotten som är oerhört efterfrågade på världsmarknaden. Därför har vi sedan lång tid haft en oerhört stor tillväxt. Jag tror att Norrbotten och Västerbotten är de län i landet där tillväxten ökar mest. Man talar lite emot det man egentligen säger.

Ursäkta, fru talman, men jag måste säga att jag upplever det som om tomma tunnor skramlar mest.

Anf. 25 MARIA STENBERG (s):

Fru talman! Jag ska villigt erkänna att det är jätteroligt att bo och leva i ett län där tillväxten är hög. Det är jätteroligt att Ikea etablerar sig i Haparanda i mitt hemlän Norrbotten. Men samtidigt får vi inte glömma att vi lider av en befolkningsutveckling som inte supportar regionens eller den lokala ortens förmåga att ge god samhällsservice till människor som bor i Norrbotten eller på mindre orter i inlandet. Det är där det måste finnas ett nationellt ansvar, och just nu har näringsminister Maud Olofsson det nationella ansvaret för regionalpolitiken.

Jag ska inte här och nu göra mig till expert på sågverksindustrin, men det har varit ganska svårt för Seskaröborna och sågverksarbetarna att få träffa Maud Olofsson och uttrycka sina farhågor, sina framtidsplaner och sina visioner för Seskarö. Jag tror inte att de inte har det. Man har hitintills inte lyckats med det, och därför ska jag informera näringsministern, som den statliga representanten i Setra, om vilka funderingar man har.

De funderar över varför man ska lägga ned dem. Varför just det här sågverket? Man tjänar ju pengar och är lönsamma. Man har investerat 6 miljoner alldeles nyligen. Det är klart att man funderar över varför detta ska ske. Man funderar också över sådana saker som jag inte är expert på, till exempel hur timmerflödena fungerar inom Sveaskog. Varför har man inte gjort en total utredning av hur sågverken i Norrbotten ser ut? Dessutom funderar man över en tillväxtplan och en skogsplan för de närmaste tio åren. Sedan är man också väldigt intresserad av om det finns någon konkurrensanalys angående sågverken. I grund och botten förstår jag mycket väl varför man är så orolig, därför att de tjänar ju pengar.

Anf. 26 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag tycker att det är viktigt att vi återvänder till ägarpolitiken. Jag tror att det var Siv Holma som sade att det här är en otroligt kortsiktig ägarpolitik och att hon var upprörd över detta. Jag vill bara meddela att det är samma ägarpolitik som fanns under den socialdemokratiska regeringen. Jag har inte ändrat någonting i ägardirektiven när det gäller detta. Det är skillnaden mellan att sitta i regeringen och i oppositionen. Ni ägnar er åt demonstrationspolitik. Ni hade samma ägarpolitik, och jag tycker att den var sund. Statliga bolag ska vara värdeskapande, precis som andra bolag, annars hamnar de statliga bolagen i en annan klass där man inte ska konkurrera på sunda villkor. Är det någonting som riskerar jobben på lång sikt är det detta.

Det är precis som Stefan säger, äntligen har Norrbotten fått de förutsättningar som Norrbotten verkligen förtjänar med alla rika resurser som Norrbotten har. Det är inte uttryck för någon värdering, utan det är snarare så att vi ger stöd till de företag som förvaltar de här resurserna för att utveckla jobben i Norrbotten.

Min fråga till Socialdemokraterna är: Tänker ni ändra ägarpolitiken? Berätta det i så fall här! Berätta att ni inte ska ha samma krav på statliga bolag som ni har på andra! Berätta att ni tänker ändra ägarpolitiken! Jag tror att det är en viktig signal både till arbetarna och till dem som jobbar med företagen.

Sedan säger Maria Stenberg att det finns en massa funderingar hos arbetarna. Jag har respekt för det. Men alla de frågor som du räknar upp är ägarfrågor. De ska diskuteras i bolagen. Det är de avvägningarna som bolaget har gjort. Jag som näringsminister ska inte sitta och säga hur konkurrensanalysen ser ut. Jag tror att det bästa är att vara tydlig i ägardirektiven men också tydlig när det gäller förutsättningarna för hur jobbpolitiken ska vara.

Sedan kan jag ha förståelse för att det är otroligt upprörande att vår politik lyckas. Det är klart att Socialdemokraterna inte gillar det, och inte vänsterpartister heller. Men när det kommer till 500 jobb på 15 månader är vi åtminstone stolta och glada över det. Vi är glada när vi ser att företagen investerar tack vare vår politik. Vi är glada när vi skärper utbildningsinsatserna så att ungarna får kunskap i skolan. Vi är jätteglada när vi, tack vare infrastrukturinvesteringar, kan ge resurser så att vi kan transportera varor, tjänster och människor.

Jag har granskat er budget. Man säger: Vi har inga extra resurser. Men stå inte här i talarstolen och säg att det ska till extraresurser när ni själva inte har angett det i er budget! Det är väldigt viktigt att man säger samma sak som man faktiskt gör, annars blir det plakatpolitik, precis som jag sade tidigare.

Jag tror att Norrbotten har jättestora förutsättningar. Jag vet också att Haparanda kommun är en väldigt bra kommun som har jobbat förutseende med sin utveckling. Det är inte regeringens förtjänst att de har varit duktiga i Haparanda, utan de har varit duktiga på egna meriter men fått stöd i vår näringspolitik och vår infrastrukturpolitik. De har varit väldigt duktiga på att skapa en profil och skapa ett incitament för företag att vilja investera, hitta nya kontakter och så vidare.

Det är den processen som jag vill stödja, inte bara i Haparanda utan i hela Sverige. Det är därför som jag också pratar om den generella politiken och inte paketpolitik. Jag vill ge förutsättningar. Det är ökade resurser till strukturfonderna. Länen har större möjligheter att prioritera själva. Det är också det som är meningen med strukturfonderna.

Det jag har förstärkt i strukturfondsprogrammet är entreprenörskapet. Det stod nästan ingenting om det när jag fick ta över en del av materialet. Det har vi förstärkt just därför att vi tror att entreprenörskapet är grunden för jobb och tillväxt i hela Sverige.

Anf. 27 KRISTINA ZAKRISSON (s):

Fru talman! Det kommer ett och annat från näringsministern som gör att man nästan hajar till i stolen, bland annat att det är regeringens fantastiska infrastrukturpolitik som gör att det går så bra i Haparanda. Då utgår jag ifrån att det lilla problemet med Haparandabanan, att det fattas 700 miljoner, inte är något problem mer. Det kommer säkert att ordna sig, för det är en oerhört viktig investering, inte bara för Haparanda och Norrbotten utan för hela landet.

Stefan Tornberg frågar: Var är Norrbottens egna visioner? Läger ni över allt på näringsministern?

Enligt min åsikt har en näringsminister som sitter och har ett regeringsansvar lite större ansvar än en ledamot i opposition. Det kanske jag har missförstått. Men jag ställer nog lite större krav på en näringsminister, även om det gäller en riksdagsledamot i Centern som sitter i ett majoritetsparti. Jag tycker nog att näringsministern har ett väldigt stort ansvar för detta.

När det gäller ägarpolitiken anser jag att en långsiktig ägarpolitik kan betyda att man inte behöver ha kortsiktiga vinster. Jag har aldrig påstått att det måste till så och så många miljoner, men jag ställde några konkreta frågor till ministern, bland annat om ministern har något intresse av att det ska bli något annat än en nedläggning av sågen på Seskarö och om ministern är motståndare till att det i så fall skulle säljas till någon privat intressent. Annars har ju regeringen väldigt stora ambitioner när det gäller att privatisera. Är det i det här läget inte en möjlighet?

Återigen: Jag har inte krävt eller påstått att det skulle finnas miljoner att ösa över sågverket, heller inte sagt att om det är helt olönsamt det ändå ska finnas kvar. Jag har sagt att det går att utveckla. Det kanske går att förädla mer, och det finns privata aktörer som är intresserade av att ta över.

Kommer ministern att medverka till detta, eller kommer ministern bara att sitta på sitt rum på Näringsdepartementet och vänta på att nedläggningen är ett faktum? Jag tycker att en näringsminister har ett större ansvar än så.

Anf. 28 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Det är en mycket intressant diskussion. Det handlar väldigt mycket om perspektiv och hur man tänker sig att man ska skapa tillväxt och utveckling i hela landet. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet tror mer på paket och styrningar från Näringsdepartementet. Jag tror mer på underifrånperspektiv och generella åtgärder.

Det är intressant, tycker jag, att höra diskussionen om infrastrukturen, för den är viktig. Jag vill bara påminna Kristina Zakrisson om att i hennes egen budget minskas anslagen till enskilda vägar och handikappanpassning med 1 miljard. Jag vill bara påminna om att det saknas 60 miljarder till järnvägsinvesteringar i era egna infrastrukturplaner och att det saknas 30 miljarder till vägarna från era vägprojekt som ni hade när ni hade regeringsmakten.

Prot. 2007/08:57

24 januari

*Svar på
interpellationer*

Det är så politiken ser ut. Det är därför det är svarta hål i infrastrukturbudgeten. Utöver det drar ni ned pengar i er egen budget nu som ni lägger fram här. Det är bra för väljarna att veta det.

Kristina Zakrisson säger att man inte behöver ha kortsiktiga vinster. Det är klart att företagen ska se på både kort och lång sikt. Det är klart att företagen måste vara ekonomiskt effektiva. Jag kan inte tolka det på något annat sätt än att Socialdemokraterna tänker ändra ägarpolitiken. Den ska inte vara värdeskapande.

Men då ska vi meddela svenska folket att det inte är fråga om samma konkurrensvillkor för statliga bolag som för andra. Det kommer att få konsekvenser för människor på sikt. Då är jobben om något riskerade. Det är viktigt att meddela väljarna att det är så ni tänker er det.

Det sista som jag vill säga är att jag tror på regionens förutsättningar. Det är därför jag ger resurser nu till regionen. Jag tror att företaget tillsammans med länsstyrelsen och landshövding Per-Ola Eriksson, kommunalt folk där uppe och arbetarna på Seskarö, alla de som finns där, måste sätta sig ned och diskutera vad som ska hända framöver. Då ska alla frågor prövas.

Jag tror att förutsättningarna för en god utveckling i Norrbotten är bättre än på länge. Gruvnäringen fick ju fria prospekteringsstillstånd i den förra borgerliga regeringen som gjorde att den också utvecklas som stöd för näringslivsutvecklingen i norra Sverige, vilket är otroligt bra i dag.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2007/08:287 om fusk med kött i butiker

Anf. 29 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru talman! Jacob Johnson har frågat mig vad jag avser att göra avseende kompetensnivån inom livsmedelshandeln, hur butikerna kan förmåsa att följa befintliga regler, hur kontrollen av livsmedelsbutikerna kan förbättras samt huruvida frågan om livsmedelskontroll kommer att behandlas i den kommande livsmedelsstrategin.

Låt mig inleda med att säga att jag delar den frustration och oro som finns hos många, såväl i riksdagen som i samhället i övrigt, över de rapporter som inkommit de senaste månaderna gällande fusk med hanteringen av bland annat köttfärs hos flera livsmedelshandlare.

Det är självfallet så att alla konsumenter ska kunna lita på den mat man köper i butiken. Den EU-gemensamma lagstiftningen inom livsmedelsområdet är väldigt tydlig gällande företagens ansvar för att de livsmedel de släpper ut på marknaden är säkra. Dessutom är reglerna väldigt tydliga med att det inte är tillåtet att ändra datummärkningen på livsmedel. Det behövs inte några nya regler. Det regelverk som finns är både tydligt och bra.

Jacob Johnson skriver i sin fråga att det inte finns några obligatoriska krav på utbildning för dem som arbetar med livsmedel. Det är bara delvis sant. Alla som arbetar med livsmedel i Sverige ska ha relevant kunskap för det de arbetar med. Vilken kompetens som behövs varierar naturligtvis beroende på vad man arbetar med. Det är livsmedelsföretagen som ansvarar för att personalen är utbildad.

Diskussioner har tidigare förts om att införa krav på ett så kallat livsmedelskörkort liknande det som finns i Finland, men eftersom kraven på relevant kunskap redan finns har ett obligatoriskt system bedömts som en dyr åtgärd med liten effekt. Däremot finns på marknaden flera aktörer som erbjuder olika typer av frivillig certifiering, vilket jag tycker är bra. Livsmedelsverket arbetar med att titta på hur olika frivilliga former kan utnyttjas bättre.

Det är en skyldighet för alla som arbetar med livsmedel att följa de regler som finns i livsmedelslagstiftningen. Kommunerna bedriver större delen av livsmedelskontrollen i Sverige. På central nivå är Livsmedelsverket den ansvariga myndigheten.

Jacob Johnson anser att livsmedelskontrollerna som standard ska vara oanmälda. Jag delar denna uppfattning. Att inspektionerna ska vara oanmälda framgår också av gällande lagstiftning. Det är enbart i fall då det är viktigt att kunna träffa ansvariga personer, exempelvis vid godkännande av en anläggning, som föranmälan ska ske.

Livsmedelsverket har i uppgift att stödja och leda kommunerna i deras kontrollarbete. I Sverige har vi kunniga och engagerade livsmedelsinspektörer, och jag tycker att kommunerna har ett stort ansvar för att kontrollen bedrivs på ett bra sätt. Livsmedelsverket ger de kommunala inspektörerna ett bra stöd via såväl vägledning som genom sin enhet för kommunstöd. Jag gör bedömningen att det inte är nödvändigt med några resursförstärkningar på central nivå.

Även om jag självfallet anser att frågan om livsmedelskontroll är viktig anser jag att varje fråga ska behandlas i rätt sammanhang. Som svar på Jacob Johnsons avslutande fråga kan jag säga att den kommande livsmedelsstrategin huvudsakligen berör andra delar av livsmedelssektorn. Jag ber dock att få återkomma med ytterligare detaljer om livsmedelsstrategin när det är dags för det.

Avslutningsvis vill jag bara än en gång säga att säkra livsmedel är livsviktiga och att det inte finns några ursäkter för att fuska med vårt dagliga bröd.

Anf. 30 JACOB JOHNSON (v):

Fru talman! När Uppdrag granskning tog sin titt bakom köttdisken på fyra Icabutiker i Stockholm visade det sig att butikerna hade märkt köttfärsen så att den såg en dag färskare ut än den var. Programmet som visades i december visade också att det handlade om ett systematiskt fuskande. Livsmedelsverket anmälde de fyra Icabutikerna till åklagare för brott mot livsmedelslagen. Flera av butikerna är också polisanmälda av miljö- och hälsoskyddsförvaltningarna i respektive kommun.

Snart uppdagades att det även hos Axfood, som till exempel har butikskedjorna Hemköp och Willys, har förekommit allvarliga brister vid märkningen. Även Coop har medgett att det har förekommit att varor märkts på fel sätt. Butiksanställda vittnar i medierna om ett systematiskt fuskande i hanteringen av fisk och räkor. Man öppnar paket, vänder filéer och paketerar om. Inom branschen finns det tydligen till och med ett uttryck för detta, ”ompack”. Det sker helt rutinmässigt. Direktivet att märka om köttet har kommit från chefer. Etiketten har inte så mycket med verkligheten att göra, om man säger så, sade en tidigare butiksanställd till Aftonbladet.

Livsmedelsföretagen har givetvis ett enormt ansvar för att se till att de följer lagen, men trots polisanmälningar och tillsägelser från Livsmedelsverket har ännu fler butiker åkt fast för köttfusk, till exempel i Uppsala och Kristianstad.

Fusket har pågått länge. Ica har känt till fusket sedan 2003. Handelsordförande ger Ica underkänt och anser att köttfärskrisen inom Ica är en chefs- och ledningsfråga. De anställda gör som de blir tillsagda, annars är det arbetsvägran. Att bevaka att butiken följer lagstiftningen är en tung börda att lägga på de anställda som har ett stort ansvar men låga löner.

Frågan är om det omfattande fusket någonsin hade upptäckts om inte Uppdrag granskning hade gjort det. Tydligt är i alla fall att landets livsmedelsinspektion inte hade upptäckt det systematiska fuskandet. Tydligt är också att fusket verkar vara så utbrett och omfattande att inte ens livsmedelsföretagen själva verkar kunna få kontroll över situationen.

Vad kan då göras från politiskt håll? Något måste kunna göras. Borde inte antalet kontroller ökas kraftigt? Det vore nog en åtgärd som skulle få företagen att sluta fuska. Ökade kontroller skulle i och för sig innebära att högre avgifter skulle behöva tas ut, och kommunerna skulle behöva ökade resurser för att anställa fler kontrollanter. Men ministern säger i sitt svar att inga extra resurser bedöms behöva tillföras livsmedelskontrollerna och att inga åtgärder behöver vidtas förutom de som redan görs. De räcker för att marknaden ska följa lagen.

Om jag tolkar jordbruksministerns svar rätt anser han inte heller att samhället bör ställa större krav på utbildning hos anställda inom livsmedelssektorn. Men menar ministern verkligen att vi från politiskt håll inte ska verka för att kontrollerna ska bli fler och kanske även grundligare? Menar ministern verkligen att inga politiska initiativ bör tas för bättre utbildning och medvetande inom livsmedelssektorn?

Anf. 31 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru talman! Låt mig först kommentera påståendet som jag uppfattade det, att livsmedel och förpackat livsmedel får märkas om. Svaret på den frågan är nej. Man får inte märka om till exempel förpackat kött. Det är bara om förpackningen är skadad som man får ge den ett nytt emballage och sätta på en ny etikett. Men det ska då vara med samma datum eller ett tidigare lagd datum, om man bedömer att varans hållbarhet är försämrad. Därom råder inget tvivel. Lagstiftningen är entydig.

Vad kan mer göras? Utbildning är självklart alltid en källa till framgång och förbättring i olika typer av verksamheter. Men även på den punkten är lagstiftningen tydlig. Livsmedelsföretagare, inkluderande handeln, ska se till att den personal som sysslar med olika saker inom verksamheten och företaget har en adekvat utbildning. Att säga att man ska ha något mer än en adekvat utbildning bedömer jag inte att regering eller riksdag kan göra. Det är redan tydligt i det avseendet.

Kan kontrollfrekvensen ökas? Den kontroll som utförs ska vara riskbaserad. Därför besöks olika butiker och företag olika ofta. Bedömer man att det behövs en högre kontrollfrekvens är det upp till myndigheten, i detta fall den kommunala myndigheten, att se till att så sker, men också ta betalt för den ökade kostnad som självklart detta för med sig. Det blir så att säga straffet för dem som inte följer den lagstiftning och de regelverk som finns på området.

Låt mig också konstatera att det här med att kontrollerna ska vara riskbaserade ju innebär att antalet besök, som per regel och definition ska vara oanmällda, kan skilja från verksamhet till verksamhet. Det kan alltså skilja från företag till företag hur många besök man får. Därmed har man möjlighet att göra så men också ta betalt för detsamma.

Prot. 2007/08:57
24 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 32 JACOB JOHNSON (v):

Fru talman! Givetvis är det ett lagbrott att märka om köttförpackningar. Vad som har skett är dock flera sådana lagbrott och sådant fusk, och därför har vi denna interpellationsdebatt.

I min interpellation föreslog jag också införande av obligatorisk utbildning för dem som hanterar livsmedel. Jordbruksministern uttalade sig i tv före jul om att man skulle kunna tänka sig att införa ett matkörkort, även om det borde vara frivilligt för de små företagen.

Jag vill upprepa frågan: Skulle man inte kunna tänka sig att införa ett sådant matkörkort med obligatorisk utbildning för alla som arbetar med livsmedel? Det har man till exempel i Finland och Danmark, där det är obligatoriskt att genomgå en grundläggande utbildning i livsmedelshygien för att starta eller driva livsmedelsverksamheter.

I Finland måste man klara ett så kallat hygienkompetenstest, alltså ett test som är uppbyggt på olika ämnesområden, bland annat mikrobiologi och förorening av livsmedel, matförgiftningar med mera. Vi har inga sådana obligatoriska krav som de har i våra nordiska grannländer.

De större livsmedelsindustrierna är nog medvetna om att man måste ha kompetent folk, men mindre livsmedelsindustrier, snabbmatsrestauranger och livsmedelsbutiker kan däremot behöva höja sin utbildningsnivå. Som jag sade tidigare är det väldigt viktigt att de som arbetar med ansvarsfulla arbetsuppgifter, ofta mot låg lön och med ett stort ansvar, får chans att utvecklas och ta sitt stora ansvar.

Regeringen har föranmält en samlad livsmedelsstrategi. Nu säger ministern att denna fråga knappast kommer att behandlas, men jag tycker nog att det vore naturligt om den gjorde det. Ministern ska återkomma. Vi får väl se om frågan trots allt kommer med.

Jag vill också passa på att vidga den här debatten lite grann, för en annan central livsmedelsfråga gäller vår köttkonsumtion som sådan. Den ökar från år till år i Sverige och världen. Den har ökat med i storleksordningen 25 procent sedan vi gick med i Europeiska unionen. Det är ett problem, inte bara hygieniskt sådant, utan också bland annat ett miljöproblem och ett djurhälsoproblem.

FN-utredningen har visat att boskapssektorn står för hela 18 procent av de globala utsläppen av växthusgaser. Boskapssektorn är också en av de största orsakerna till förlusten av biologisk mångfald och påverkar den stora debatten om skogsskövlingen i världen. Det finns också en koppling till vattenfrågor.

Hela köttdebatten, både hur köttet märks och hanteras i butikerna och hur det produceras, är en väldigt stor framtidsfråga.

FN:s livsmedelsorgan tror att konsumtionen av kött- och mejeriprodukter kommer att fördubblas till 2050. Men det är dags att vända skutan, och ett första etappmål skulle kunna vara att minska köttkonsumtionen i Sverige till nivån när vi gick med i Europeiska unionen. Jag tycker att även detta ska beaktas i livsmedelsstrategin – vi ska ha en säker köttan-

tering, men vi ska också ha en strategi för att minska köttkonsumtionen i Sverige.

Anf. 33 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru talman! Låt mig först konstatera att den sista delen av Jacob Johnsons inlägg var föremål för en särskild interpellationsdebatt för inte alltför länge sedan. I motsats till den debatt vi har i dag var vi i den debatten inte särskilt överens. Låt mig i det här sammanhanget säga att jag upplever det som att Jacob Johnson och jag faktiskt är överens.

Jag uppfattar det som att vi är överens om att lagstiftningen är klar och tydlig: Man får inte fuska när det gäller mat. Jag har också uppfattat att vi är överens om att huvudregeln är att inspektioner av butiker eller andra livsmedelsanläggningar ska vara oanmälda. Jag har slutligen uppfattat det som att Jacob Johnson har förstått att varje livsmedelsföretagare är ansvarig för att de livsmedel som släpps ut på marknaden är säkra. All personal som hanterar livsmedel ska ha relevant kunskap om livsmedelshygien och livsmedelshantering. Något avkall på de sakerna kan vi inte göra, Jacob Johnson, och gör vi inte heller.

Apropå den debatt som har varit under senare tid har det uppstått en diskussion om vi kan förstärka detta ytterligare. Ett frivilligt system med kompetensbevis för yrkesverksamma inom sektorn kan vara ett sätt att förbättra kunskaperna ytterligare. Jag har för avsikt att inom närtid ge uppdrag till berörda myndigheter i detta avseende.

Låt mig avslutningsvis i detta anförande säga att vi inte får göra avkall på den lagstiftning som redan gäller i dag. Personalen ska ha relevanta kunskaper. Sedan kan vi lägga lite extra ovanpå, men grundkravet kan vi, och ska vi, aldrig ge avkall på.

Anf. 34 JACOB JOHNSON (v):

Fru talman! Jordbruksministern, alla andra och jag är säkert helt överens om att det är olagligt att märka om livsmedel. Vi är också helt överens om att det bör göras oanmälda kontroller. Vad vi inte är överens om är vilka initiativ vi från politiskt håll – regeringen – bör ta för att utbildningsnivån inom sektorn ska höjas och också för att kontrollerna ska bli mer frekventa.

Fru talman! Det är säkert inte sista gången som jordbruksministern och jag debatterar kött ur olika aspekter – må det vara hanteringen i butikerna, uppfödning av boskap för köttkonsumtion med dess påverkan på klimatfrågan, djurskydd, livsmedelsarbetarnas arbetsvillkor med mera. Det finns många problem i denna kedja som talar för att köttkonsumtionen av flera olika skäl bör minska.

När det gäller hanteringen av kött, inklusive märkning, måste högre krav ställas på ledningen i företagen och på de anställda. Handeln måste helt enkelt leva upp till högt ställda krav på redlighet. Bättre utbildning och en ledning som sätter säkerhet, ärlighet och kunders förtroende före kortsiktiga vinster är A och O i detta. De som jobbar med de så allvarliga köttanteringsfrågorna måste få erkännande för sitt viktiga arbete.

För att travestera en känd partikollega till jordbruksministern: Köttanteringen i Sverige bör bli både smalare och säkrare.

Anf. 35 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru talman! Tack för debatten, Jacob Johnson. Debatten har kretsat kring ett oerhört angeläget ämne, nämligen mat. Den äter vi alla varje dag. Den ska vara säker och trygg. Är den dessutom god blir vi alla nöjda.

Den lagstiftning vi har på området är strikt och relevant. För det som vi tillhandahåller i en affär, på en restaurang, ska det vara så. Det är företagarna som har ansvaret för att maten är sund, säker och trygg att äta. Trots detta har jag för avsikt att inom närtid ge adekvata myndigheter ett uppdrag – Jacob Johnson har regeringens uppdrag att biträda – att ytterligare förstärka detta. Grundkraven finns redan i dag, nämligen att vi ska vara säkra när det gäller den mat vi äter.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.55 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

7 § Frågestund

Prot. 2007/08:57
24 januari

*Svar på
interpellationer*

Frågestund

Anf. 36 TALMANNEN:

Vi övergår till dagens frågestund, och jag vill hälsa statsråden välkomna. De statsråd som deltar är arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin, jordbruksminister Eskil Erlandsson, statsrådet Cecilia Malmström, integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni och försvarsminister Sten Tolgfors. Övergripande frågor besvaras av arbetsmarknadsministern.

Arbetsmarknadspolitiken

Anf. 37 PATRIK BJÖRCK (s):

Herr talman! Min fråga är till arbetsmarknadsministern.

Regeringens arbetsmarknadspolitik har så här långt varit ett stort misslyckande. När vi nu kan börja utvärdera alla de försämringar som arbetsmarknadsministern har varit med om att driva igenom framstår ordet fiasko som rimligt.

Nystartsjobben har inte gått till dem som står längst ifrån arbetsmarknaden. De har inte lett till permanenta anställningar. Att skänka 60 miljoner till McDonalds aktieägare har inte skänkt några ungdomar jobb. Att lägga ned arbetsmarknadsutbildningen har visat sig vara en katastrof, både för dem som behöver utbildningen och för de arbetsgivare som

skriker efter utbildad arbetskraft. 400 000 har lämnat a-kassan. Fackför-
eningar har fått vidkännas ett medlemsras när folk inte har haft råd att
betala avgiften. Det här förstör balansen på arbetsmarknaden.

Den gamle kristdemokratiska partiledaren Alf Svensson kallar rege-
ringens politik hjärtlös.

Nu är det dags för arbetsmarknadsministern att bekänna färg. Kom-
mer den hjärtlösa politiken att fortsätta? Kommer högerens systemskifte
att fullföljas, eller är det dags att sätta stopp?

En början skulle kunna vara att slopa förslaget om obligatorisk a-
kassa, att fort och kraftfullt rätta till det som behövs för att den svenska
modellen med kollektivavtal kan fortsätta efter den så kallade Laval-
domen.

Frågan blir: Är arbetsmarknadsministern beredd att besinna sig?

Anf. 38 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Det är snudd på komiskt att höra Patrik Björck, med all
respekt. Sedan vi övertog det fullständiga moras ni lämnade efter er, med
var femte svensk i arbetsför ålder utanför arbetsmarknaden, har 155 000
personer lämnat utanförskapet och kommit i arbete. Det är en svensk var
fjärde minut som lämnar utanförskapet, får en arbetsgemenskap att känna
trygghet i, får en lön att leva på och en framtid att se fram emot.

Den här regeringen driver en politik för full sysselsättning. Alla som
vill och kan vara med på arbetsmarknaden ska ha möjlighet att vara det.
En svensk var fjärde minut – de 155 000 – motsvarar 3 Borlänge, 12 Sö-
derhamn och 640 Färna i Västmanland, bara för att ta några exempel. Det
här är inte statistik och siffror, utan det är enskilda människor som nu får
en lön att leva på och en framtid att se fram emot, som er regering förne-
kade dem.

Anf. 39 PATRIK BJÖRCK (s):

Herr talman! Det som händer nu är inte på grund av den arbetsmark-
nadspolitik som arbetsmarknadsministern står för, utan trots den arbets-
marknadspolitik. Bara den som vill ha ett systemskifte i Sverige kan
undvika att kalla den förda arbetsmarknadspolitik en misslyckande.

På punkt efter punkt försvagar man de anställda och deras organisat-
ioner. På punkt efter punkt driver man fram ökade klyftor och större
löneskillnader. Är det inte dags att erkänna att det är detta som är målet,
att det är systemskiftet i politiken som man nu vill framhålla och att det
är därför som man tycker att det här är en lyckad politik? Som det har
sagts tidigare: Man blinkar åt vänster och svänger åt höger.

Är det inte dags nu att komma till skott och erkänna att man är så
nöjd därför att det är detta man vill uppnå, att man vill uppnå ökade
skillnader och vill uppnå större konkurrens och lönedumping på den
svenska arbetsmarknaden? Det är just det man har lyckats med. I ljuset
av det kan jag förstå att man är nöjd och tycker att det här är lyckad poli-
tik. Är det inte dags att erkänna att det är detta som är målet?

Anf. 40 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Det stora systemskiftet i svensk politik var de tolv år när
Socialdemokraterna övergav arbetslinjen, när ni permanentade utanför-
skapet på den nivå som gjordes under de tolv år ni hade på er, där var

femte svensk var i utanförskap, där var femte svensk förnekades möjligheten att komma tillbaka och leva på ett eget arbete. Att ni inte har dragit några som helst slutsatser av det är för mig en gåta, och att ni i opposition fortsätter att driva en politik som permanentar utanförskapet och tvingar fler att lämna arbetsmarknaden. Det är totalt oansvarigt.

OECD konstaterade alldeles nyligen, i decemberrapporten, att Sverige är den arbetsmarknad i hela OECD-området som har den snabbast växande sysselsättningen – bara som ett exempel. Man kan välja att tro att det där var något hokusfokus som ni trillade dit på för tio eller fem år sedan, men det är klart att politik betyder någonting, att det har effekt.

Och det är klart att de åtgärder som syftar till att göra det mer lönsamt att arbeta och billigare och enklare att anställa och förbättra matchningsfunktionen på arbetsmarknaden får effekt. Det är det vi också ser när en person var fjärde minut kommer tillbaka i arbete.

Dumpning av torsk i Östersjön

Anf. 41 RUNE WIKSTRÖM (m):

Herr talman! Jag har en fråga till jordbruksministern angående dumpning av torsk i Östersjön. Kritiken mot den här dumpningen är massiv, och den är också berättigad. Det är ett fruktansvärt resursslöseri att dumpa så stora mängder död fisk tillbaka i havet, och det är på grund av nuvarande kvotbestämmelser. Reglerna måste förändras, och detta kan ske med ganska enkla och snabba medel.

Vilka åtgärder avser jordbruksministern att vidta för att minska dumpningen av torsk i Östersjön?

Anf. 42 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Tack för frågan – det är en angelägen frågeställning.

Utkast innebär att upptagen fisk slängs tillbaka i havet. Den som tror att fisken överlever har fel. Den dör av det vi på svenska kan kalla dykar-sjuka. Det är ett resursslöseri som måste undvikas.

Det pågår nu, herr talman, ett antal försök med att använda selektiva redskap och där man inte tillåts slänga tillbaka utan får avräkna allt som man har tagit in i båten på den kvot som finns tillgänglig. Dessa försök ska vi dels utvärdera, dels ta vara på och använda i till exempel de vatten som Rune Wikström talar om, nämligen Östersjön, där nämnd art också är hotad.

Anf. 43 RUNE WIKSTRÖM (m):

Herr talman! I allmänhetens ögon framstår fiskarna som de största miljöbovarna, som slänger tillbaka död fisk i havet. Men i själva verket får ju fiskaren leva enbart efter de regler som är uppsatta.

När yrkesfiskaren råkar överskrida sin kvot får han inte lasta över fisken till någon båt som ligger bredvid som inte har lyckats fylla sin kvot. Det skulle kunna underlätta resursslöseriet. En annan åtgärd vore att låta båten ligga i land och avräkna de dagar som han har överskridit sin kvot med. På det viset slipper man all dumpning. Det går åt mindre bränsle. Fiskbeståndet skonas. Det är enkla åtgärder, som snabbt skulle kunna sättas in.

Anf. 44 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Vad beträffar Kattegatt har vi inom den europeiska unionen kommit överens om att göra vad som kan göras med de åtgärder som finns för att bringa ned utkastet till 10 procent mot vad det är i dag. För att detta ska vara möjligt måste en massa åtgärder vidtas, bland annat att införa selektiva redskap men också pröva metoder som Rune Wikström tar upp.

Den erfarenhet som vi kommer att få i Kattegatt ska vi självklart använda i Östersjön när de försöken är genomförda. Jag tar med de exempel som Rune Wikström här nämner inför de förhandlingar som ska ske vad gäller fisket år 2009.

Skogsbrandflyget

Anf. 45 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! Jag har en fråga till försvarsminister Sten Tolgfors.

Skogsnäringen är en av Sveriges viktigaste näringar med betydelse för ekonomi, arbetstillfällen, regional utveckling och så vidare. En liten men viktig pusselbit i det sammanhanget är skogsbrandflyget. För några år sedan lät den socialdemokratiska regeringen detta förfalla, och det upphörde runt om i landet med påföljd att vi fick många skogsbränder i onödan. En av alliansregeringens första åtgärder var att medverka till att detta kunde återupprättas förra sommaren. Det gav god effekt.

Det här bygger på att det finns många små flygklubbar och flygfält runt om i landet. Verksamheten riskerar nu att tvingas upphöra igen på grund av EU-direktiv om att beskatta flygbensinen rakt av.

Det kan vara berättigat att beskatta flygbränslet på olika sätt, men det är viktigt att det inte drabbar en sådan viktig verksamhet. Jag undrar helt enkelt vad försvarsministern, som har ansvar för räddningstjänst och den typen av verksamhet, avser att göra för att trygga skogsbrandflygets framtida verksamhet.

Anf. 46 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Tack, Sven, för en angelägen fråga! Det är alldeles korrekt som du säger att regeringen har återinfört statlig finansiering av skogsbrandflyg. I regleringsbrevet för Statens räddningsverk för 2008 ingår och framgår att Räddningsverket ska säkerställa att det genomförs skogsbrandflyg i tillräcklig omfattning över landet. Anledningen är att det är en viktig verksamhet. Det krävs också flygövervakning för att man ska kunna hantera de stora arealer det är frågan om.

Den fråga du nu ställer är en fråga som rör Finansdepartementet, och det är en skattefråga. Det är alldeles korrekt som du säger att Finansdepartementet har tagit fram ett pm där man föreslår en ändring av beskattningsreglerna. Det är ute på remiss just nu, fram till den 8 februari. När remissinstansernas synpunkter inkommer är det upp till regeringen och Finansdepartementet att ta ställning. Det finns alltså ännu ingen linje som är färdig och beslutad i frågan.

Anf. 47 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! Det gläder mig att regeringen inte på något sätt har bundit sig för detta. Men jag befärar ändå att det kommer att bli komplikationer. Jag vill på det här sättet uppmärksamma försvarsministern och regeringen på frågan. Det är oerhört viktigt att man parerar detta på något sätt och ser till att dessa små flygklubbar och de små flygfälten ute i skogen – framför allt uppe i Norrland, där det är väldigt decentraliserat – kan överleva på olika sätt och att man inte kastar ut barnet med badvattenet när man får en flygbensinskatt.

Anf. 48 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Sven Bergström och jag är säkert överens om att det i grunden är den enskildes ansvar att vårda och övervaka sin egendom. Vi har en kommunal räddningstjänst för brandinsatser, till exempel. Därutöver har den här regeringen ansett att det är viktigt att Räddningsverket kan göra kompletterande insatser och har därför gjort det möjligt för dem att använda också statlig finansiering, till dels när det gäller skogsbrandflyget.

Nu är detta en skattefråga som är ute på remiss. Jag tror att regeringen från Försvarsdepartementets sida har markerat en vilja och intresse. Där emot är skattefrågan ännu öppen, och remissförfarandet pågår fortfarande. Det visar att Sven Bergström och jag får anledning att återkomma i ärendet. Vi har ögonen på det.

EU:s fiskeavtal med Mauretanien

Anf. 49 TINA EHN (mp):

Herr talman! Min fråga är till jordbruksminister Eskil Erlandsson.

Jordbruksministern talade i en tidningsintervju nyligen om EU:s fiskeavtal med fattiga länder. Han utgår där från att det bara är fiskevatten som länderna själva inte kan utnyttja som arrenderas ut. Så verkar inte vara fallet i till exempel Mauretanien, där ett nytt fiskeavtal med EU är högst aktuellt.

Mauretaniens fiskeforskare menar att EU tar för mycket blekfisk, men regeringen behöver ju pengarna. EU:s trålare konkurrerar med samma begränsade bestånd som Mauretaniens lokala fiskare. EU har hävdat att om EU:s fiske ska minska måste också Mauretaniens fiske minska. Ser ministern detta problem, som jag försöker förklara? Kan han i så fall medverka till större rättvisa?

Anf. 50 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Detta är en angelägen frågeställning. Fiskeavtal med så kallad tredjensation bygger på att två parter kommer överens, det vill säga att någon så att säga vill arrendera ut eller låna ut en resurs och att någon vill betala för att nyttja den. Så är det i fallet med Mauretanien. Man vill att andra också ska nyttja de vatten som står under landets kontroll.

Samtidigt vet vi att administrationen runt fisket är dålig i Mauretanien, liksom kontrollen. Vi vet att det finns ett flertal andra nationer utöver EU-stater som nyttjar fiskeresurser i Mauretaniens vatten. Därför är det avtal som är skrivet delat så att det utgår en ersättning som är av-

Prot. 2007/08:57

24 januari

Frågestund

sedd att vara betalning för fisket och en annan del som så att säga är bistånd i syfte att hjälpa Mauretanien att bygga upp en administration och en kontroll av fisket.

Anf. 51 TINA EHN (mp):

Herr talman! Jag ställde en liknande fråga i miljö- och jordbruksutskottet häromveckan. Ministern svarade på den frågan nu, tror jag. Jag uppfattade det som att det fanns ett svar.

Det finns exempel på hur man skulle kunna göra. Till exempel finns ett avtal med Grönland som består av två delar, där man både betalar för fiskerätt och i praktiken ger visst bistånd. Det råder tydligen delade meningar om hur läget egentligen ser ut när det gäller de avtal man skriver.

Anf. 52 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Även i det här fallet finns det olika uppfattningar. Det är ju ganska självklart.

Som jag sade till Tina Ehn eller någon annan frågeställare i utskottet pågår det en diskussion om hur stor andel av det som EU ska betala som ska vara i arrende för fisket och hur stor andel som ska vara i form av betalning för bistånd. Det pågår en sådan diskussion.

Den uppfattning som jag från svensk sida har framfört är att en större andel rimligen borde gå till det vi kan kalla biståndsdelen och att man minskar på fiskedelen.

IT-säkerheten

Anf. 53 PETER JEPPSSON (s):

Herr talman! Min fråga går till försvarsminister Tolgfors. Sveriges IT-system är i dag så dåligt skyddade att de i praktiken är som olåsta kassaskåp. Mer än 99 procent av det svenska samhällets kritiska infrastruktur är beroende av Internet som den stora bäraren av information.

Estland utsattes våren 2007 för en mejlbombning som paralyserade landets infrastruktur. En liknande attack mot Sverige skulle kunna orsaka en nationell kris av en omfattning vi aldrig tidigare har sett i vårt land. Det är oklart vem som tar ansvar om Sverige i dag skulle utsättas för en IT-attack liknande den i Estland.

I dag är fyra departement och sju myndigheter ansvariga för IT-säkerheten. Detta ger en oklar ansvarsfördelning och otydlig ledning.

Herr talman! Min fråga till försvarsministern är: Hur avser försvarsministern att agera för att få till stånd en tydlig ansvarsfördelning när det gäller IT-säkerheten?

Anf. 54 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Tack för en bra fråga! Svaret kommer i den proposition om en ny krismyndighet som vi ska lämna till riksdagen i mars.

Detta sönderfaller egentligen i flera olika delar. Det ena handlar om teknisk kompetens och kunskap. Den finns inom redan existerande myndigheter. Det andra handlar om samordningsansvar, om hur vi gör för att höja ribban – lägstanivån – inte bara i myndigheter utan också i samhället i övrigt.

Jag har haft utförliga diskussioner med min estniska kollega om de erfarenheter man gjorde där under de IT-attacker som frågeställaren refererar till. Det finns en del lärdomar att dra.

Jag delar den grundläggande bedömningen att det behöver göras mycket mer här. Det är inte säkert att jag håller med om det svar som Socialdemokraterna ger, det vill säga att det ska vara en ny särskild myndighet bara för detta och kanske till och med en ny minister för detta. Jag tror mer på ett helhetsansvar, men vi kommer utförligt att adressera frågan i en proposition som kommer till riksdagen i mars.

Anf. 55 PETER JEPPSSON (s):

Herr talman! Tack, försvarsministern, för svaret! Vi kommer att se fram emot det förslag som kommer i propositionen.

Det är också viktigt att påpeka att detta är viktigt för hela Sverige, framför allt med tanke på det man har sagt från regeringen och från kommunministern om att Internet ska minska myndighetskrånglet och att alltmer kontakt med myndigheter ska kunna skötas via Internet.

Vi ser fram emot beskedet i propositionen och hoppas att vi kan hitta en bra lösning, så att vi inte får samma problem som Estland.

Anf. 56 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Den här frågan är en god illustration av hur hotbilden för vårt land och andra länder har förändrats över tid. Precis som frågeställaren säger är våra samhällsfunktioner både mycket känsliga och stundom mycket utsatta. Vi vet alla hur beroende vi är i vårt vardagsliv av tillgång till elektricitet, av att kunna göra våra banktjänster, av att myndigheter och företag fungerar och av att informationssäkerheten finns där och fungerar.

Delvis gäller här att ingen kedja är starkare än sin svagaste länk. Den som vill åstadkomma mycket skada kan göra det genom att slå ut till exempel bara en av samhällets olika funktioner.

Det finns alltså all anledning för oss att gå vidare i den här frågeställningen om att stärka IT-säkerheten. Vi kommer från regeringens sida att leverera ett antal nya förslag under mars månad till riksdagen. Sedan hoppas jag på en bra och bred diskussion här.

Sms-lånen

Anf. 57 JAN ERTSBORN (fp):

Herr talman! Jag önskar ställa en fråga till statsrådet Nyamko Sabuni beträffande sms-lånen.

Jag tillhör dem som är väldigt bekymrade över att vi har en så stor överskuldsetting hos befolkningen i det här landet. Det är bortemot 500 000 personer i Kronofogdemyndighetens register.

Sms-lånen är en del i detta. En kronofogde har betecknat det som en motorväg rakt in i skuldfällan. Vi vet genom en kartläggning, som kom nyligen från kronofogden, att det är många unga som tar lånen. Det är många som ångrar sig några dagar efter att de har tagit lånen, och det är faktiskt många som redan har betalningsanmärkningar som får de här lånen.

Prot. 2007/08:57
24 januari

Frågestund

Jag tycker att vi behöver se det här som en konsumentangelägenhet, och det behövs ett konsumentskydd. Min fråga blir då: Vad avser konsumentministern att göra beträffande sms-lånen?

Anf. 58 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Som konsumentminister är jag också bekymrad över de här sms-lånen, som drabbar framför allt unga människor.

Vi har precis fått besked om att Europaparlamentet har antagit konsumentkreditdirektiv som också förväntas antas av rådet. I samband med det kommer också vårt arbete i Sverige att pågå. Det pågår en översyn på Justitiedepartementet, som äger lagen, av hur vår konsumentkreditlag ser ut. Tanken är att vi ska hitta ett sätt att kunna reglera också de här sms-lånen, så att det inte ska vara så lätt att få dem och att man ska kunna ha ångertid. Framför allt ska det kanske finnas möjlighet att göra en kreditprövning.

Konsumentkreditdirektivet fastslår att man ska göra kreditprövning på belopp över 200 euro, vilket betyder att lån upp till ungefär 1 900 kronor inte skulle inkluderas i detta. Men i vår översyn och det arbete vi nu gör för att förändra våra lagar hoppas jag att vi ska finna möjlighet att göra kreditprövningar också på de mindre lånen. Men det gäller att väga det mot att det finns andra typer av krediter som inte får drabbas. Att vi vill göra det svårare för människor att ta sms-lånen får inte leda till att andra får problem.

Anf. 59 JAN ERTSBORN (fp):

Herr talman! Jag tackar så mycket för svaret. Jag har bara en kort följdfråga: Kan ministern möjligen säga någonting om hur arbetet nu kommer att fortgå, i tid? Vi vet att vi har två år på oss att implementera ett direktiv, men vi är naturligtvis många som önskar att det kommer att gå betydligt fortare.

Anf. 60 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Ja, det är två år man har på sig att införliva EU-direktivet. Men min förhoppning, som konsumentminister, är att detta arbete ska kunna gå snabbare.

Vanligtvis är vår ordning i Sverige sådan att det krävs längre tid än två år, vilket har gjort att några direktiv har införlivats senare än inom de här två åren. Men eftersom det pågår en parallellprocess på Justitiedepartementet, där de gör en översyn av vår konsumentkreditlag, borde det leda till en skyndsam process för att vi ska komma till rätta med de här problemen.

Omorganisering av Arbetsförmedlingen

Anf. 61 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Herr talman! Jag har en fråga till arbetsmarknadsminister Littorin.

Alliansen har gått till val på att bryta utanförskapet, en stark och stor utmaning. Arbetsförmedlingen genomgår just nu också en stor föränd-

ring. Man omorganiserar sig till den nya Arbetsförmedlingen. Men frågan är om det räcker att byta namn och att omorganisera Arbetsförmedlingen.

Vi är några kristdemokrater som har studerat Australiens, Hollands, Englands och Norges modell och hur de har förändrat sin förmedlingsverksamhet. De har gjort lite mer radikala grepp, som kan stå som förebild för Sverige, tycker vi. I England har man lyckats få in många som står långt ifrån arbetsmarknaden. I Australien får man en ersättning, en peng, för det man åstadkommer och så vidare.

Min fråga till ministern är om han anser att vi även i Sverige bör pröva en modell med en mångfald aktörer och med en ersättning efter prestation, en arbetsmarknadspeng eller omställningspeng.

Anf. 62 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Vi måste naturligtvis göra allt vi kan för att se till att våra olika myndigheter och verk och vad det nu kan vara har huvudfokus på det som är huvuduppgiften, att få fler tillbaka i arbete. Det var mot den bakgrunden som vi valde att lägga ihop länsarbetsnämnderna, Arbetsmarknadsverket och Arbetsmarknadsstyrelsen i en myndighet, som vi klokt nog döpte till Arbetsförmedlingen. Vi tycker nämligen att det är det den bör syssla med, att förmedla arbete. Det var en upprepning i strukturerna som jag tror har varit väldigt viktig.

När det gäller vad som händer i utlandet är det klart att det alltid är viktigt att titta runt och få intryck på olika sätt och vis. Däremot är jag mer tveksam, ska jag säga, till ett vouchersystem i förmedlingsverksamheten. Jag tror att många aktörer behövs. Det tror jag är helt riktigt. Därför välkomnar jag sådana initiativ som till exempel Akademikerförmedlingen och andra, som ett etablerat samarbete mellan fackföreningar och bemanningsföretag och privata företag ligger bakom. Men voucher-system är jag lite mer tveksam till. Jag ska återkomma till det i nästa replik.

Anf. 63 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Herr talman! Jag hör att arbetsmarknadsministern låter lite tveksam. Man borde väl åtminstone titta på andra modeller och ta intryck? Man har ju sett stora och positiva förändringar.

En av de stora utmaningarna är att nå dem som står längst ifrån arbetsmarknaden i dag. Vi ser att vi har svårt att få in exempelvis funktionshindrade. Även den gruppen har lyckats komma in med den här andra arbetsmodellen, som man, som sagt, jobbar med i Australien, England, Holland och Norge. Jag skulle vilja uppmana arbetsmarknadsministern att titta på detta. Jag skulle vilja ha en lite positivare syn när det gäller att titta på andra modeller.

Anf. 64 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Möjligen är det en oklarhet i beskrivningen från min sida.

Så här är det. Verksamheten i den nya myndigheten sönderfaller i huvudsak i två delar. Den ena är det rena förmedlingsuppdraget, alltså det man möter när man kommer in på Arbetsförmedlingens kontor. Den andra delen är programverksamheterna. Där finner vi i huvudsak jobb-

Prot. 2007/08:57
24 januari

Frågestund

och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för unga. Där har vi i regleringsbrevet för Arbetsförmedlingen, som vi fattade beslut om i december, givit Arbetsförmedlingen i uppdrag att se till att en tredjedel av de upphandlingsbara platserna i de garantierna – det handlar om 10 000 personer – ska handlas upp av kompletterande aktörer, och med kompletterande aktörer menar vi just precis detta. Det kan vara sociala företag, privata företag, ideella organisationer eller en kombination av dessa.

Det här tror jag uppfyller precis det som Désirée Engström efterlyser, nämligen att vi bjuder in andra än den offentliga Arbetsförmedlingen att hjälpa till. Det tycker jag är ett komplement och inte en konkurrens i den meningen.

Det där ska vi naturligtvis också utvärdera. Vi ska följa nogsamt hur det går. Jag tror att det är oerhört viktigt att bjuda in många aktörer för att hjälpa till i detta viktiga arbete.

Börsoron och samarbetet mellan EU-länder

Anf. 65 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Vi har haft en fantastisk tillväxt i de europeiska länderna den senaste tiden. Arbetslösheten har minskat i EU, så även i Sverige, trots den orättvisa borgerliga politiken, som vi får lida med här i Sverige för närvarande.

Men i går beskrev Konjunkturinstitutet att vi har en inflation som inte har varit så hög sedan vi hade en borgerlig regering förra gången. De beskrev också att tillväxten stannar av, att orderstockarna minskar. Ser vi det i ett internationellt perspektiv ser vi att den börsoro som började i USA också skakar många av de europeiska länderna.

Därför har jag en fråga till EU-minister Cecilia Malmström: Hur kommer samarbetet mellan de europeiska länderna att påverkas av den här börsoron, och på vilket sätt blir kronan positivt bemött inom euroländerna, bland annat?

Anf. 66 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Tack för frågan! Ja, det är turbulent på marknaderna nu, och det kommer många olika signaler. Vi lever i en tid av stor oro med svårigheter att göra prognoser. Det kommer mycket sådana här bedömningar.

Finansministern berättade i morse för oss att de naturligtvis talar om de här sakerna på Ekofinmötena, men det finns en stor osäkerhet om vart det ska leda, så det är inte så att det har fattats något beslut eller någonting. Alla länder följer prognoserna, följer diskussionerna och för samtal med varandra och med ECB-chefen och avvaktar och ser. Olika länder är ju olika rustade för att kunna möta eventuella mer permanenta nedgångar.

Sverige är gott rustat. Vi ser ingen fara, men vi följer naturligtvis vad som händer såväl på den amerikanska marknaden som på den internationella.

Anf. 67 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Jag blir lite orolig när ministrar säger så där, att det inte är någon fara i Sverige. Jag har hört också Anders Borg säga det. Men vi får väl se. Jag hoppas att ni har rätt, att vi har så pass god ordning i ekonomin, som vi lyckades bygga upp under den socialdemokratiska regeringens tid, och att det inte hinner raderas för mycket under den här tiden.

Påverkas arbetet med Lissabonstrategin under den här processen när det är så skakigt i ekonomin? Påverkas det så att arbetslösheten eventuellt stiger igen? Vi har en framgångsrik period bakom oss. Hur blir det framöver? Vad tror EU-ministern?

Anf. 68 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Ett tack till Monica Green. Det här är väldigt svåra frågor. Det är svårt att göra prognoser. Jag tror att det är oerhört angeläget att alla har en betydande dos is i magen just nu och att vi inte hetsar upp oss på något sätt. Vi ser att det är lite turbulent. Det är en tid av oro, men det finns ingen anledning att fatta några förhastade beslut om detta.

Lissabonstrategin fortgår precis som planerat. Sverige får mycket goda omdömen om hur vi arbetar med detta. Verheugen var i denna kammare i förrgår och öste beröm över Sverige. Vi får gott betyg även i övrigt. Det kommer att fortsätta precis som planerat.

Vi är bra rustade i Sverige. Vi har starka offentliga finanser och en stark arbetsmarknad. Det finns ingen som helst anledning till oro som det ser ut i dag.

Ytterligare uppgradering av JAS

Anf. 69 PETER RÅDBERG (mp):

Herr talman! Jag har en fråga till försvarsministern.

Försvarsministern var ju i Motala i förrgår och hade en mycket öppen attityd till en ytterligare uppgradering av JAS till så kallad E/F-nivå. Det uttalande som försvarsministern gjorde i Motala tycker jag, milt sagt, är oförskämt. Jag tycker att det är en förolämpning mot riksdagen som förra våren tog ett beslut om en uppgradering från så kallad A/B-nivå till C/D-nivå med hänvisning till att det inte skulle bli någon ytterligare uppgradering före 2020.

Försvarsministern och regeringen brukar tala om stabilitet och långsiktighet i försvarets materielförsörjning samt att de operativa behoven ska styra. Båda dessa faktorer står i bjärt kontrast till den eventuella satsning som nu är på gång.

Min fråga till försvarsministern är: Vad gäller? Är det det som riksdagen beslutade i våras om en C/D-nivå eller är det super-JAS på E/F-nivå som gäller?

Anf. 70 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Det är kul att jag i alla fall får prata här för Miljöpartiet. Nu är det tydligen yttrandeförbud som gäller för regeringen. Ingen får tycka och ingen får tänka.

Så här ligger det till, Peter Rådberg. Det finns en Handlingsplan Gripen som är antagen och som jag som mitt första större beslut satte i gång.

Den syftar till att uppgradera A-versionen till C-versionen. Den syftar också till ett demonstratorprojekt som pågår mellan nu och 2010 för att titta på nästa generations teknik, det vill säga vad kommer i perioden 2020 till 2040? Den utvecklingen behöver inte komma i gång förrän 2015, men Miljöpartiet tycker att ingen i regeringen eller ens i riksdagen, vad vet jag, får prata om vad som ligger 15 år fram i tiden.

Dimensioneringen av Sveriges flygvapen sker utifrån Sveriges behov, punkt slut. Däremot är det alldeles utmärkt om vi kan få en nordisk samverkan och delaktighet i teknikutveckling, om vi kan dela kostnader med andra och att vi får Gripenfamiljen att växa, inte minst i ett nordiskt perspektiv.

Det som gäller är att vi uppgraderar den nuvarande A/B-versionen av Gripen till C/D-version. Då får vi 100 plan av precis samma snitt. Det sänker kostnader och förbättrar möjligheten för Försvarsmakten att använda dem mångsidigt. Vad som kommer efter detta, Peter Rådberg, är det min och din skyldighet att förhålla oss till.

Anf. 71 PETER RÅDBERG (mp):

Herr talman! Tack för svaret! Försvarsministern säger att det är Sveriges behov som ska gälla. Vilka är då Sveriges behov om vi ska uppgradera till så kallad E/F-nivå? Riksdagen har ju, som jag sade tidigare, fattat beslut om att det räcker med C/D-nivå fram till 2020, och innan bläcket hinner torka kommer regeringen med ytterligare ett förslag om att uppgradera till E/F-nivå.

Det nya planet är en ombyggnad av det gamla, men det blir så många nya delar att man i praktiken kan tala om ett helt nytt plan till miljardkostnader. Det kommer naturligtvis att kosta skattebetalarna miljarder kronor. Det tycker jag är oacceptabelt.

Försvarsministern pratar om Sveriges behov. Vilka är behoven för Sverige att uppgradera från C/D-nivå till E/F-nivå?

Anf. 72 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Nu säger Miljöpartiet emot sig självt i varje inlägg. Vi talar ju om perioden efter 2020. För att vi ska ha något att tala om måste tekniken finnas på plats, annars har vi inget att ta ställning till.

Att livstidsförlänga Gripensystemet är ett mycket gott ekonomiskt alternativ för Sverige för att möta våra behov. Det är också det som skapar andras intresse för Gripensystemet att vi ser att det har så mycket teknisk potential för framtiden.

Den handlingsplan som riksdagen och jag har varit med och beslutat om ger grund för Norges och andra länders intresse för Gripen.

För att testa på en flygande testbänk har riksdagen och jag beslutat om ett demonstratorprogram som pågår fram till 2010. Inga beslut är fattade. Vi förbehåller oss, precis som andra partier, rätten att tycka och tänka långsiktigt utan Miljöpartiets tillåtelse. Det går inte att 2019 komma på att vi behöver ett plan 2020. Man måste börja prata nu och utveckla teknik. Inga beslut är fattade.

Anf. 73 VERONICA PALM (s):

Herr talman! Jag har en fråga till arbetsmarknadsministern.

Konjunkturen viker och i Konjunkturinstitutets barometer i går kunde vi läsa att företagen säger sig ha en mindre benägenhet att anställa.

Regeringens arbetsmarknadspolitik har ju hittills, för att uttrycka sig försiktigt, haft en del brister när det gäller jämställdhetstouchen.

Min fråga till arbetsmarknadsministern är: Vad avser arbetsmarknadsministern att göra för att inte den vikande konjunkturen på arbetsmarknaden ska drabba kvinnor hårdare än män?

Anf. 74 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Låt mig först slå fast för den som läste OECD:s Economic Outlook i december att OECD där säger att regeringens jobbpolitik förväntas ha betydande effekt på sysselsättningen på lång sikt. Arbetskraftsutbudet kommer att öka redan på kort sikt och därmed dämpa resursutnyttjande och inflationstryck. Det är bra.

OECD konstaterar också att Sverige har den största nedgången i arbetslösheten av alla utvecklade industriländer och att Sverige tillhör de fem bäst utvecklade industriländerna när det gäller tillväxt 2008.

Det vi har sett hittills av jobbbuppgången, de 155 000 som har lämnat utanförskapet, är att det är jämnt fördelat. Sysselsättningsökningen är jämnt fördelad mellan män och kvinnor. Det är framför allt fasta anställningar och heltider som har tillkommit under det senaste året. Det är jag väldigt nöjd med och glad över.

Det finns anledning att ta Veronica Palms oro på allvar och följa utvecklingen väldigt noga för att se till att vi får en fortsatt lika stark utveckling och en fortsatt stark jämn fördelning mellan män och kvinnor. Vi har till exempel öppnat nystartsjobben i offentlig sektor från den 1 januari. Det är en del av svaret på frågan att vi försöker göra mer för att få en bättre och jämnare utveckling framöver också.

Anf. 75 VERONICA PALM (s):

Herr talman! Jag blir orolig när man samtidigt som man öppnar nystartsjobben i offentlig sektor inför ett vårdnadsbidrag som ju går i bjärt kontrast mot det. Förutom det jag redovisade i huvudfrågan skriver Konjunkturinstitutet i den rapport som kom i går att man för första gången presenterar siffror från det norska exemplet. Efter fyra år med vårdnadsbidrag i Norge ser man signifikanta exempel när det gäller frånvaro av arbete. Den totala effekten är en uppskattad förlust på 11 000 årsarbeten. 95 procent av dem som utnyttjar vårdnadsbidraget är kvinnor. De hårt drabbade är unga kvinnor med låg utbildning, invandrarkvinnor och generellt är det kvinnor med en svag ställning på arbetsmarknaden.

Ur mitt perspektiv står ett införande av vårdnadsbidrag i bjärt kontrast mot den arbetslinje som den här regeringen säger sig driva.

Vad säger arbetsmarknadsministern om det?

Anf. 76 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Arbetslinjen står inte i kontrast till valfrihet för barnföräldrar. Vi inför ju också jämställdhetsbonusen som har direkt motsatt effekt. Vi kommer naturligtvis att följa utvecklingen noggrant.

När man tittar på behovet av ett högre arbetsutbud framöver, både under den här mandatperioden och på sikt, är naturligtvis en viktig källa att ösa ur att se till att fler kvinnor snabbare kommer ut på arbetsmarknaden.

När man ser på det tilltagande arbetsutbudet under de kommande decennierna på grund av att fler går i pension ligger det närmast till hands att gräva där man står och se till att fler kvinnor stannar kvar eller kommer in lättare på arbetsmarknaden, att fler äldre väljer att stanna kvar längre på arbetsmarknaden och arbeta några år till om man har möjlighet och ork att göra det, att vi utnyttjar de invandrare som finns på svensk arbetsmarknad så att de kommer in snabbare och att vi tar vara på hela det utbud som borde finnas.

Jag håller med Veronica Palm om att det här är en oerhört viktig fråga som ska följas noggrant. Det kommer vi också att göra.

Försvarsbudgeten

Anf. 77 ÅSA LINDESTAM (s):

Herr talman! Min fråga gäller försvarsbudgeten. Vi har nu sett att det har kommit en formell framställning, från Försvarsmakten till regeringen, om att föra över materielpengar till förbanden. Man lovar att inte överskrida ramen. Men trots det handlar det om 850 miljoner kronor. Jag utgår från att detta kommer att behandlas även i denna församling, i riksdagen, så att vi kommer att få ta del av det.

Min fråga till försvarsministern blir då: Är detta en permanent lösning, så att det alltid kommer att vara på detta sätt? Eller kommer en del av dessa pengar att överföras på detta sätt framgent också? I så fall: Kommer detta att tas upp redan i vårpropositionen?

Anf. 78 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Vi kommer att förhålla oss till den frågan inför propositionen i vår.

Jag har ställt tre frågor till Försvarsmakten och överbefälhavaren.

Den första frågan är: Vad beror det underskott som Försvarsmakten har berättat att man har på? Man säger att det är på 1 ½ miljard kronor.

Den andra frågan är: Vad avser Försvarsmakten att göra för att balansera sin ekonomi?

Den tredje frågan är: Vilka konsekvenser får dessa åtgärder för verksamheten?

Detta har ännu inte preciserats för Försvarsdepartementet.

Jag har haft ett första möte med överbefälhavaren som varade i två timmar.

Vi lämnade en skriftlig anmodan till Försvarsmakten om att återkomma med specificerade och detaljerade svar på dessa frågor.

Därefter kommer departementet att förhålla sig till detta. Vad är strukturellt i Försvarsmaktens underskott, och vad beror på bristande kostnadskontroll och bristande ekonomisk prognosförmåga?

Jag har tidigare sagt, och jag fortsätter att säga det, att min uppfattning är att det säkert finns inslag av båda men mer av det senare än av det första.

Prot. 2007/08:57
24 januari

Frågestund

Anf. 79 ÅSA LINDESTAM (s):

Herr talman! Det är ett intressant svar, och jag är glad över att det kommer så pass snabbt. Självklart vill vi alla veta svaret. Vi vet också att detta beror på Nordic Battle Group och på den tredje terminen för de värnpliktiga, där man inte har vetat exakt hur mycket det kommer att kosta. Men nu börjar siffrorna komma fram. Jag ser fram emot att detta balanseras.

Jag frågade också om det kommer att bli en permanent lösning. Kommer detta att hända varje år framöver, alltså att man flyttar på detta, eller är detta ett enstaka tillfälle? Det är jätteviktigt att vi får veta det.

Anf. 80 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Det vill jag ännu inte säga eftersom vi inte har förhållit oss till om det alls ska bli så ens under det första året. Det beror på de svar som vi får in från Försvarsmakten. Vad är strukturellt, och vad beror på bristande kostnadskontroll och bristande ekonomisk prognosförmåga?

Vi begärde i december, redan innan detta blev en stor debatt, att Försvarsmakten ska börja redovisa och följa upp på förbandsnivå, vilket man inte har gjort. Det tror jag är ett skäl till att det har kunnat dra i väg på det sätt som det har gjort.

Vi hade också en dialog med Ekonomistyrningsverket innan denna diskussion uppstod om att de ska gå in och stärka Försvarsmaktens prognosförmåga inte minst.

Det är väl känt sedan flera år att Försvarsmakten har ekonomiska problem. Det nya är storleken. Underskottet och den begäran om överföring som finns ökade med 60 procent under julhelgen, från 550 miljoner kronor, som vi talade om före jul, till 850 miljoner kronor som man nu vill överföra från materiel till verksamhet utan att vi ännu har sett en konsekvensbeskrivning.

Vi återkommer i samband med tilläggsbudgeten med vår bedömning.

En strategi för fler jobb i Europa

Anf. 81 ANNA KINBERG BATRA (m):

Herr talman! Även jag vill fråga om EU och jobben, och jag vet inte om frågan är mest riktad till arbetsmarknadsministern eller Europaministern. Den berör båda eftersom detta berör många människor.

Jag tänkte ta min utgångspunkt just i debatten som var här i kammaren i går om hur vi i Sverige ska jobba för att det blir fler jobb i både Sverige och Europa inom ramen för den så kallade Lissabonstrategin som ska göra oss till världens starkaste region 2010 och skapa jobb i övrigt. Även kommissionären med ansvar för detta, Günter Verheugen, var här i riksdagen tidigare i veckan, vilket Monica Green redan har nämnt.

Nu syns det tydligt att detta var ganska bra för oss. Sverige kommer på pallplats bland EU-länderna när det gäller åtminstone hälften av de

kriterier som mäts. Men nu finns det en risk för konjunktursvängningar, som Monica Green antydde. Då är det viktigare än någonsin att ledarskapet i denna fråga fortsätter. Det är så klart upp till länderna och marknaden att fixa jobben. Men det är också viktigt med ett starkt ledarskap i Europa från regeringen för att förverkliga detta.

Anf. 82 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Jag håller med Anna Kinberg Batra om att detta är en oerhört viktig fråga. När man konstaterar att det enligt Lissabonkriterierna finns 17 miljoner arbetslösa i Europa och 90 miljoner i utanförskap är det klart att detta är en fråga som berör oerhört många.

Sverige ligger väl framme på många områden. Det kvinnliga arbetskraftsdeltagandet är ett. När det gäller integration av utrikes födda är det ganska bra, när det gäller personer med funktionshinder är det ganska bra och så vidare. Men vi måste jobba ännu mer på att få en samsyn runt bordet i Europa om att det är arbetslinjen som gäller också totalt sett i Europa.

Ibland får man en känsla av att en del av våra grannländer i Europa har en något annan utgångspunkt. När man talar om *social Europe* handlar det inte om arbete i första hand utan om någonting annat än arbete. Min utgångspunkt är att *social Europe starts with a job*, och det är den utgångspunkten som vi ska ha i dessa frågor under ordförandeskapet.

Anf. 83 ANNA KINBERG BATRA (m):

Herr talman! Det ordförandeskap då Sverige ska leda bland annat arbetsmarknadsministermötena och kanske även Europaministermötena infaller under andra halvan av 2009, det vill säga strax före 2010 då dessa mål ska vara uppnådda. Nu pekar tyvärr mycket på att alla andra inte har gjort sina läxor lika bra som Sverige och att det därför är en bit kvar till dess. Då spelar Sverige en väldigt viktig roll, eller kan i alla fall spela en viktig roll med rätt typ av ledarskap.

Stats- och regeringscheferna ska följa upp detta redan i mars, och därefter vidtar en period då Sverige jobbar ihop med Frankrike och Tjeckien.

Hur kommer regeringen att jobba för att uppmana länderna att fortsätta driva på för reformer även i ett vikande konjunkturläge, och hur kommer det svenska ordförandeskapet att se till att vi fortsätter att jobba för att skapa fler jobb i Europa?

Anf. 84 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Jag ska försöka svara på den frågan på 60 sekunder. Jag konstaterar bara att sysselsättningsstrategin kommer att vara i fokus för det ministermöte som vi ska ha i juni. Där, liksom vid mötet i februari och vid det möte som vi ska ha i nästa vecka, finns det all anledning att fortsätta att tala om just dessa saker. Det upptar väldigt mycket tid i diskussionerna – *best practise*-diskussioner. Vad är det som fungerar på de olika arbetsmarknaderna?

Ibland får man intryck av att ett och annat land i vår omgivning har ägnat sig mer åt att försöka, som den förra socialdemokratiska regeringen gjorde här hemma, skyla över problemen genom att smussla undan personer utanför statistiken och vad det nu kan vara i stället för att ta itu med de riktiga frågorna. Det ska vi inte göra, utan vi ska se till att arbetslinjen gäller för hela Europa. Vi kommer att göra det på olika sätt. Det är ett av de fem prioriterade områdena under ordförandeskapet. Vi kommer inte att vänta till hösten 2009 med att bädda för detta. Jag var i Prag i förra veckan och diskuterade med min tjeckiska kollega med precis dessa utgångspunkter.

CTÖ i Arvidsjaur

Anf. 85 MARIA STENBERG (s):

Herr talman! Min fråga går till försvarsminister Sten Tolgfors.

I samband med försvarsbeslutet 2004 och nedläggningen av regementet K 4 i Arvidsjaur beslutades det att utvecklingen av ett civilt test- och övningscentrum, CTÖ, i Arvidsjaur skulle utredas. Utredningen lämnade sitt förslag i juni 2006 och har därefter remissbehandlats.

I juni 2005 gav regeringen Försvarsmakten och Försvarets materielverk i uppdrag att fortsätta arbetet med att utveckla den internationella militära test-, utbildnings- och övningsverksamheten i Sverige. Ett genomförande av CTÖ i Arvidsjaur förutsätter vissa regeringsbeslut om bland annat organisationsform, verksamhetens inriktning och omfattning. Det förutsätter också Försvarsmaktens medverkan.

Näringsministern svarade mig i november att beredningsarbetet i Regeringskansliet pågår men att man väntar på besked från Försvarsmakten.

Min fråga till försvarsministern är: När kommer beskedet?

Anf. 86 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Jag önskar att det vore så att regeringen på förhand kunde uttolka alla sina myndigheters alla tidsplaner. Att be mig ge ett besked om när ett besked kommer från någon annan är möjligen lite överkurs.

Låt mig säga att det är så här gällande alla de fastigheter som har använts för försvarets behov tillbaka i tiden. Det är alldeles klart att vi är i en omställningsperiod vad gäller försvarets dimensionering, uppgifter och inriktning. Det innebär att en del fastigheter kan frigöras för annan verksamhet. Då är det bra om det går så fort som möjligt att överföra dem till civil verksamhet. Praktiskt är det så att Försvarsmakten avgör vilket behov man har av skjutfält, regementen eller vad det nu kan vara.

Det är också så att Fortifikationsverket lyder under Finansdepartementet. Löpande sker också förhandlingar mellan det verket och kommuner vad gäller enskild verksamhet som kan överföras från försvaret till annan verksamhet.

Många gånger är det också saneringsfrågor som komplicerar den här typen av frågor generellt. Men när det gäller den specifika frågan om när någon annan ska lämna besked till någon annan är jag rädd att jag blir svaret skyldig.

Anf. 87 MARIA STENBERG (s):

Herr talman! Även om försvarsministern anser att det är överkurs att ge besked till någon annan skulle försvarsministern kanske kunna uttrycka någon form av viljeinriktning när det gäller CTÖ-verksamheten och det som heter internationell militär test- och övningsverksamhet.

Anf. 88 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Jag tror att det är en god princip att som man frågar får man svar. Om frågeställaren har en annan fråga än den hon egentligen ställer förutsätter jag att det kanske är bättre att ställa den fråga som hon har.

Generellt är jag för att man, när Försvarsmakten inte längre ser sig ha bruk och användning av fastigheter, övningsfält, regementen, byggnader eller vad än det må vara, sedan via en förhandlingslösning så snabbt som möjligt kan överföra dessa till civil verksamhet.

Just nu finns det ett antal projekt runt om i landet där kommuner, företag och enskilda är intresserade av att ta över tidigare försvarsfastigheter för att där driva civil verksamhet.

Jag vill dock bara anmäla att i vissa av de här fallen kvarstår till exempel frågor om saneringar som är komplicerade och som det är dyrt att lösa ut, så det krävs att man tittar på varje fall för sig. Men generellt är jag självklart för att det går så fort som möjligt. När det gäller att bedöma när någon annan ska lämna besked till någon annan blir jag däremot svaret skyldig.

Försvarsministermötet i Vilnius

Anf. 89 MATS G NILSSON (m):

Herr talman! Även jag har en fråga till den i dag populäre försvarsministern, till Sten Tolgfors.

Den svenska Försvarsmakten har för närvarande 827 kvinnor och män i väpnad tjänst utomlands. Detta är bra. De bidrar till att skydda civilbefolkning och till att underlätta biståndsinsatser.

De svenska soldaterna tjänstgör under ledning av internationella organisationer, under FN och EU som vi fullt logiskt är medlemmar i samt under Nato som vi inte fullt lika logiskt står utanför. 92 procent av de svenskar som tjänstgör utomlands verkar just under Natos kommandering.

Den 7 och 8 februari träffas 26 försvarsministrar i Vilnius för ett informellt möte som förväntas handla om bland annat Afghanistan och den framtida inriktningen för verksamheten där.

Eventuella beslut som fattas i Vilnius kommer direkt att påverka de svenska soldater som tjänstgör i Afghanistan. Min fråga till försvarsministern blir därför: Hur framför försvarsministern de svenska synpunkterna till de 26 försvarsministrar som via sitt medlemskap i Nato kan fatta detta beslut?

Anf. 90 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! För det första kommer jag själv att vara med på det möte som nämnts.

För det andra hade jag alldeles nyligen här i Sverige besök av Natos generalsekreterare Scheffer. Vi hade en väldigt bra dialog.

Man ska vara medveten om att Sverige inte är medlem, men Nato och generalsekreteraren pekar ut Sverige som Natos viktigaste partner utanför medlemskapskretsen. Det beror precis på det som frågeställaren redovisat: att Sverige deltar med både ambition och kvalitet i internationella insatser på ett sätt som kanske många Natoländer inte gör.

Vi finns i Kosovo och i Afghanistan, och vi har höga ambitioner. Därför finns det också en beredvillighet från Nato och dess ledning att lyssna på svenska synpunkter. Man är angelägen om att vi fortsatt ska vilja delta i den sortens internationella fredsfrämjande insatser.

Anf. 91 MATS G NILSSON (m):

Herr talman! Jag vill framföra att jag uppskattar försvarsministerns engagemang i samverkan med Nato; det är också omvittnat från andra länder. Men jag avundar kanske inte uppdraget att försöka påverka 26 nationer utan att själv vara medlem. Jag tror att det hade varit ett nog så svårt uppdrag att vara en medlemsstat av 27.

Min följdfråga är om försvarsministern kan säga någonting om att han förväntar sig att det sker en förändring på Vilniuspötet när det gäller inriktningsarbetet och Afghanistan och om det på det möte som i april kommer att äga rum i Bukarest kommer att fattas något avgörande beslut som ordentligt påverkar arbetet i Afghanistan.

Anf. 92 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Jag vill lyfta fram en sak som jag tycker är väldigt viktig, nämligen att Sverige ska ha samma tillgång till information gällande internationella insatser som medlemskretsen har. Detta har jag upprepade gånger framfört till generalsekreterare Scheffer – både när han var här i Stockholm och när jag mötte honom i Bryssel där vi för övrigt också hade ett möte om samverkan mellan EU och Nato vid internationella insatser.

Jag har också framfört att skulle det någon gång ske någonting på grund av att Sverige inte haft full tillgång till information vid en internationell insats skulle stödet i Sverige för att Sverige deltar tillsammans med Nato till exempel i Afghanistan och Kosovo avsevärt riskera att skadas. Det förstår generalsekreteraren personligen. Han är också personligen engagerad i att försöka komma till rätta med detta.

Vi måste ha full tillgång till information för att också kunna svara för säkerheten för de svenska män och kvinnor som deltar i internationella insatser. Det är en av de viktigaste frågorna på Sveriges agenda både när det gäller Afghanistan och Kosovo och, generellt, när det gäller samverkan med Nato. Vi är inte medlemmar. Vi i alliansen har ett beslut om att inte ens ta upp frågan till diskussion under den här mandatperioden. Däremot måste vi tillsammans prata mer om innehåll och samverkan.

Prot. 2007/08:57

24 januari

Frågestund

Anf. 93 YVONNE ANDERSSON (kd):

Herr talman! Min fråga riktas till statsrådet Littorin.

När vår regering gjorde en kursändring i arbetsmarknadspolitiken var det, tror jag, egentligen bara en grupp som var förlorare. Det var de långtidssjukskrivna. Då beslutades det om en utvärdering av deras situation. Jag skulle gärna vilja veta hur långt man har kommit i den utvärderingen och när det kan tänkas bli en förändring.

Anf. 94 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! För det första har vi ändrat reglerna för arbetslöshetsförsäkringen när det gäller långtidssjukskrivna, så den saken har vi redan hanterat.

För det andra kan jag berätta att regeringen faktiskt i dag på regeringssammanträdet fattade beslut om att inrätta en försöksverksamhet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen just för att hjälpa långtidsarbetslösa tillbaka till arbetsmarknaden så snabbt som möjligt. Försöksverksamheten kommer att omfatta 1 500 personer och sätts i gång redan i maj.

Poängen är att man ska kunna få den typ av extra hjälp som behövs om man har varit borta från arbetsmarknaden i mer än två år, vare sig man har varit långtidssjukskriven eller man har haft exempelvis sjuk- och aktivitetsersättning.

Just nu går det bra även för långtidssjukskrivna på arbetsmarknaden. Det är fler som kommer tillbaka, och ohälsotalen minskar i nästan alla delar av landet. Ett av de absolut bästa länen råkar vara Norrbotten, vilket är mycket roligt. Där kommer väldigt många långtidssjukskrivna tillbaka till arbete. Det är väldigt glädjande.

Anf. 95 YVONNE ANDERSSON (kd):

Herr talman! Jag är väldigt glad över de resultaten och över det arbete som pågår. Men när vi ändrade det här ville vi ju att alla skulle få det bättre; åtminstone skulle ingen grupp få det sämre.

Såvitt jag förstår finns det en liten grupp bland de långtidssjukskrivna som ännu inte har fått den förändring som behövs. Jag tänker då på många cancersjuka som länge går på strålning och så vidare och som räknar med att komma tillbaka till arbete. Jag tror alltså att det finns en sådan liten grupp. Håller ni på och tittar på den gruppen? Om inte undrar jag om ni kan tänka er att kika på det här så att något händer för den lilla grupp som, såvitt jag förstår, fortfarande kvarstår.

Anf. 96 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Frågan om arbetslöshetsförsäkringen är utlöst och hanterad bland annat i den diskussion som vi tidigare haft.

När det gäller socialförsäkringsområdet i stort är det ett antal departementsskrivelser och promemorior som just nu är ute på remiss. Så småningom – i mars – väntas en proposition komma från Cristina Husmark Pehrsson.

Därutöver jobbar Socialdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet intensivt tillsammans för att underlätta för dem som står allra längst bort. I det avseendet är de långtidssjukskrivna en oerhört viktig grupp. Som det varit hittills har det varit ett resursslöseri.

I den sjugradiga rehabiliteringskedja som hittills har fungerat och som Socialdemokraterna är ansvariga för är 70 procent kvar i första steget efter ett års sjukskrivning. Så ska vi naturligtvis inte ha det. Vi måste ha tydliga gränser, och vi måste ha ett tydligt ansvar för våra myndigheter när det gäller att samverka för att underlätta övergången tillbaka till arbete. Vi behöver också hyvla trösklarna så att de långtidssjukskrivna kan komma tillbaka och få en vettig rehabilitering. Det är bland annat därför som vi lägger mer resurser på företagshälsovården – bara som ett exempel.

Anf. 97 TALMANNEN:

Därmed var den sista frågan ställd. Vi tackar deltagande frågeställare och statsråd.

Prot. 2007/08:57
24 januari

Frågestund

8 § Information från regeringen om regeringens förberedelser för Sveriges ordförandeskap i EU år 2009

*Information från
regeringen*

Anf. 98 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Ärade ledamöter! Planeringen i Regeringskansliet inför det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd har intensifierats under hösten. Som ni säkert vet ingår vi i den så kallade ordförandetrion tillsammans med Frankrike och Tjeckien. Det innebär på ett sätt att vårt ordförandeskap inleds med det franska den 1 juli i sommar och avslutas den 31 december 2009.

I slutet av den här terminen, i juli, kommer statsministern att tillsammans med den franska presidenten och den tjeckiske statsministern att presentera trions gemensamma 18-månadersprogram för Europaparlamentet.

Låt mig dock inleda med några speciella förutsättningar under 2009 som kommer att präglade vårt ordförandeskap.

För det första ska enligt planerna EU:s nya fördrag träda i kraft 2009, och det kommer att implementeras. Sverige och Tjeckien kommer då att ha ansvar för att tillämpa det nya fördraget. Det innebär en rad nyheter. En permanent ordförande ska väljas för Europeiska rådet. Hittills har det roterande ordförandeskapets statsminister innehaft den uppgiften. Uppdraget för den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ska slås samman med kommissionärens för utrikes frågor. Den höge representanten får samtidigt en roll som ordförande för rådet för externa frågor, en roll som det roterande ordförandeskapets utrikesminister tidigare haft. Det nya fördraget innebär också att det blir delvis nya beslutsregler till exempel vad avser rättsliga och inrikes frågor.

För det andra hålls under försommaren 2009 i juni val till Europaparlamentet. En ny kommission ska också ta vid under hösten. Vi tar alltså över precis vid en tid med nyvalt Europaparlament som ska godkänna en

ny kommission lite senare på sommaren. Det här innebär att samspelet som ett ordförandeskap traditionellt har med de här två viktiga institutionerna kommer att se lite annorlunda ut eftersom de inte är spelbara på riktigt samma sätt.

Jämfört med Sveriges ordförandeskap 2001 kommer vi att leda ett betydligt större EU. Det finns 27 medlemsstater. Då var det 15. EU har förändrats, och det har även vår omvärld. En annan, mycket tråkig, förändrad förutsättning är de generella kraven på ökad säkerhet för den här typen av arrangemang. Det innebär att det tyvärr leder till högre kostnader än 2001. Alla de här praktiska sakerna måste vi naturligtvis ta hänsyn till när vi planerar ordförandeskapet.

Vi arbetar nu för fullt tillsammans med Tjeckien och Frankrike i ordförandettrion. Syftet med det här upplägget, som infördes 2007, är att skapa en större kontinuitet och långsiktighet i EU-samarbetet. Tillsammans ska vi, som jag nämnde, ta fram ett 18-månadersprogram som gäller under våra tre sammanlagda ordförandeskap. Diskussionen om programmet sker under våren, och programmet antas av ministerrådet i juni 2008 inför det franska ordförandeskapet.

Inför arbetet med det här programmet, alltså det gemensamma 18-månadersprogrammet, har Sverige lyft fram fem prioriterade områden som är särskilt viktiga för oss och som vi vill ha med.

Det första området är klimat, miljö och energi. Vårt mål är att stora delar av världen ska kunna ställa sig bakom en post-Kyoto-överenskommelse som måste antas på det FN-toppmöte som är i Köpenhamn under hösten 2009. EU måste vara fortsatt ledande när det gäller att hejda klimatförändringarna, och vi har en unik möjlighet att visa ledarskap i den här frågan. Men det kräver att vi gör en hemläxa vi har åtagit oss och håller ihop. Vi måste leverera det vi själva har bestämt i Europeiska rådet i mars om de bindande målsättningarna att minska växthusgasutsläppen och gå över till en mer miljövänlig energianvändning. Det kommer under detta och nästa år innebära tuffa förhandlingar beträffande bördefördelning, lagstiftning och ekonomiska incitament.

Det andra området är jobb, tillväxt och konkurrenskraft. En del av det kallas för Lissabonstrategin. År 2010 skulle det vara tydligt för medborgarna att det har skapats fler jobb och att tillväxten har ökat. I vår globaliserade värld måste EU gemensamt arbeta för att nå resultat på de här områdena, för de är så centrala för våra medborgares vardag.

Det kräver att vi ökar vår externa öppenhet mot omvärlden, att vi vässar vårt interna regelverk och att vi skapar en än bättre fungerande intern marknad. Vi måste höja tillväxtpotentialen bland annat inom tjänstesektorn, anpassa våra välfärdssystem och göra det mer lönsamt att arbeta. Vi behöver också en modern budget. Vi måste därför under den här perioden enas om tydliga reformsignaler när det gäller EU:s budgetramar för 2014 och framåt.

Det tredje området är ett tryggare och öppnare Europa. I den gemensamma asyl- och migrationspolitiken måste vi uppnå resultat som skapar både öppenhet och trygghet, inte bara för länderna inom EU utan också för tredjeland. Vi står inför en demografisk utmaning som innebär krav på arbetskraftsinvandring. Det måste organiseras på ett rättvist, öppet och genomskinligt sätt. Därför måste vi ena oss om regler för migranternas rättigheter.

Ett fjärde område, herr talman, är Östersjön och relationerna med närområdet. Europeiska rådet har nu på svenskt initiativ givit kommissionen uppdraget att arbeta fram en europeisk Östersjöstrategi. Det här är väldigt glädjande. Det ger oss en ny möjlighet att arbeta med Östersjöfrågorna på EU-nivå. Vi vill på detta sätt stärka konkurrenskraften i regionen men också hantera de stora gränsöverskridande miljöutmaningar som Östersjön står inför.

Vi avser också att verka för att utveckla EU:s relationer med Ryssland och att stärka och vidareutveckla den gemensamma grannskapspolitiken.

Slutligen är vårt femte område EU som global aktör och fortsatt utvidgning. Vi måste stå fast vid våra åtaganden vad gäller utvidgningen. Det har varit en fantastisk framgång, och vi måste se till att dynamiken här bibehålls. Det gäller Kroatien, Turkiet och övriga Balkan.

Ett framgångsrikt genomförande av fördraget inklusive den höge representanten och den utrikestjänst som ska inrättas kommer att skapa andra förutsättningar för EU att ha en starkare och mer samordnad roll på den globala arenan. Det är viktigt att vi kan verka för att stärka EU:s förmåga att hantera internationella kriser.

De här fem områdena kommer vi att föra fram i våra diskussioner med Frankrike och Tjeckien. Sedan vidtar arbetet med vårt eget 6-månadersprogram där vi naturligtvis kommer att vassa, specificera och hitta andra prioriteringar.

För att förbereda och genomföra ordförandeskapet kommer Regeringskansliet utöver omprioriteringar att ha en budget på 890 miljoner kronor till sitt förfogande. Utgifterna gäller framför allt mötesverksamheten i Sverige, information och kultursatsningar och kompetensutveckling. Det är väldigt fokus på Sverige under den tiden, och det är viktigt att vi kan ta vara på möjligheterna att lyfta fram vårt kunnande, vår kultur och det som är speciellt med Sverige.

En huvuduppgift för ett ordförandeland är att leda rådsmöten och arbetsgrupper på alla nivåer. Det handlar om nästan 3 000 möten. De flesta kommer att äga rum i Bryssel eller Luxemburg, men några kommer att förläggas i ordförandelandet. Kanske ett hundratal möten handlar det om i Sverige. Av dessa är ett mindre antal informella ministermöten. De andra handlar om tjänstemannamöten, seminarier, tredjelandsmöten, konferenser och så vidare.

Regeringen har fastställt att ministermötena ska förläggas i Sverige i olika orter, nämligen Jönköping, Stockholm, Åre, Göteborg, Umeå, Växjö och Malmö. Ambitionen har varit att sprida dem över landet så gott det går. Samtidigt måste man ta hänsyn till kostnader, kommunikationer, praktiska möjligheter och naturligtvis säkerhetsaspekter. Vi kommer att gå vidare med diskussioner om lokala och regionala engagemang i den här verksamheten. Vi har sedan årsskiftet ett särskilt mötessekreteriat som ansvarar för det praktiska genomförandet av mötena i Sverige.

Regeringen är självfallet angelägen om ett gott samarbete med riksdagen inför och under vårt ordförandeskap. Vi vill även försöka involvera kommuner och regioner och det civila samhället på olika sätt. Målet är förstås att många svenskar ska känna sig engagerade, involverade och kanske till och med lite stolta under den här perioden när Sverige leder

Europa och förhoppningsvis kan medverka till att driva många viktiga europeiska processer framåt.

Vi avser, herr talman, att återkomma till riksdagen med ytterligare information längre fram.

Anf. 99 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Herr talman! Jag vill tacka ministern för informationen. Listan på regeringens prioriterade frågor innefattar de flesta frågor, och de är väldigt vida. För mig ser det ut som att alla politikområden kan ingå, och det betyder egentligen att man inte gör någon prioritering. I vårt socialdemokratiska ordförandeskap hade vi tre prioriterade frågor, de tre E:na – *environment*, *enlargement* och *employment*. Vårt ordförandeskap var enligt de flesta bedömare mycket lyckat, och många kommer till och med ihåg de tre E:na.

När Sverige nu dessutom ska komma överens med två andra länder, varav ett är en av de större EU-medlemmarna, vore det då inte en klokare strategi att peka ut några prioriterade frågor och kanske tjata väldigt mycket om dem? Jag undrar: Är det här verkligen övertänt av regeringen, eller kan man kanske tänka sig en annan strategi där man blir mer spetsig i ett ganska tidigt skede?

Jag hör också att ministern vill involvera oppositionen. Det är ju viktigt när vi har ett EU-ordförandeskap att vi försöker prata med så enad röst som möjligt, för det gör nog större intryck på de andra medlemmarna. Jag skulle gärna vilja höra lite närmare hur ministern har tänkt sig att det ska gå till.

Anf. 100 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Jag delar helt Susanne Ebersteins omdöme om det förra svenska ordförandeskapet, 2001. Det var ett lyckat ordförandeskap som lät tala om sig, också utanför vårt lands gränser. Vi har naturligtvis vunnit en stor erfarenhet från den tiden, både när det gäller tjänstemannaorganisationen och politiska erfarenheter och misstag, som vi nu kan använda. Men det är nu ett annat EU, och vi har situationen med tre på varandra följande ordförandeskap.

Det som jag presenterar, de fem övergripande teman, är inte det svenska ordförandeskapsprogrammet. Det kommer senare. Där kommer vi absolut att vara mycket mer precisa, mycket mer spetsiga och formulera tydligare prioriteringar. Det här är de fem teman som vi har puttat in från svensk sida i det gemensamma arbetet med 18-målsprogrammet, därför att vi är angelägna om att ingenting ska falla bort där.

Det är så med en ordförandeagenda att ungefär 80 procent ärver man. Sedan finns det ganska lite utrymme för egna initiativ. Ett initiativ som vi redan har tagit är Östersjöstrategin, som vi har jobbat med och som vi nu har lyckats få Europeiska rådet att anta som en europeisk strategi. Kommissionen har fått i uppdrag att formulera förslag till en sådan. Den kommer att presenteras precis före det svenska ordförandeskapet. Jag är väldigt glad över detta och tror också att det är en angelägenhet för hela riksdagen. Vi kommer att återkomma när det gäller det mer specificerade svenska programmet.

Ambitionen att involvera riksdagen är självklar. Det är helt riktigt att om vi ska kunna genomföra ett lyckat ordförandeskap behöver vi känna

att i alla fall majoriteten av riksdagen står bakom de huvudsakliga prioriteringarna och arbetet.

Till att börja med handlar det om att regelbundet ge information om hur arbetet fortskrider och också föra samtal med berörda utskott, med EU-nämnd och andra, som vi också gjort hittills. Vi försöker hålla varandra informerade så mycket som möjligt om vad som händer. Så fort det blir en reell start av förhandlingarna kommer vi att ha samtal med och informera riksdagen om dem.

Anf. 101 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Herr talman! Jag vet inte riktigt om jag håller med om att man ska vänta med att vässa argumenten för det man vill ha med under ordförandeskapstiden. Med tanke på att just Frankrike ingår i trojkan tror jag att man ska vara väldigt nogga med att inget tappas bort på vägen, att inte ha så många frågor som härrör från andra ordförandeskap att det till slut inte finns någonting kvar.

Jag skulle också vilja kommentera det här med att inte så många städer och kommuner i landet blir involverade. Är det inte ett ytterligt bra tillfälle att verkligen låta EU komma till tals i Sverige genom att ha möten på många olika ställen? Är det inte chansen för oss att faktiskt föra ut EU-politik och EU-frågor i hela landet nära medborgarna? Jag funderar på om inte ministern borde tänka om där och ta med lite fler kommuner i landet.

Anf. 102 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Som jag sade kommer vi att återkomma. Vi funderar naturligtvis hela tiden på de svenska prioriteringarna. Jag är ute mycket och reser runt i landet och lyssnar in och känner in vilka frågor som är aktuella. Men det är väldigt mycket på EU-agendan som man ärver och som har en egen tidsplan. Det här handlar om de teman och frågor som absolut inte får komma bort. De ska sedan vässas. Sedan kommer det säkert att bli lite olika vinklingar från de tre ordförandeskapen när det gäller hur man adresserar dem.

När det gäller mötena i Sverige kommer det utöver ministermötena, som kommer att vara på åtta olika ställen, också att vara ett hundratal andra möten – konferenser, expertmöten och så vidare. Vi har redan fått in hur mycket ansökningar och tips som helst till Regeringskansliet, och vi håller på att titta på dem. Vid sådana möten är det inte alls samma krav på säkerhet och organisation som vid ett ministerrådsmöte. De kan läggas ut på olika ställen.

Det är alldeles för tidigt att säga något mer specifikt om detta, för vi har inte hunnit så långt ännu. Men det är naturligtvis ett utmärkt tillfälle att sprida EU över hela landet.

Anf. 103 ANNA KINBERG BATRA (m):

Herr talman! Tack, statsrådet, för presentationen! Det är intressanta punkter, och vi ser fram emot det andra halvåret 2009. Det blir ett tillfälle att visa upp Sverige inte bara politiskt utan även som besöksland, vilket blir möjligt bland annat genom att visa upp orter som Stockholm och Åre men också andra, så att man kan se sig om. Det hoppas vi att många vill göra därefter.

Prot. 2007/08:57
24 januari

*Information från
regeringen*

Med fördraget på plats, vilket vi hoppas ha redan i år, får vi också verktyg att gå vidare, börja prata sakfrågor och börja lösa dem. Det ser jag fram emot.

Det allra roligaste att höra av de här punkterna är så klart det svenska initiativet till en Östersjöstrategi. Det var också den allra första fråga som Sverige drev i Europaparlamentet när vi var alldeles nya medlemmar. Då var det en ny region på kartan. Förra utrikesministern Margaretha af Ugglas fick till och med dela ut en karta i Europaparlamentets utrikesutskott, för där visste de inte var den här regionen låg, än mindre vad den hade i EU att göra. Länderna på andra sidan var ju ännu inte medlemmar då. De fanns inte på kartan. Då drev vi på för medlemskap i öst, för ökad tillväxt i regionen och för ett samarbete runt Östersjön för miljöns och trygghetens skull.

Nu är länderna på andra sidan med. Tillväxten är stark, särskilt i de nya länderna. Men vi har kvar frågorna om miljö och säkerhet, som jag hoppas blir centrala i en Östersjöstrategi. Där finns det mer att göra.

För det första bör länderna i öst uppmanas att fortsätta minska sina utsläpp, som de faktiskt har gjort ordentligt sedan de slutade med socialism. Nu ges ett visst utrymme för en ökning, men vi hoppas att det inte blir för stort.

För det andra saknade jag lite grann tryggheten i statsrådets framställning och hoppas att hon kan säga mer om trygghetens och säkerhetens plats i Östersjöstrategin. Hur jobbar vi där för att minska trafficking, knarkdistribution och de problem som finns i både öst och väst men som tyvärr är gränsöverskridande?

Anf. 104 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Tack för att jag får återkomma till detta med Östersjön! Jag är väldigt engagerad i frågan, och jag vet att det finns ett enormt intresse och engagemang runt omkring i hela landet.

Alla länder kring Östersjön utom Ryssland är medlemmar i EU. Vi har ju ett samarbete sedan många år mellan länderna, men vi har via EU-medlemskapet en unik möjlighet att åstadkomma förbättringar runt Östersjön. Vi kan på miljöområdet, eftersom miljösituationen i Östersjön på många sätt är akut, använda EU:s lagstiftning för att komma framåt i frågan.

Vi kan också, som Anna Kinberg Batra var inne på, se till Östersjöns potential som en tillväxtregion med väldigt dynamiska länder som vi kan öka samarbetet med. Det handlar om samarbete på en mängd olika områden. Det handlar om kommunikationer och transporter. Där finns naturligtvis en säkerhetsaspekt. Det kan gälla samarbete för trygga transporter för att undvika oljehaverier och så vidare. Vi kan också samarbeta när det gäller implementering av direktiv och så vidare och kanske på lite mindre områden.

Trygghetsfrågorna är väldigt viktiga. Trafficking, narkotikasmuggling, vapensmuggling och så vidare förekommer i regionen. Genom att knyta varandra närmare har man möjlighet att öka samarbetet mellan de polisiära myndigheterna, mellan tullmyndigheterna och mellan de brottsbekämpande myndigheterna – utbyta information och så vidare. Får vi det till en EU-strategi blir det en angelägenhet för hela EU.

Jag har hört många kolleger från södra Europa som är väldigt nyfikna på detta och vill se om man kan hitta metoder att jobba inom Östersjön som man sedan kan använda i andra maritima miljöer inom EU. Just vi som bor runt Östersjön är kanske mest angelägna, men det är viktigt att hela Europa involveras i Östersjöstrategin.

Prot. 2007/08:57
24 januari

*Information från
regeringen*

Anf. 105 ANNA KINBERG BATRA (m):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaren!

Det gläder mig att regeringen prioriterar bland annat de här områdena inom ramen för Östersjöstrategin. Om man står här i Stockholm utanför Riksdagshuset och luktar på eller till och med sticker fingret i vattnet så är det faktiskt samma vatten som man ska dela med dem på andra sidan, dem i Tallinn och dem ända borta i S:t Petersburg. Därför är det vårt gemensamma ansvar. Där har vi inte kommit så långt än. Därför är det väldigt viktigt att få med sig hela EU på en sådan här strategi.

Jag skulle dock vilja återkomma till miljöfrågan. I går presenterades förslagen till bördefördelning och klimat- och energipaketet. Hur avser regeringen att både före och under ordförandeskapet driva på för att länderna på den östra sidan ska bli ännu mycket bättre än vad de är i dag och än vad de kanske behöver? Jag vill se ännu bättre resultat, ännu mer förnybara energikällor, ännu mer minskade utsläpp. De är på mycket god väg redan nu. Hur ska vi uppmuntra detta att fortsätta?

Anf. 106 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! En del kan man göra inom ramen för samarbetet. Det handlar om idéutbyte på miljöområdet och det handlar om att när vi så småningom ser över jordbrukspolitiken också ha med miljöaspekterna, till exempel.

Kommissionen presenterade sitt förslag till bördefördelning i går. Vi har precis fått det. Vi har hållit på att analysera vad det kommer att innebära för oss här i Sverige. Vi har förstås otroligt höga ambitioner. Sverige var pådrivande för att vi skulle ta ambitiösa bindande mål. Nu har vi fått förslaget. Det kommer att förhandlas och diskuteras under kanske ett års tid, möjligen längre. Vi kommer att göra vårt för att kunna implementera det i Sverige på allra bästa sätt och naturligtvis försöka stötta andra länder att göra detsamma, med förhoppningen att detta ska vara en viktig pusselbit för att vi faktiskt kommer överens i Köpenhamn i december om en post-Kyoto-överenskommelse. Lyckas vi inte med detta är förutsättningen för oss att ha ett starkt förhandlingskort i Köpenhamn ganska små.

Anf. 107 STAFFAN DANIELSSON (c):

Herr talman! Det är roligt och viktigt att Sverige närmar sig ännu ett ordförandeskap. Det är bra att vi har en engagerad EU-minister och att Sverige är med i EU:s kärna och vill vara med och driva på. Det är roligt att se att vi ligger så långt framme i planeringen. Det är ett bra anslag som ministern har och som vi har diskuterat och diskuterar i EU-nämnden. Jag välkomnar Susanne Ebersteins uppfattning att det är bra att vi står rätt samlade i Sverige i dessa frågor.

Det blir tolv ministermöten på sju olika platser. Jag beklagar givetvis att Linköping inte är med, men jag hoppas att det kan komma många

andra möten dit och till andra orter i Sverige. Det är viktigt att vi sprider möten över landet också.

De fem punkterna är viktiga. Jag vill framför allt lyfta fram den om samarbetet i Östersjöregionen, vår del av EU. Det är viktigt med goda relationer och med bra samarbete i vårt närområde. Det är bra med en europeisk Östersjöstrategi.

Förvarsberedningen underströk nyligen vikten av gemensam övervakning av sjötransporter och eventuella gasledningar i Östersjön ur miljö- och säkerhetssynpunkt. Jag utgår från att Sverige driver på dessa frågor, både innan och under sitt ordförandeskap.

Sverige godkände 2004, utan någon som helst dramatik, en 21 mil lång gasledning mellan Trelleborg och Rostock – förmodligen för att det låg i Sveriges nationella intresse. Gasledningsdebatten nu är rätt vildvuxen. Starka krafter hävdar att Sverige endast ska se till sitt nationella intresse och kanske inte till något europeiskt intresse i frågan. Vi vet inte var den frågan har landat 2009, men det är viktigt att Sverige utnyttjar tillfället för att utveckla goda relationer till länderna i vår omvärld för att se till att hitta gemensamma lösningar på de för Östersjön angelägna miljöfrågorna.

Anf. 108 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Helt kort om platserna: Vi har verkligen försökt sprida mötena så mycket som möjligt över landet med hänsyn taget till kostnader, kommunikation, organisation och säkerhet. Det är andra krav i dag än vad det var 2001 av en del beklagliga skäl. Men, som sagt, det är inte alls uteslutet att det blir många andra möten runt omkring i Sverige på andra orter än dessa. Vi får återkomma till det när vi är klara med beredningen internt.

När det gäller Östersjön finns det, som flera frågeställare har varit inne på, en mängd olika områden att samarbeta på, egentligen hur många som helst. Transportfrågor och transportsäkerhet är otroligt viktiga frågor. Energifrågorna har redan i dag en plats, men i en Östersjökontext kan de verkligen diskuteras.

Frågan om gasledningen har en egen tidtabell. Det kom en ansökan precis före jul, som vi håller på att titta på. Den kommer med all sannolikhet att behöva kompletteras, och det finns ett internationellt regelverk som ska följas, som miljöministern har redovisat här flera gånger. Frågan är inte kopplad till det svenska ordförandeskapet, men helt oavsett gasledningen finns det all anledning att inom ramen för Östersjöstrategin och i EU-samarbetet titta just på sjösäkerhetsfrågorna, transportfrågorna och energifrågorna.

Anf. 109 STAFFAN DANIELSSON (c):

Herr talman! Vi vill ha fred och säkerhet i Europa. Jag tror att en nyckel för detta, liksom med kol- och stålhandel, är handel mellan länder – även med Ryssland trots att de inte är i ett idealtillstånd vad gäller demokrati. För fred och säkerhet, och ur miljösynpunkt framför allt för Östersjön, är vikten av gemensamma lösningar nyckeln för att utveckla våra förbindelser med våra grannar.

Detta är något som olika länder utnyttjar under sitt ordförandeskap för att lyfta fram sitt närområde och sina möjligheter och vad EU kan göra där. Portugal gjorde det i Medelhavsområdet. Det kunde vara intressant om ministern ville utveckla vad ordförandeåret betyder för olika länder när det roterar bland EU:s länder och vad det betyder för att kunna lyfta fram den nordliga dimensionen, som finnarna uttryckte det, eller Östersjöområdet, som vi säger, och vad som kan ligga i pipeline för detta som vi nu tar upp och driver under ordförandeåret.

Anf. 110 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Detta är en av EU:s absolut största styrkor, nämligen att vi är så många länder med så många olika erfarenheter, så skild historia, så skilda prioriteringar och så vidare. Tillsammans är vi oerhört starka.

Det är riktigt att man försöker använda ordförandeskapet till att profilera sitt eget land men också till att lyfta fram de frågor som känns oerhört angelägna. För oss är Östersjön otroligt angelägen, men samtidigt får vi inte gå i fällan att det bara är länderna kring Östersjön som berörs. Om vi har ett välmående Östersjön med samarbete på alla dessa områden så gynnar det hela Europeiska unionen. Det blir på samma sätt som att fransmännen under sitt ordförandeskap kommer att lyfta fram vad de kallar ett slags Medelhavsstrategi. De håller nu på att formulera vad den exakt ska innehålla. Det är också en angelägenhet för oss här uppe i Norden att Medelhavsområdet är ett område där man samarbetar – kring delvis andra frågor, men där finns migration, sjöfart, säkerhet, brottsbekämpning, energifrågor och så vidare. Det är viktigt att också det fungerar på ett bra sätt. Det är viktiga grannländer, och det finns en viktig demokratidimension i samarbetet som ska utvecklas och stärkas. Om det fungerar bra så gynnar det hela Europeiska unionen.

Anf. 111 BARBRO WESTERHOLM (fp):

Herr talman! Under dessa fem rubriker döljer sig naturligtvis mer specifika frågor. Jag tänker närmast på jobb, tillväxt och konkurrenskraft.

EU:s medlemsstater har mött en väldig framgång under 1900-talet genom att vi har lagt ungefär ett kvarts sekel till vår medellivslängd. Detta fortsätter, och kommer år 2050 att innebära att ungefär 40 procent av EU:s befolkning är 60 år och äldre. Detta är en möjlighet och en utmaning men inrymmer också vissa problem.

Möjligheten är att ta vara på den resurs som hela denna generation utgör i form av kunskap och livserfarenhet. Det är en resurs som vi faktiskt inte tar vara på fullt ut. Det är lite olika i olika länder, men ska vi ha en konkurrenskraft får vi inte ställa denna resurs åt sidan.

Då gäller det också att denna generation får bevara sin hälsa. Här har EU gjort en del. Man har givit ut ett par publikationer, *Healthy aging*, som visar vägen hur vi kan bevara hälsan. Vi måste göra det för att ha resurser för dem som behöver vård och omsorg under de sista åren av sin levnad.

Jag vill fråga Cecilia Malmström om vi får denna del belyst under ordförandeskapet.

Anf. 112 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Precis som Barbro Westerholm säger är detta oerhört viktiga frågor. Länderna ser lite olika ut. Men allesammans delar den gemensamma demografiska frågan och den glada nyheten att folk lever längre och är friskare, vilket gör att det uppstår nya behov i samhället.

I allra största utsträckning är det en nationell fråga att hantera detta genom de system som finns. Vi har glädjande nog en lagstiftning på gång i Sverige som ska förbjuda diskriminering med hänvisning till ålder. Vi försöker också göra olika förslag som ska underlätta och uppmuntra människor att stanna kvar längre på arbetsmarknaden.

Det finns förstås mycket man kan göra genom att utbyta idéer och erfarenheter på europeisk nivå, precis som Barbro Westerholm hänvisade till. Och det gör man. Inom ramen för Lissabonstrategin är den demografiska frågan, om jag lite slarvigt får kalla den det, en viktig dimension. Det står redan i dag klart att vi inte kommer att ha löst alla de frågorna till 2010 när Lissabonstrategin och tillväxtstrategin löper ut.

Det kommer att finnas med. Vi kommer att diskutera det förebyggande hälsoarbetet mycket. Frågor som rör patientrörlighet och patientens rättigheter kommer de närmaste åren att vara en viktig fråga.

Vad jag vet i dag finns det inget konkret förslag som planeras från kommissionen på området. Men frågan finns med inom ramen för Lissabonstrategin och också inom ramen för det jämförande samarbete på området som finns mellan EU-länderna.

Anf. 113 BARBRO WESTERHOLM (fp):

Herr talman! Även om mycket av detta ligger på nationell nivå är de signaler som sänds ut under ordförandeskapet viktiga. Det ger ett stöd för till exempel ideella organisationer.

När Österrike hade ordförandeskapet anordnade de ett seminarium om äldre med funktionshinder. Det är en fullständigt gömd och glömd fråga. Den deklaration som då utformades har dock varit till stort stöd för ideella organisationer att arbeta vidare på. Man kan ordna seminarier i det som kan tyckas vara begränsade frågeställningar men som trots det kan vara mycket viktiga normsändare till de olika länderna.

Anf. 114 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Absolut, det är jätteviktigt. Som jag nämnde tidigare har vi precis påbörjat en diskussion om hur det svenska ordförandeskapsprogrammet ska se ut. Det är ännu lite för tidigt att nämna prioriteringarna eftersom vi helt enkelt inte är klara med dem.

Det finns dock alla möjligheter att under ordförandeskapet ordna sådant i samarbete med regeringen. Jag vet också att en mängd olika föreningar, organisationer och liknande planerar att på egen hand ordna konferenser och seminarier om angelägna ämnen.

Sverige står i fokus under den tiden, och då är det lättare att få talare, man får uppmärksamhet, många människor kommer. Man kan använda ordförandeskapet som ett slags dragplåster för att lyfta fram viktiga områden i regi av det civila samhället. Det finns alltså alla möjligheter att diskutera både den typen av frågor och även andra frågor.

Låt oss återkomma mer specifikt till det svenska ordförandeskapet så småningom.

Prot. 2007/08:57
24 januari

Anf. 115 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet för en bra presentation och fina svar på frågorna så här långt.

Jag vill beröra två delar av det svenska ordförandeskapet. I sin presentation var statsrådet inne på att det svenska ordförandeskapet infaller under en period med stark dynamik i EU-arbetet, minst sagt. Det nya fördraget ska implementeras, det finns en mängd nyheter vad gäller arbetssättet, parlamentens inflytande stärks och så vidare.

Jag vill fråga vad det finns för utrymme att driva och profilera svenska frågor i perspektivet av att det sker så mycket i EU-samarbetet som är av rent administrativ, byråkratisk och institutionell karaktär.

Det andra jag vill beröra är något som vi kanske inte alltid tänker på i Sverige, nämligen att vi varje dag berörs av beslut i EU. De påverkar våra liv från det att vi vaknar och äter frukost. Det gäller maten vi äter och luften vi andas, det vill säga matkvaliteten, miljön och många andra delar av livet. Inte minst gäller det kommunalt och regionalt beslutsfattande.

Nu ser jag till min glädje att regeringen avser att involvera det civila samhället i ordförandeskapet i så stor omfattning som möjligt. Det skulle därför vara intressant att höra om det finns några tankar om på vilket sätt det ska ske.

Anf. 116 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Det var många frågor. Jag ska försöka svara så gott det går.

Ett ordförandeskap består, som jag sagt många gånger och som också är allmänt känt, till 80 procent av ärvda frågor. Det finns frågor som ligger i en tidtabell och som man ärver. Det är både små uppdateringar av program och processer och långsiktiga reformprocesser. Det har vi att ta ställning till.

Man kan även lyfta fram egna frågor. Det är därför vi redan nu till exempel har lyft fram Östersjöfrågan. Man har ju ett eget perspektiv på de frågor som ligger i processen. Utan att peka ut något annat land kan vi säga att Sverige har en betydligt mer positiv syn på frihandel och Turkiets medlemskap i EU än vissa andra länder som vi kanske kommer att samarbeta med under 18-månadersperioden. Vi närmar oss det hela på ett annat sätt.

Öppenhetsfrågor är sådant som alltid finns på EU:s agenda. Sverige är en känd kämpe när det gäller att verkligen nå konkreta resultat och flytta fram positionerna på det området. I just öppenhetsfrågorna gjorde det förra svenska ordförandeskapet en heroisk insats.

Det finns alltså möjligheter att sätta sin prägel på frågor, men det är klart att EU är stort och rullar på. Ett ordförandeland kan inte dramatiskt förändra EU, utan man får vara glad och stolt om man på ett professionellt sätt kan sköta ordförandeskapet och förhoppningsvis driva fram processerna i rätt riktning.

*Information från
regeringen*

När det gäller att involvera det civila samhället tycker jag verkligen att det är en anledning att använda hela 2009 till det. 2009 är ett Europaår. Vi har val till Europaparlamentet, de förändringar som frågeställaren nämnde och det svenska ordförandeskapet. Jag vet att många skolor planerar att sätta fokus på detta. Detsamma gäller många föreningar. Jag för samtal med dem, och vi planerar för olika typer av rundabordssamtal för att samtala med dem om ordförandeskapet. Det har redan skett en del, och det kommer att ske mer just för att se vad de planerar att göra.

Jag reser även runt i kommuner och landsting och samtalar med lokala politiker och andra företrädare för att se hur de kommer att jobba med dessa frågor. Som Sven Gunnar säger är det där som mycket av den dagliga EU-politiken formas.

Anf. 117 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Eftersom det var så bra svar på dessa två frågor passar jag på att ställa en tredje fråga. Den berör ett av de områden som många svenskar, medborgarna i det civila samhället, verkligen är starkt engagerade i och mer och mer intresserade av, nämligen klimatet.

Vid mötet på Bali kom man överens om en färdväg fram till den konferens som ska fatta mer avgörande beslut 2009. Under tiden kommer det att visa sig ifall det är möjligt att göra stora globala överenskommelser. I sådant fall, om så sker, har EU sagt att man är beredd till åtaganden som innebär en minskning av utsläppen med 30 procent, inte med 20 procent som man nu räknar med.

Jag skulle vilja höra vilka ambitioner den svenska regeringen har för att höja de 20 procenten till åtminstone 30 procent. Det handlar alltså om utsläppsreduktion.

Anf. 118 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Vi fick förslaget från kommissionen i går och håller som bäst på att smälta det.

Den svenska regeringen, liksom hela EU, har höga ambitioner. EU har möjlighet att visa ett globalt ledarskap, men det bygger på att vi fullgör de åtaganden vi satt upp. Det ska göras på ett konkret och realistiskt sätt. Vi håller nu på att tolka och analysera det åtagande som kom i går och vad det kommer att innebära. Det kommer att innebära en hel del tuffa beslut för Sveriges befolkning. Låt oss alltså se hur långt vi kan komma.

Ambitionen är naturligtvis att gå ännu längre. EU kan göra väldigt mycket, men det hela beror också på hur det ser ut i resten av världen, till exempel vem som blir president i USA och hur de väljer att förhålla sig till Kyotoarbetet. Det är förstås avgörande på många sätt. EU kan göra mycket och har höga ambitioner när det gäller att få till stånd någon form av post-Kyoto-överenskommelse vid klimatmötet i december 2009. Där kommer Sverige som ordförandeland i EU att spela en viktig roll, och vi tar frågan på allra största allvar.

Anf. 119 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Jag vill tacka EU-ministern för att hon är här och informerar så tydligt och klart.

Det är väl ingen statshemlighet att vi i Miljöpartiet är nöjda med att klimatfrågorna lyfts fram i en hög position. Vi hoppas att sakpolitik inte mynnar ut i att vi åker till EU-kommissionen i Bryssel och beklagar oss över bördor. Om vi ska klara av att inför andra länder föra EU:s talan måste vi kunna visa att åtagandena är möjliga att uppfylla. Det hoppas jag att EU-ministern är införstådd med.

Det är bra att man inte bara tar upp klimatfrågorna utan även miljöfrågorna och energifrågorna. De är minst lika viktiga; det gäller bland annat den biologiska mångfalden.

Många viktiga frågor lyfts upp, men jag saknar två frågor. Den ena är jämställdhetsfrågan som Sverige tidigare betonat starkt. Jag hoppas att regeringen inte glömmer den. Den andra är öppenheten som varit en svensk paradfråga i EU. Det jobbet är ännu inte klart, utan vi har mycket kvar att göra på det området.

En tredje fråga gäller budgetramarna som EU-ministern bara nämnde parentetiskt. En av de viktigaste frågorna är hur vi ska förändra EU:s budget. Det finns i riksdagen stor enighet om att EU:s budget måste minska vad gäller jordbrukssektorn, nu dessutom med tillägget att den ska klimatanpassas. EU:s budget ska alltså inte användas till sådant som förstör klimatet. Också det hoppas jag att EU-ministern kan skriva under på.

Sedan är frågan hur vi ska genomföra detta. EU-ministern sade att man ska ha ett gott samarbete med riksdagen. Jag skulle vilja att en parlamentarisk kommitté behandlade frågan. Det räcker inte att, som fallet är i dag, EU-nämndens beredningsgrupp diskuterar dessa frågor – senast vid sammanträdet den 23 oktober förra året – utan vi måste ha mer kontinuitet i de samtalen för att vi alla, inte bara regeringen, ska känna oss involverade i frågorna. Det tror jag skulle gynna Sverige.

Anf. 120 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Jag är glad att jag får möjlighet att korrigera den bild som falskeligen spridits. Det är inte så att Sverige sprungit i korridorerna i Bryssel och vädjat om att siffrorna skrivs ned. Vi från Sverige har, på samma sätt som alla andra, varit i Bryssel och presenterat våra förutsättningar, hur vi arbetar med dessa frågor och vad vi tror är realistiskt. Alla länder har gjort det, och det är ingenting konstigt med det.

Sverige har fått ett väldigt tungt beting. Vi har också hunnit väldigt långt. Vi är på många av de här områdena världsledande. Vi ska ta på oss en stor uppgift, men det är också viktigt att vi inte straffas för att vi redan har hunnit långt i Sverige.

Nu ska vi analysera siffrorna. Det är en lång process som återstår. Vi har naturligtvis väldigt höga ambitioner. Sverige var som sagt pådrivande för att vi skulle ha de här bindande målen och målsättningarna.

Prot. 2007/08:57

24 januari

*Information från
regeringen*

Jag håller helt med Ulf Holm om att miljö, klimat, energi och också näringslivsfrågor bildar en helhet. Man måste angripa från ett brett perspektiv. Det hoppas vi kunna göra. Hållbarhetsstrategin är ett område som också ska uppdateras under det svenska ordförandeskapet, under hösten 2009. Det finns säkert anledning att återkomma till detta.

Det var många frågor jag inte nämnde. Jag försökte pensla de breda perspektiven. Jämställdheten är en oerhört viktig fråga. Den finns med i EU:s strategi för tillväxt och jobb, Lissabonstrategin. Den ska naturligtvis också genomsyra EU-arbetet på fler områden.

Öppenheten tror jag att jag nämnde i ett svar här. Det är en jätte viktig fråga. Under min tid som Europaparlamentariker var jag mycket engagerad i den frågan. Jag kan försäkra Ulf Holm att den kommer att finnas med högt, både i metoden som vi arbetar efter och som sakfråga.

Budgetfrågan är jätte viktig. Det är fortfarande lite oklart när den kommer att landa och när kommissionens förslag kommer, men Sverige har en mycket stark position och jobbar mycket redan nu med att försöka argumentera för att ett modernt EU ska ha en modern budget. Så är inte fallet i dag.

Anf. 121 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Det är givetvis jättebra att frågorna om jämställdhet, öppenhet och budgetarbetet är med. Men de är inte prioriterade. Jag förväntade mig att vi skulle lyfta fram dem tydligare, inte minst i samarbetet med Tjeckien och Frankrike. Vi vet att i alla fall ett av dessa länder har ett ljumt intresse för dessa frågor. Det borde vara bra om vi lyfte fram dem för att pressa på EU att agera i de frågorna.

När det gäller samarbetet med riksdagen fick jag inget svar. Varför tillsätter man inte en parlamentarisk kommitté som ska behandla detta, så att man vet att alla riksdagens partier har fått samma information och är delaktiga? Det tror jag skulle gynna Sverige väldigt mycket, om vi vill att Sverige ska kunna agera i EU.

Frågan är också på vilket sätt medborgarna involveras. Kommer regeringen att avsätta några av dessa 890 miljoner kronor till exempel till att stödja frivilligorganisationer som arrangerar EU-möten, ungefär som vi hade EU-kommittéer tidigare som fördelade pengar i Sverige, under det halvår då vi har ordförandeskapet? Det tror jag är väldigt viktigt för att medborgarna ska känna sig delaktiga i arbetet.

Anf. 122 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Det var väldigt många frågor, Ulf Holm, så jag hann inte svara på allt. Låt mig och övriga delar av regeringen föra ett samtal med talmannen om exakt hur vi ska lösa formerna på bästa sätt när det gäller att involvera riksdagen. Sedan kan vi återkomma till detta.

Jämställdheten är en mycket viktig fråga. Jag vill återigen understryka att jag inte presenterade det svenska ordförandeskapsprogrammet, utan de här prioriteringarna. Där finns jämställdhet med under flera punkter. Jag förde för bara några veckor sedan samtal med det ordförandeskap som kommer efter Sverige, nämligen det spanska. Nu är det val där, så det kan hända mycket, men Spanien är ett land som har ett litet nymornat men otroligt starkt engagemang i jämställdhetsfrågor. Vi pratar

om att göra eventuella gemensamma saker i skarven mellan våra ordförandeskap. Det rullar ju på så hela tiden.

Medborgarna är jätteviktiga. Vi håller precis på att titta som bäst på hur vi ska kunna informera medborgarna, men också involvera dem i processen. Mycket händer redan utanför regeringens kontroll, och så ska det vara, men låt mig få återkomma om ett litet tag mer precist när vi har landat.

Anf. 123 CHRISTINA AXELSSON (s):

Herr talman! Det är intressant att höra de fem punkterna. Det är självklart väldigt viktigt att vi diskuterar jobb, tillväxt och konkurrenskraft. Det har att göra med *employment*, som vi hade på den tiden när vi var ordförande.

Men det är också viktigt att vi går vidare och lyfter fram frågorna om likabehandling, arbetsmiljö och ett uthålligt arbetsliv, där ingen diskrimineras. EU-domstolens svar till vår arbetsdomstol vad gäller Laval-målet, eller Vaxholmskonflikten som en del säger, har visat att man behöver se över utstationeringsdirektivet. Jag vill fråga ministern om det är något som vi kommer att lyfta in inom ramen för det här med jobb, tillväxt och konkurrenskraft. Det är viktigt att alla har lika möjligheter när de olika länderna konkurrerar.

Jag vill också fråga om det här med att det civila samhället ska involveras. Det är glädjande att ministern säger så, men sedan man lade ned EU 2004-kommittén när den borgerliga regeringen tillträdde har i alla fall jag märkt att EU-frågorna har kommit lite i skymundan inom många folkrörelser. De behöver också tid för att planera, och de behöver resurser för att genomföra aktiviteterna. Nu vill jag höra av ministern om det kommer några resurser till fackföreningsrörelsen, PRO, ABF och andra folkrörelser i Sverige för att kunna genomföra aktiviteter inför vårt ordförandeskap och under vårt ordförandeskap.

Anf. 124 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Lavaldomen löper i sina egna processer, och arbetsmarknadsministern kommer nästa vecka att ha samtal med arbetsmarknadens parter för att tillsammans analysera och diskutera och påbörja ett arbete för hur vi från svensk sida ska förhålla oss till detta.

Med det sagt är det naturligtvis så att det ökade utbytet och handeln oss emellan ställer en del gemensamma krav. Det finns också med inom ramen för EU:s tillväxtstrategi. Lissabonstrategin har också ett socialt ben som det är viktigt att inte glömma att nämna.

Ett av de ministermöten jag nämnde är ett så kallat Epscomöte i Jönköping, där just arbetsmarknadsministrar och socialministrar normalt möts. Exakt hur det kommer att organiseras är det alldeles för tidigt att säga; det beror på hur agendan ser ut för 2009. Men frågan finns absolut med och kommer att göra det även då.

Kommittén för EU-debatt kommer inte att återuppstå. Det har under den här tiden varit ett ganska omfattande engagemang i EU-frågor från många olika föreningar. Många representanter och föreningar som har sökt upp oss har berättat att de just tänker genomföra en mängd olika arrangemang knutna till EU-ordförandeskapet 2009. En förkrossande majoritet av dem har inte bett om några pengar, utan vill mest att detta

Prot. 2007/08:57
24 januari

Information från
regeringen

ska rymmas inom ramen för ordförandeskapsplaneringen. De vill kanske finnas med på en hemsida eller se om någon från Regeringskansliet kan delta och så vidare.

Men som jag sade till Ulf Holm pågår en diskussion som vi inte riktigt är klara med om hur vi ska involvera det civila samhället och om vilka eventuella ekonomiska resurser som detta kommer att omfatta.

Anf. 125 CHRISTINA AXELSSON (s):

Herr talman! Det är jättebra att arbetsmarknadsministrarna träffas och pratar, men det är också viktigt att vi från svensk sida lyfter fram det här, eftersom det är någonting som har börjat i Sverige. Det diskuteras också mycket i fackföreningsrörelsen inom EU huruvida man behöver modernisera utstationeringsdirektivet.

Nu har vi chansen att göra något åt det. Jag tycker inte att Sverige ska missa den chansen. Här kan vi göra skillnad för många arbetstagare i Europeiska unionen.

Anf. 126 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Såväl utstationeringsdirektivet som Laval och lex Britannia står på dagordningen för det första möte som ska vara med den svenska arbetsmarknadsministern och arbetsmarknadens parter. De har alla signalerat en bred villighet att ha den initiala dialogen, analysera Lavaldomen och sätta in detta i ett större sammanhang för att undersöka vilka eventuella förändringar som krävs på lång sikt. Den frågan kommer att finnas med mycket snarare än det svenska ordförandeskapet.

Anf. 127 MARINA PETTERSSON (s):

Herr talman! Ett av de prioriterade områdena är jobb, tillväxt och konkurrenskraft. Jag tänker också på de socioekonomiska frågorna, som är viktiga när det gäller framgången för jobb och tillväxt. Det gäller god hälsa hos befolkningen.

En fråga som Sverige kan prioritera är också de vuxnas och barnens hälsa ute i Europa. Jag tänker på en enskild fråga: alkoholpolitiken i Europa, EU:s alkoholpolitik och alkoholens skadeverkningar socioekonomiskt i varje europeiskt land. Vi får rapporter om hur det ser ut ute i Europa. Debutåldern för alkohol ligger hos barnen på tolv år. Nio miljoner barn växer upp hos missbrukande föräldrar. Behovet av en solidarisk alkoholpolitik är skriande.

Jag vill fråga regeringen: Kommer regeringen att prioritera denna viktiga fråga och fokusera på den under ordförandeskapet?

Anf. 128 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Alkohol och tobak är viktiga folkhälsofrågor. I det nya fördraget skrivs de också in som folkhälsofrågor. Det står väldigt tydligt att EU ska arbeta med den typen av frågor, vilket är glädjande.

Frågor som rör narkotika kommer också att komma upp under det svenska ordförandeskapet år 2009 eftersom handlingsplanen mot narkotika ska ses över under 2009. Det är ytterligare ett exempel på sådant som ligger i tidsplanen och som kommer att landa under vårt ordförandeskap.

Som jag har sagt flera gånger tidigare har ännu vi inte lagt fast prioriteringarna för det svenska ordförandeskapet. Jag kan inte svara på den frågan ännu. Men att alkoholfrågan kommer upp på ett eller annat sätt tror jag nog.

I vilken form och på vilket sätt det sker får vi återkomma till. Jag delar frågeställarens åsikt att det är viktiga frågor och att man kan göra ganska mycket på Europainivå i det avseendet.

Anf. 129 MARINA PETTERSSON (s):

Herr talman! Jag får tacka ministern för svaret. Vi kan med det politiska hantverket värna om människoliv ute i Europa och se till att barnens uppväxtförhållanden blir tryggare genom att förhindra att så många miljoner barn växer upp med missbrukande föräldrar. Det kan vi lyfta fram under ordförandeskapet också här i Sverige genom konferenser, möten där vi lyfter upp frågan som ett prioriterat område.

Anf. 130 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Det finns många olika sätt man kan lyfta upp en fråga. Det är inte säkert att lagstiftning på EU-nivå är det mest framkomliga. Man kan till exempel se vad som har hänt på tobaksområdet och med rökfrihet i restaurangbranschen. Det är inte en följd av en gemensam lagstiftning på EU-nivå. Man har diskuterat detta, mötts och presenterat olika erfarenheter och idéer. Sedan har det spridit sig över länderna. Man kan arbeta på lite olika sätt.

Anf. 131 SOFIA ARKELSTEN (m):

Herr talman! Jag har ett par frågor. Jag kommer precis från kommissionens presentation av klimatpaketet, utsläppsminskningarna och förnybarhetsmålet. Det var mycket papper jag fick där, och vi fick också en jättesnygg kasse. Jag tänkte att jag tar med mig den eftersom vi inte har någon EU-flagga här inne i kammaren.

Jag undrar lite om gången. Det är ganska många saker som ska komma på plats för att det ska falla ut ordentligt. Mycket hamnar under det franska ordförandeskapet. Jag undrar om statsrådet tror att Frankrike hinner stuva undan allt detta så att man inte behöver lämna så mycket till nästa parlament och om man hinner lösa det innan parlamentet upplöses och ledamöterna får åka hem och bli omvalda eller sluta.

Efter Frankrike kommer Tjeckien. Jag undrar om statsrådet kan säga lite om hur hon ser på det tjeckiska ordförandeskapet. Det har inte direkt kört hårt i klimatspåret. Jag får instämmanden från bänken när jag säger det där. Det är de två frågor jag har.

Anf. 132 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Det sittande Europaparlamentet kommer att försöka hinna klara av många frågor innan det upplöses och går till valkampanj. Sedan blir det som jag sade inledningsvis när du inte hade kommit. Det kommer att bli ett litet glapp med valet till Europaparlamentet och tills det har utsett en ny kommission.

De spelpartner som ett ordförandeskap är beroende av och viktiga institutioner kommer inte att fungera som partner på riktigt samma sätt

under kanske våren och fram till mitten på hösten. Det komplicerar naturligtvis ordförandeskapet lite grann för vår del, och det får vi planera för.

Exakt vad som kommer att hinnas med kan jag inte riktigt säga. Många av dessa processer är väldigt långsiktiga. Det är tänkt att Lissabonstrategin ska vara klar år 2010. Det kommer den inte att vara.

Det pågår redan nu diskussioner om vad som ska komma efter den. Troligen kommer det att fattas någon form av beslut på det informella toppmötet i mars år 2010. Det arbetet rullar på.

Budgetöversynen har vi också nämnt här lite kort. Det är också en sådan långsiktig process. Vi hoppas naturligtvis att man ska kunna fatta viktiga beslut senast under vårt ordförandeskap. Men det är otroligt komplicerade och svåra frågor. Likaså rullar utvidgningspolitiken på, och så vidare. Frankrike kommer säkert att hinna att beta av en hel del. Men dessa frågor är så pass långsiktiga.

När det gäller det tjeckiska ordförandeskapet har det lyft fram Europe Without Borders som tema. Det handlar om rörligheten på den inre marknaden men också för människor inom EU. En del av det är också kopplat till Lissabonstrategin och att hinna med så mycket som möjligt. Arbetet kommer säkert att hinna en bra bit. Men också det är lite drabbat av att parlamentet lämnar i halvtid.

Det är lite speciella förutsättningar under vårt gemensamma 18-månadersordförandeskap. Det är lite svårt att säga hur det blir. Alla dessa frågor är långsiktiga.

Anf. 133 SOFIA ARKELSTEN (m):

Herr talman! Jag vill tacka så mycket för svaret. Jag förstår att det inte är jätteenkelt att sja om vad som kommer att hända. Det känns ändå tryggt att vi har Lissabonstrategin som något slags struktur för det fortsatta arbetet. Klimatfrågorna är för viktiga för att tappas bort. Det är tricksigt att bara välja ett antal områden som man prioriterar. Ändå förstår vi att det är nödvändigt för ordförandeskapet. Jag tackar återigen för svaret.

Anf. 134 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Det är lite grann det som är poängen med att man har trioarrangemanget. Vi är så många länder, och de frågor som vi står inför som gemensamma utmaningar är långsiktiga.

I och med att man har ett 18-månadersprogram får man en större struktur i de övergripande frågorna. Sedan kommer varje land att prägla frågorna under sitt eget ordförandeskap och välja sina prioriteringsfrågor. Men de långsiktiga prioriteringarna måste man vara överens om.

Vi kommer aldrig att kunna lyckas med klimatfrågorna och komma fram till en överenskommelse i Köpenhamn år 2009 om inte det slovenska ordförandeskapet, som är nu, det franska och det tjeckiska ordförandeskapet har drivit på allt vad de kan.

Anf. 135 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Det är många av våra medborgare som upplever att EU är väldigt stort. Vi har gått från sex länder till 27 på ett antal år.

Vi har i riksdagen i dag haft en framtidsdag som hämtade sin grund i just klimatsituationen. Vi blev än en gång upplysta om det allvarliga läget och hur bråttom det faktiskt är.

Man kan konstatera att Sverige som enskilt land globalt bidrar med växthusgaser motsvarande 0,2 procent. Det innebär att den övriga världen bidrar med 99,8 procent, och hela EU bidrar med 10 procent.

EU har visat sig kunna vara en reell aktör när det gäller att kunna skapa bindande överenskommelser för att hålla tillbaka ökningen och eventuellt också kunna gå tillbaka. Men i dessa sammanhang är både Sverige och EU alldeles för små. Det framgår med all tydlighet när man växlar upp till ett globalt perspektiv.

Jag har en fråga till EU-ministern. Vi måste för att kunna komma till rätta med situationen som berör alla människor på jorden involvera Indien, Kina, USA etcetera. Min fråga är: Anser ministern att den agenda som nu ligger framför oss är ett tillräckligt verktyg för att vi med den som grund skulle kunna med EU:s hjälp få övriga världen att komma till stora globala överenskommelser?

Anf. 136 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Om jag kunde svara på det! Vi har ett oerhört arbete framför oss på nationell nivå, regional nivå, europeisk nivå och också på global nivå. Det positiva är att det finns en medvetenhet.

Det finns en oerhört global medvetenhet. Vi har en kunskap och fakta om hur dramatisk situationen är. Ingen politiker med självkänsla kan på något sätt ignorera de fakta som har ställts framför oss. Det är en väldigt viktig del i att bryta mark framåt.

Vi har ett stort beting framför oss. Man ska inte underskatta Sveriges 0,2 procent. Vi kan göra mycket och visa vägen. Vi är också väldigt duktiga på till exempel miljöteknik. Vi kan visa vägen för andra länder, få med detta i export och ha med det i vårt bistånd och så vidare och förmå andra länder att också ha det.

Vi måste göra mer på global nivå. Om vi kommer att lyckas eller inte kan jag inte svara på. Vi har verktyg och vet vad vi behöver göra. Det är svåra beslut, och de kommer att få konsekvenser för oss också i vår vardag. Men vi måste göra det.

Sverige är ledande på många sätt på det här området. Det ska vi fortsätta att vara. Om vi från svensk och europeisk sida kan bidra och visa ett starkt ledarskap genom att också leverera det vi har lovat har vi ännu bättre förutsättningar att påverka våra internationella partner.

Anf. 137 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru talman! Tack så mycket för svaret. Jag gläds åt ministrarnas engagemang i frågan. Jag vill bara skicka med vikten av att regeringen i den mån den upplever att det behövs starkare incitament för att också kunna påverka övriga världen inte drar sig för att ta fram de verktygen.

Anf. 138 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru talman! Tack, EU-ministern, för ett bra föredragande! Arbetet med en gemensam asyl- och flyktingpolitik pågår nu inom Europeiska unionen och är tänkt att vara klart till 2010. Vi vet om att i många europeiska länder har främlingsfientliga partier vunnit valframgångar.

Vi ser också stora skillnader i den praktiska flyktingpolitiken inom den europeiska unionen. Ett exempel på detta är att av de flyktingar som kommer från krigets Irak till Europa kommer 60 procent till Sverige. Över 80 procent får uppehållstillstånd. I Grekland, som också tar emot många flyktingar, har inte en enda person från Irak fått uppehållstillstånd.

Vi socialdemokrater är positiva till en harmonisering av asyl- och flyktingpolitiken. Men det är viktigt att den politiken bygger på en generös flyktingpolitik som har höga normer. Det är klart att det finns en risk att så inte blir fallet. Det kan komma att handla om minimiregler och normer under det som vi har i Sverige i dag. EU-ministern nämnde detta som en av de prioriterade frågorna i sin föredragning. Det är naturligtvis önskvärt att denna fråga avgörs under Sveriges ordförandeskap.

Min fråga är då vilka åtgärder EU-ministern och den svenska regeringen vidtar för att frågan om en gemensam flykting- och asylpolitik hamnar på bordet under Sveriges ordförandeskap.

Anf. 139 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Det är naturligtvis glädjande att det finns en samsyn i många avseenden på de här frågorna. Precis som frågeställaren säger är det frågor där det finns olika uppfattningar inom Europa. Det är inget att hymla med. Vi företräder vår uppfattning och försöker få stöd för den så mycket som möjligt.

Just i dag och i morgon är det ett så kallat RIF-möte, det vill säga ett möte mellan migrations- och justitieministerna, i Ljubljana i Slovenien för att diskutera de här frågorna. Det finns en tidtabell som syftar till att mycket ska vara klart till 2009–2010.

Men det är en omfattande agenda. Det handlar dels om asylpolitiken – att få en alltmer harmoniserad asylpolitik så att vi helt enkelt delar på ansvaret. Det har gjorts en hel del när det gäller massflyktsituationen, ensamkommande barn och så vidare. Där finns det en del regelverk. Men det finns mycket att göra. Migrationsministern har flera gånger i riksdagen redovisat hur Sverige arbetar med detta.

Men det handlar också om att få till stånd en migrationspolitik som gör att det är möjligt att på laglig väg komma till Europa. Det finns förslag som diskuteras nu om ett så kallat blått kort, ett *blue card*. Det är en europeisk variant av *green card* som man har i Amerika. Det ger alltså en möjlighet att få arbetstillstånd i Europa. Det kommer att vara nödvändigt för vår egen skull, av demografiska skäl och därför att vi behöver arbetskraftsinvandring. Det kommer också att göra det möjligt för människor att komma hit lagligt och därigenom i alla fall lite grann dra undan matan för de fruktansvärda människosmugglare som tjänar otroliga pengar på att smuggla människor hit eftersom det inte finns någon legal väg.

Det finns tidtabeller som anger 2009–2010. Jag tror att alla är angelägna om att de ska hållas eftersom man ser att det här är viktiga frågor. Det nya fördraget ger oss nya beslutsmöjligheter på området, vilket gör att man kan fatta beslut med kvalificerad majoritet på fler områden. Det underlättar beslutsfattandet. Det har länge stått och trampat lite grann eftersom det har blockerats på olika sätt. Det finns naturligtvis också risker med detta, men jag tror ändå att det finns ganska goda förutsättningar för att vi ska kunna komma till beslut. Antingen kan vi besluta

under det svenska ordförandeskapet eller så kan vi bädda för att beslut kan fattas omedelbart efteråt.

Prot. 2007/08:57
24 januari

Anf. 140 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru talman! Jag håller med EU-ministern om att vi är överens i mycket i de här frågorna. Det händer mycket på migrationsområdet just nu.

Jag tycker dock att det är viktigt att man skiljer på arbetskraftsinvandring och asyl- och flyktingpolitiken. Lösningen får inte bli att människor som har hög utbildning kan komma hit och jobba genom *blue card* medan det blir allt svårare för flyktingar som kommer hit att få uppehållstillstånd. Just därför tror jag att detta är oerhört viktigt.

Jag tyckte inte riktigt att jag fick svar på min fråga om ifall regeringen och EU-ministern kommer att försöka arbeta för att få resultatet av den gemensamma asyl- och flyktingpolitiken klart till Sveriges ordförandeskap. Vi vet ju om att det finns en risk för att det här kommer att bygga på normer under dem som finns i dag. Jag hoppas få svar på frågan.

*Information från
regeringen*

Anf. 141 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Om jag var otydlig med att det finns en skillnad mellan arbetskraftsinvandring och asylpolitik ber jag om ursäkt. Jag försökte tvärtom illustrera att det rymmer mycket i migrationspolitiken.

Alla EU-länder har skrivit under internationella konventioner och är i alla dokument mycket tydliga med att de ska respektera asylrätten. Att människor får söka asyl när de flyr för sitt liv från diktatur och förtryck är en helt annan sak än att människor söker arbete. Det kan sammanfalla ibland, men det är olika spår och det ska finnas tydliga, klara och rätts-säkra system för detta oavsett vilken kategori man befinner sig i. Det är svårt.

Vi har tagit med detta som en viktig fråga i vårt gemensamma 18-månadersprogram. Vi vill lyfta fram detta. Det vill de andra länderna också. Inte minst Frankrike har sagt att detta är en viktig fråga. Våra båda länder kanske har lite olika infallsvinklar i detta. Jag kan inte säga exakt när det skulle landa. Men det är klart att vi gärna ser att det landar under 2009.

Anf. 142 SONIA KARLSSON (s):

Fru talman! Tack, statsrådet! I inledningen nämndes bara orden modern budget och att det var viktigt. Jag vill ställa en fråga om budgetöversynen. Är regeringen beredd att trycka på för att det verkligen ska bli förändringar mitt i sjuårsperioden?

Det behövs för att vi ska få trovärdighet när det gäller EU:s satsning på tillväxt och forskning med mera. Det behövs också i reformeringen av jordbrukspolitiken. Det måste leda till förändringar så snart som möjligt, och vi kan inte vänta på att långtidsbudgetperioden är över. Det är ju inte förrän 2013–2014.

Många regeringar verkar vara inne på att möjligen komma överens om vissa riktlinjer i samband med halvtidsöversynen men att de vill låta genomslaget vänta till 2014. Det tycker jag inte vore bra, särskilt om vi nu pratar om den nuvarande storsatsningen på klimat- och energipoliti-

ken. Om detta ska få genomslag i budgeten måste det ske redan 2010. Allt annat vore orimligt. Jag vill höra statsrådets syn på detta.

Anf. 143 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Budgetöversynen är en otroligt viktig uppgift. Om vi nu lyckas få ett nytt fördrag och EU får ett mer modernt styrelseskick behöver vi också en modern budget. Det har vi inte i dag. Kommissionen har skickat ut ett meddelande, som det heter, där man ställer lite frågor och för resonemang om budgeten. Det är nu ute i alla medlemsländer, och vem som helst kan svara på detta fram till den 15 april. Jag vet att partier, organisationer och rörelser kommer att göra det. Regeringen kommer naturligtvis också att göra det.

Vi har en väldigt modernistisk syn på detta; vi behöver modernisera budgeten kraftfullt. Vi behöver föra en ordentlig diskussion. Jag har redan varit på hearing en gång i riksdagen, och jag vet att ni också för diskussioner om vad vi ska använda våra gemensamma resurser till.

Vi ska ha en minskning av jordbrukspolitiken, men vad ska vi prioritera i framtiden? Vad finns det ett europeiskt mervärde i att vi finansierar tillsammans? Jag kan hitta många sådana frågor. Men här krävs ytterligare diskussion innan vi landar.

Vår målsättning är absolut att kunna komma överens om reformer, och om möjligt verkligen genomföra dem inom ramen för detta finansiella perspektiv. Vi skulle behöva det. Det har flutit mycket vatten under broarna, och många frågor har uppstått. Vi har nya stora utmaningar som kommer att kosta pengar, och vi behöver ha en mer flexibel budget.

Det här är en mycket stor stridsfråga inom EU. Det är ingen hemlighet att vi har olika synpunkter på detta. Men vi hoppas att man ska kunna komma så långt som möjligt med ambitionen att genomföra reformer under detta finansiella perspektiv.

Anf. 144 SONIA KARLSSON (s):

Fru talman! Jag tackar för svaret, och jag instämmer i att budgetrestriktiviteten är viktig. Det tycker vi också från socialdemokratiskt håll. Jag tycker också att det är viktigt att regeringen både i 18-månadersprogrammet och i diskussioner försöker se till att det verkligen blir ett genomslag före 2013. Jag tror att vi vinner på detta. Det är viktiga områden.

Det handlar om bättre ekonomi vad gäller budgetpolitiken och att vi kan minska kostnaderna och lägga pengar på de områden som är den moderna delen i budgeten – forskning och utveckling och liknande. Där är vi överens med regeringen. Vi hoppas på att regeringen verkligen får genomslag för detta i förhandlingarna på de olika ställena i Bryssel och på andra platser.

Anf. 145 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Det känns oerhört bra att det finns en samsyn på detta. Det kanske inte gäller varenda detalj, men i den stora övergripande delen finns det en mycket stor samsyn i riksdagen. Det ger oss förstås ett starkt förhandlingsmandat.

Vi driver frågan helt oavsett ordförandeskap. I varenda kontakt jag har med någon minister från något annat land tar jag upp frågan och

presenterar den svenska synen. Men jag ska inte heller dölja för riksdagen och för Sonia Karlsson att det här är en fråga där det som alltid i budgetsammanhang, inte minst i EU:s historia, finns mycket starka olika åsikter. Det kommer alltså inte att bli lätt. Men vi har så stora utmaningar framför oss, och det vet alla medlemsländer. Alla vill vara budgetrestriktiva. Ingen vill öka budgeten. Då måste man prioritera internt – så enkelt är det. Därför hoppas jag att vi ska kunna komma en bra bit på vägen, om än kanske inte riktigt med en så reformerad budget som vi skulle vilja. Det är verkligen vår ambition.

Anf. 146 HILLEVI LARSSON (s):

Fru talman! Jag vill koncentrera mig lite på det prioriterade området med tillväxt, jobb och så vidare. Här kommer det att ske mycket utifrån Lissabonstrategin. Lissabonstrategin kom till en gång för att Europa skulle få samma, eller till och med bättre, konkurrenskraft som USA. Men redan från början tydliggjordes det att det inte skulle ske på samma sätt som i USA med stora klyftor och råkapitalism. Lissabonstrategin skulle vila på tre ben. Det handlade om tillväxt och jobb, och det skulle ske på ett ekologiskt och socialt hållbart sätt. Då kan man tycka att det är en självklarhet att man också höll sig till det.

Men bara för något år sedan kom det signaler från högsta ort i kommissionen att det bara var tillväxten som var intressant. Man berättade en historia om tre bröder. Om en av bröderna var sjuk fick de andra två bröderna stå tillbaka. Det var tillväxten som var sjuk, och alltså fick de andra två benen som Lissabonstrategin vilar på vika.

Nu har det hänt en del sedan dess, bland annat har klimathotet börjat diskuteras. Jag tror inte att någon i dag skulle säga att vi inte ska ta med det miljöhotet i Lissabonstrategin.

Det är väl tyvärr inte riktigt lika mycket fokus på det sociala benet. Jag tycker att vi nu under ordförandeskapet ska framhålla hur framgångsrik den nordiska modellen har varit. Den nordiska dimensionen handlar inte bara om Östersjöregionen, utan det handlar om en modell med utbyggd välfärd, stora satsningar på forskning och välutbildad arbetskraft i stället för lönedumpning. Jag hoppas verkligen att regeringen vågar stå för den linjen och driver den nu under ordförandeskapet.

Anf. 147 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Jag satt med när Barroso presenterade den här liknelsen med de tre bröderna. Jag uppfattade den inte så som Hillevi Larsson. Även om det kanske inte var en idealisk liknelse uppfattade jag det så att om inte alla tre bröderna är friska mår alla dåligt och att alla tre var viktiga. Sedan dess har kommissionen och Barroso visat väldigt tydligt att just hållbarhetsaspekten har en väldigt viktig roll att spela. Hela den diskussion som vi för nu om klimat och miljö spelar förstås en viktig roll där.

Vi har också en hållbarhetsstrategi som löper lite parallellt med Lissabonsprocessen. Det finns verkligen med där.

Den senaste tiden har kommissionen fokuserat väldigt mycket på det som man kallar för *flexicurity*. Där lyfter man fram den nordiska modellen, och inte minst Sverige.

Lissabonprocessen är till för att vi ska kunna jämföra med varandra. Vi sätter upp mål, sedan har vi lite olika vägar att gå dit och sedan kollar man av. Tanken är inte att man ska lagstifta tillsammans utan att man ska lära av varandra. Kommissionen och bland annat kommissionär Špidla, som delvis är ansvarig för detta, lyfter väldigt ofta fram just den nordiska modellen som ett föredöme för att hur alla tre benen, och inte minst det sociala benet, ska hålla ihop i Lissabonstrategin. Det finns absolut med.

Anf. 148 HILLEVI LARSSON (s):

Fru talman! Risken i de här sammanhangen är att det blir en prioriteringsfråga, och då prioriterar man ned en del saker även om man säger att man inte ska strunta i dem. Här är det väldigt viktigt att vi i Sverige håller fanan högt och visar att de andra två benen inte bara är avgörande för att vi ska få ett hållbart Europa utan också för att vi ska få en hållbar tillväxt och sysselsättning.

Det är inte hållbart i längden att vi ska konkurrera med låga lönenivåer, dålig arbetsmiljö och mindre satsningar på utbildning, forskning och så vidare. Det hållbara är snarare att vi ska vara spjutspetsen och sprida den nordiska modellen till hela Europa och självfallet vässa vår egen politik. Vaxholmskonflikten är ett konkret exempel. Det är inte bra om man på här sättet utmanar en arbetsmarknadsmodell som fungerar utmärkt och därmed öppnar dörren för lönedumpning.

Jag hoppas att man vågar beröra även sådana kontroversiella frågor.

Anf. 149 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Jag är lite osäker på frågan. Alla de här aspekterna finns med i Lissabonprocessen. Det som har hänt de senaste åren är tvärtom att man har visat att Europa ska konkurrera med en välutbildad arbetskraft med satsningar på humankapital, på människan, på forskning och på det livslånga lärandet. Vi ska satsa på jämställdhet därför att det också är bra för arbetslivet som helhet. Vi ska finna möjligheter så att man kan kombinera yrkeslivet med familjelivet. Där lyfts, precis som Hillevi Larsson säger, den svenska modellen och den nordiska modellen fram som en förebild. Men det händer mycket i de andra länderna i Europa också. Det är inte så att vi ska slå oss för bröstet i alla avseenden.

Detta finns med i Lissabonstrategin som är en strategi där vi jämför oss med varandra enligt den principen att man sporrar varandra att gå vidare. Man identifierar mål, och sedan går man vidare utifrån olika traditioner när det gäller hur man väljer att göra det, men målen är gemensamma.

Under det svenska ordförandeskapet och tiden fram till dess kommer vi också att diskutera vad vi ska ha efter Lissabon, ett Lissabon 2 eller en uppföljning till detta. Då kommer alla de här frågorna att finnas med.

Anf. 150 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Det var ett ovanligt nyhetsfattigt hopkok av informationer om det framtida EU-ordförandeskapet som statsrådet bestod kammaren med. Det fanns inte en enda ny tanke. Statsrådet erkänner att det var minst 80 procent som var arvegods från tidigare ordförandeskap. Det verkar som om den borgerliga regeringen har som ambition att det ska vara minst 100 procent på dagordningen, det vill säga inga egna nya

idéer och tankar, och så har det varit under de ett och ett halvt år som vi har haft den här borgerliga regeringen.

Jag vill knyta an till det som min socialdemokratiska riksdagskollega Hillevi Larsson tog upp om Lissabonprocessen. Den har tre dimensioner. Regeringen redovisar egentligen bara tillväxt- och miljödimensionen och hoppar över den sociala dimensionen. Sedan säger statsrådet här att det är viktigt med den sociala dimensionen. Varför har man då utelämnat den sociala dimensionen i programmet? Den sociala dimensionen handlar om anställningsskydd, anställdas rättigheter, jämlikhet, vuxenutbildning och barnomsorg. Ingenting av det har tagits upp i programmet. Det är en sak att stå här och säga att det är viktigt, men varför har regeringen utelämnat den delen?

Jag har en annan fråga som hänger ihop med att detta är ett gemensamt ordförandeskap med Frankrike och Tjeckien. Då gäller det att passa på att ta upp frågor där det kanske finns delade meningar mellan de tre ordförandeländerna så att vi kan påverka exempelvis Frankrike.

Frankrike är inte entusiastiskt för ett turkiskt medlemskap i EU. Sverige har drivit på för det. Frankrike är minst sagt motsträvt till att genomföra det som Cecilia Malmström förr tyckte var viktigt men numera inte bryr sig om, nämligen att flytta bort EU-parlamentets sessioner från Strasbourg. Kan Cecilia Malmström redovisa vad den svenska regeringen har gjort för att påverka den franska regeringen och lyfta upp de här två frågorna? Vad har regeringen gjort för att få bort de vidriga miljökonsekvenserna av att vi flyttar hela EU-parlamentet till Strasbourg en gång i månaden och framför allt för att påverka Frankrike att inta en annan attityd när det gäller turkiskt medlemskap i EU?

Anf. 151 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Jag försökte vara så tydlig och informativ som det någonsin var möjligt i informationen till riksdagen. Jag erkänner gärna att det här är den övergripande processen som jag nu redogjorde för. Det är ett led i ambitionen att informera riksdagen så mycket som möjligt och så tidigt som möjligt. Både jag och övriga statsråd, och så småningom också statsministern, återkommer vid ett flertal tillfällen för att informera om detaljerna i arbetet med svenska sexmånadersprogrammet. Det här är fortfarande rubrikerna och processen för 18-månadersprocessen.

Lissabonprocessen är viktig. Den sociala dimensionen finns med. Jag har nämnt flera exempel. Mycket av det som Bosse Ringholm nämner är frågor som är föremål för lagstiftning och beslut på nationell nivå, barnomsorg till exempel, och så ska det också vara. Vi ska inte ha gemensamma lagar om barnomsorg på Europeanivå. Däremot ska vi ha gemensamma målsättningar för att man ska kunna kombinera familjeliv med att göra karriär på arbetsmarknaden. Sedan redovisar vi regelbundet för varandra. Bosse Ringholm har ju själv som före detta EU-minister och Lissabonansvarig erfarenhet av att man möts i Bryssel och redovisar detta för varandra för att på så sätt sporra varandra att gå vidare.

När det gäller Turkiet kan jag försäkra Bosse Ringholm om att det inte finns något land i Europa som så intensivt driver Turkietfrågan som Sverige. Vi är oerhört angelägna inte bara om att övertyga Frankrike utan även andra skeptiska medlemmar. Vi försöker mycket konkret att hjälpa Turkiet genom att påverka andra länder, stötta den turkiska regeringen

Prot. 2007/08:57

24 januari

*Information från
regeringen*

när det gäller att implementera en del saker och driva på för att vi inte skulle frysa fler kapitel än vi gjorde. Vi driver verkligen den här frågan.

Det är en sorglig historia med Europaparlamentet och Strasbourg. Det är mycket svårt att påverka Frankrike. Det här är en nationell stolthet för Frankrike. Det finns många politiker i Frankrike som också tycker att den här frågan borde lösas och att man skulle kunna komma fram till en ordning där man slapp det här pendlandet av alla de skäl som Bosse Ringholm nämner. Jag försöker naturligtvis att alliera mig med den typen av politiker i Frankrike och i andra länder för att så småningom förhoppningsvis kunna lösa den frågan som tyvärr kräver en fördragsändring.

Anf. 152 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Riksdagen förväntar sig naturligtvis när det ansvariga statsrådet kommer hit och ska berätta om det kommande EU-ordförandeskapet att riksdagen ska få information om några nya saker i EU-ordförandeskapets program. Men inte någon enda nyhet presenteras, ingenting utöver det vi visste förut. Man kan tycka att det är lite ointressant att behöva komma hit och ordna en diskussion när inget nytt finns att berätta.

Det enda vi kunde se i programmet är att det är en upprepning av gamla frågor. Det enda som är intressant är egentligen det man har uteslutit. Det man har uteslutit är bland annat EU:s arbete med Lissabonprocessens sociala dimension. Jämställdhetsfrågorna nämns inte över huvud taget av Cecilia Malmström. Sedan kan hon säga här att det är viktigt. Det utesluts av den svenska regeringen.

Jag får till sist konstatera att Cecilia Malmström tyvärr inte har varit särskilt framgångsrik, snarare misslyckats med att påverka Frankrike när det gäller Turkiet och när det gäller Europaparlamentets sessioner i Strasbourg. Hon kan inte meddela någon form av resultat i sina kontakter med den franska regeringen.

Anf. 153 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Det är lite magstarkt av Bosse Ringholm att stå här och tala om att det inte finns något intressant. Övriga ledamöter verkar i alla fall tycka att det var viktigt att jag var här och redovisade. De kanske inte har samma kunskapsnivå som Bosse Ringholm och behöver lite mer information. Jag tyckte i alla fall att det var viktigt att komma hit och är tacksam för den möjligheten, fru talman.

Som jag sade var detta processen för 18-månadersprogrammet. Vi kommer att återkomma med diskussioner kring vad det ska stå i det svenska ordförandeskapsprogrammet med prioriteringar.

Jag lyfte tidigt fram frågan om Östersjön som är en svensk prioritering. Det är en ny fråga som vi har lyckats få hela EU att ställa sig bakom. Kommissionen kommer att presentera en europeisk Östersjöstrategi. Det ser jag som en stor svensk framgång.

Det är tyvärr inte så lätt, Bosse Ringholm, att påverka hela det franska folket i Turkietfrågan. Men jag kan försäkra dig att vi gör vårt yttersta för att driva just frågan om Turkiet tillsammans med några andra länder. Om Bosse Ringholm frågar sina europeiska kolleger och före detta kolleger i rådet kan de säkert bekräfta bilden att Sverige är otroligt aktivt där.

När det gäller frågan om Strasbourg har jag i alla fall försökt att lyfta fram den i flera olika sammanhang. Det är mer än vad den förra regeringen gjorde. Det är ingen lätt fråga. Det kräver en fördragsändring. Det finns ett land som inte vill ändra fördraget i det här avseendet. Det kommer tyvärr att ta lite tid, men Bosse Ringholm kan vara försäkrad om att jag fortfarande är engagerad i frågan.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2007/08:57
24 januari

*Information från
regeringen*

9 § Svar på interpellationerna 2007/08:303 och 324 om skärpt lagstiftning om fyrverkeriartiklar

*Svar på
interpellationer*

Anf. 154 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Catharina Bråkenhielm har frågat justitieministern om vilka åtgärder hon kommer att vidta för att minska skadorna på människor och egendom vid nästa nyårsfirande. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Jan Lindholm har frågat mig vilka konkreta åtgärder som jag avser att vidta för att minska den risk för människor, djur, natur och egendom som nuvarande ordning vad gäller pyroteknisk materiel innebär och hur jag tänker verka för att dessa problem lyfts fram i regeringsarbetet.

Eftersom interpellationerna liknar varandra avser jag att besvara båda i en samlad debatt.

Att människor eller egendom skadas till följd av fyrverkeripjäser är mycket olyckligt. Likaså är det olyckligt när djur skadas eller störs på grund av fyrverkerier.

Jan Lindholm tar i sin interpellation upp frågan om fyrverkeriers påverkan på miljön. Han föreslår en reglering av användningen av fyrverkeripjäser.

De mängder av bly och andra metaller som avges från fyrverkerier bedöms vara små i jämförelse med andra källor. Det hindrar dock inte att återkommande fyrverkerier på lokal nivå skulle kunna ha betydelse. Sammanfattningsvis bedöms trots allt användningen av fyrverkerier ha en begränsad påverkan på miljön.

Arbetet med att förebygga skador på människor och djur samt påverkan på miljö är mycket viktigt. Framför allt handlar det om att ha en väl fungerande lagstiftning kring brandfarliga och explosiva ämnen som inkluderar fyrverkerier.

Som Catharina Bråkenhielm nämner innebär det så kallade förbudet mot smällare som infördes från och med årsskiftet 2000/01 inget förbud mot att fyrverkerier kan ha knall som effekt. Fyrverkerier med knall fanns även innan årsskiftet 2000/01. De renodlade smällarna är dock borta från marknaden, precis som avsågs.

Vad gäller personskadorna inom området visar Statens räddningsverks skadestatistik på en nedåtgående tendens. Från år 1997 till år 2006 har det totala antalet vårdade personer på sjukhus till följd av olyckor med fyrverkerier minskat från ca 50 till ca 30 personer årligen.

För att få sälja fyrverkerier krävs tillstånd från polisen. De butiker som förvarar eller säljer fyrverkerier måste följa ett särskilt regelverk för

hanteringen. Det finns också ett krav på att säljaren ska kontrollera att köparen inte är minderårig.

Statens räddningsverk genomför tillsammans med polis och räddningstjänst regelbundna kontroller av försäljningsställen. Det förekommer emellertid att myndiga köper fyrverkerier som sedan överlåtes och används av minderåriga.

I enlighet med det EU-direktiv som antogs i maj 2007 pågår nu en klassificering av fyrverkerier inom EU. Syftet med direktivet är att skapa en gemensam bedömningsgrund i hela EU och att öka säkerheten för konsumenterna. Implementeringen av direktivet ska ha skett senast år 2010.

Direktivet delar upp fyrverkerier i fyra klasser varav en kategori för professionellt bruk. Klasserna 2 och 3 avser kraftigare fyrverkeriartiklar. I samband med att Statens räddningsverk genomför direktivet kommer myndigheten också att kunna pröva vilka typer av fyrverkerier som är tillräckligt säkra för att säljas till konsumenter.

Lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor som reglerar det aktuella området har nyligen varit föremål för en utredning (SOU 2006:16), och arbetet med en ny reglering för brandfarliga och explosiva varor pågår vid Forsvarsdepartementet. Regleringen kommer att beredas i sedvanlig ordning inom Regeringskansliet.

Det pågående arbetet syftar till att lagstiftningen ska vara olycksförebyggande, skadeförebyggande och brottsförebyggande. Utredningen har bland annat föreslagit en regel som innebär ett tydligare förbud mot överlåtelse och langning av fyrverkerier till minderåriga.

I sammanhanget bör också framhållas att den enskilde naturligtvis har ett stort ansvar för att hantera fyrverkerier på ett säkert och korrekt sätt.

Anf. 155 CATHARINA BRÅKENHIELM (s):

Fru talman! Jag tackar för svaret på min interpellation som egentligen inte innehåller något svar på den fråga jag ställde. Frågan var: Vad tänker ministern göra för att man ska minska skadorna, otryggheten och skräcken som många människor och djur känner inför varje nyårsfirande och påsk? Men det var det inte direkt något svar på. Det var mer en teknisk uppräknings av vad som är just nu.

Om ministern menar att det är upp till folks omdöme att sköta fyrverkeripjäser har verkligheten påvisat att det finns otroligt många människor som saknar just det omdömet. Det är det som är problemet.

Det finns en oerhörd upprördhet över att man ska kunna bli utsatt för det här helt ofrivilligt bara för att man går ut de dagarna. Man kan också vara inne och må dåligt. Det är för att en del människor tar sig rätten att leka med sprängämnen. Är det verkligen rätt att människor och djur ska vara rädda dagarna runt våra storhelger, att byggnader brinner ned och att vår miljö tar skada?

Att det behövs en skärpning av lagstiftningen har hundratals e-postbrev, pappersbrev och telefonsamtal som jag har fått under den senaste månaden visat. Jag har också fått berättelser från människor som varit utsatta för krigsliknande händelser i livet, föräldrar till barn med autism som gömmer sig de dagarna, hästägare som får tillbringa lång tid i stallen för att lugna sina hästar eller med hästar som har flytt i hagar och fått

benbrott med avlivning som följd. En djurparkssammanslutning har ringt och berättat om hur oerhört rädda djurparkens djur är.

Det handlar om alla våra vilda djur. Katter reagerar också starkt, för att inte tala om alla de hundar som finns i Sverige som lever i flera dygn i skräck. En del kan varken äta eller gå ut. Man måste många gånger sätta in lugnande medel eller, där man har möjlighet, bege sig långt bort från hemmet.

Svenska Kennelklubben, den stora hundorganisationen, bedriver en kampanj sedan ett par år tillbaka som man kallar Smällarupproret. Där finns massor av namn på människor som helt enkelt är urförbannade på det som pågår och det som inte pågår när det handlar om att stävja det här. Bryr man sig inte alls om detta från den nuvarande moderatregeringen?

Jag hade ett samtal i går med en person som berättade om en sexårig pojke som i lugn och ro knallade över skolgården och träffades av en raket rakt på halsen. Han fick en fullkomlig chock. Den fysiska skadan blev inte så jättestor att den kom med i Tolgfors uppräkningsstatistik över dessa 30 personer. Men det är inte säkert att det går att sätta en statistiskstämpel på det trauma som den här pojken upplevde. Det går kanske inte heller över så fort. Ska man verkligen behöva utsättas för detta varje år?

Du, Sten Tolgfors, har makten i din hand. Varför lyfter du den inte och gör något? Det pågår ju faktiskt arbete i regeringen kring dessa frågor. I stället rycker ni på axlarna och säger att det är bra som det är. Det tycker jag är helt ofattbart.

Ministern anser att det är upp till folks omdöme att hantera livsfarliga fyrverkeripjäser. Ministerns partikollega har uttalat sig i justitieutskottet och anser att det inte går att lagstifta så att människor får ett gott omdöme. Men vi har ju faktiskt lagstiftning just för sådana här saker!

Hanteringen av fyrverkeripjäser och raketer har ändrat karaktär med åren. De hanteras mycket mer som leksaker. Man kastar dem på byggnader och bilar. Man kastar in dem i folkhoper och upp på balkonger. Knallarna har blivit högre, och effekterna har blivit kraftfullare. Vi har faktiskt lagstiftning kring hur man ska hantera vapen och sprängämnen för den som är jägare eller sportskytteintresserad. Men när det gäller detta vill man inte göra någonting.

Anf. 156 JAN LINDHOLM (mp):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka ministern för svaret. Jag tycker att det är bra att försvarsministern anser att det är olyckligt att djur skadas eller störs av fyrverkerier. Men det är samtidigt beklagligt att svaret på interpellationerna inte innehåller en enda formulering om hur man kan råda bot på detta. Det är givetvis bra att fyrverkerierna klassificeras efter farlighet, men enligt den information som jag har fått från Räddningsverket har de inte i uppdrag att ta hänsyn till hur djur drabbas när de gör denna klassificering.

Det skulle, fru talman, vara av värde om ministern här från talarstolen kunde utlova att verka för att man tar en sådan hänsyn till hur fyrverkeripjäser fungerar för djur vid klassificeringen och att man samtidigt gör allt man kan från svenska myndigheter och från Räddningsverket, inom ramar för de direktiv som EU har fastställt, för att minimera ljud, värme-

Prot. 2007/08:57
24 januari

Svar på
interpellationer

utveckling och rökutveckling från de pjäser som klassificeras i första hand för försäljning till konsumenter. Det tycker jag vore en naturlig konsekvens av ministerns inställning i grundfrågan.

Min personliga uppfattning är givetvis att det inte bara är olyckligt utan oacceptabelt att djur skadas och störs. Jag skulle vilja lägga till att djur även dödas på grund av fyrverkerier. Lika oacceptabla är de skador som fyrverkerier åstadkommer på egendom och självklart även de personskador som årligen uppstår, även om jag tycker att det var bra med informationen om att det uppenbarligen är en minskning.

Frågan som jag ställde till ministern kvarstår obesvarad. Ämnar ministern göra något åt allt det negativa med fyrverkerier som drabbar djur, eller tycker ministern att det räcker med svaret – att anse att det är olyckligt? Anser ministern att det räcker med att antalet anmälda skador med sjukhusvistelse efter fyrverkeriolyckor har minskat? Borde man inte kunna ha någon form av nollvision även när det gäller fyrverkerier och skador från dem?

Jag har i och för sig förståelse för att ministern inte kan leverera ett färdigt batteri med åtgärder, men min förhoppning är ändå att ministern ska kunna ge oss besked i den här interpellationsdebatten om regeringen avser att kartlägga hur djur drabbas av fyrverkerier och hur omfattande person- och egendomsskadorna egentligen är, för det finns ju många som inte hamnar på sjukhus. Jag skulle också vilja veta om man avser att se över hur man bättre kan skydda människor, djur och egendom från allt det elände vi utsätts för av fyrverkeripjäser.

Som ministern är väl medveten om har djur, till exempel hundar, sinnen som har utvecklats för att reagera på ett helt annat sätt än hos människor. Därmed störs de av fyrverkeripjäser på ett sätt som vi människor kanske inte riktigt känner av. Enligt de uppgifter jag har skrivs det årligen ut tiotusentals doser av lugnande medel bara för hundar.

Fru talman! En åtgärd som ministern skulle kunna vidta för att hitta en lösning är att låta Jordbruksverket utreda om inte dagens djurskyddslag där man i en portalparagraf slår fast att djur inte får utsättas för onödigt lidande egentligen skulle räcka till och täcka in mycket av de störningar som djur i dag drabbas av från fyrverkerier. Här finns en konkret möjlighet som jag tror att väldigt många människor tycker att ministern skulle försöka använda. Jag tycker alltså att försvarsministern skulle ta en diskussion med sin kollega jordbruksministern, för ni har på sätt och vis ett gemensamt ansvar i denna fråga.

Anf. 157 PETER JEPPSSON (s):

Fru talman! Runt om i Sverige och även här i riksdagen har det pratats om fyrverkerismällare och hanteringen av dessa innan, under och efter nyårsfirandet. Människor, djur och egendom har blivit kraftigt utsatta, och det allvarligaste, det som absolut inte får hända, har hänt.

Vi har kunnat läsa och höra bland annat om händelsen med de tre 14-åriga flickor som kastade in en smällare i en buss. Smällaren landade vid två barnvagnar. Ingen har väl missat tragedin med den 16-åriga killen från Karlskrona som omkom på grund av skador som uppkom när han gick fram till en fyrverkeripjäs som inte hade avfyrats men som plötsligt exploderade i hans ansikte. Detta är självfallet en djup tragedi för föräldrar, släktingar, vänner och bekanta till pojken.

Frågan många ställer sig i dag är hur användandet av nyårsraketer – egentligen ska man väl inte bara säga nyårsraketer, för det gäller ju raketer och smällare över huvud taget – bättre ska kunna regleras och kontrolleras. Kan det finnas begränsningar, till exempel att endast vissa handlare ska få sälja dem, som tidigare? Man kan också fundera över tidpunkt för försäljning med mera.

Jag vill därför fråga försvarsministern om han avser att behandla frågan om ytterligare restriktioner alternativt förbud för fyrverkerier i den proposition som regeringen överlämnar till riksdagen i vår.

Anf. 158 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s):

Fru talman! Jag får väl tacka försvarsministern för svaret på Catharina Bråkenhielms med flera interpellationer även om jag tycker att det är ett icke-svar.

Det här är en stor fråga. Tyvärr eskalerar den en gång om året, runt nyår. Sedan verkar den dö av lite, och sedan återkommer den.

Försvarsministern säger väldigt mycket om EU-direktivet och det arbete som pågår. För ett år sedan ställde jag en fråga till dåvarande försvarsministern. Han förlitade sig också på det arbete som förekom i EU. Men han avslutade sitt svar med att säga att han om han skulle finna det nödvändigt var beredd att överväga ytterligare åtgärder.

EU-direktivet handlar mycket om klassificeringen. Det kan till och med visa sig att saker och ting, speciellt de smällare som vi har förbjudit innan, kommer att tillåtas igen på grund av att de inte klassificeras så allvarligt som vi har tyckt. Det kan alltså till och med bli en återgång.

Försvarsministern kan inte ha undgått att se i medierna vad som har hänt. Bara i min lokaltidning skriver man artiklar om att pjäserna används som vapen som riktas mot personer för att skrämma, provocera eller hota. Posten har gått upp i rök, för smällare kastas in i lådan. Fyrverkeripjäs antände spån. Personer besköts med raketer. Pojke illa skadad av fyrverkerier. Kvinna på promenad fick ögat skadat. Smällare förstörde postlådor. Raketer rökfylld skolor. Förrådsbyggnad i brand. Rikets sal fick raket in i brevinkastet – klassas som mordbrand. Raket riktad mot lägenhet.

Försvarsministern säger att vi bör jobba med information. Men alla vet hur farligt det här är. Ändå står i dag två pappor i Jönköpings län misstänkta för langning till sina 12–13-åringar. Det här är allvarliga saker som vi inte bara kan vifta bort genom att tala om information.

Peter Jeppsson exemplifierade med en 16-åring som har avlidit. Sedan 1998 har fyra personer avlidit av fyrverkeripjäser. Jag vet inte var försvarsministern har fått siffran 30 personer från. Jo, det är Statens räddningsverks skadestatistik. Enligt de siffror jag har läst är det runt 300 personer som har fått uppsöka vård, varav hälften har varit under 18 år. Nio av tio är yngre män, mellan tonår och 30 år, och mest utsatta är 10–14-åringar. Det är brännsår, avslitna fingrar, skadade ögon och hörselskador. De har kanske inte behövt få vård på sjukhus, men de har de facto varit tvungna att söka vård för sina skador. Det här är inga bagateller.

Det finns de länder som är ännu mer generösa i att tillåta smällare, men det finns också länder i Europa som faktiskt har utfärdat förbud. Både Grekland och Irland är restriktiva.

Det finns mycket kvar att göra. Jag är till och med beredd att inte utfärda ett allmänt tillstånd utan man måste söka tillstånd. Det ska inte bara gälla den som säljer, utan det ska också gälla den som köper fyrverkerier. Det ska vara på samma sätt som för vapen och ammunition. Detta är en form av ammunition.

Anf. 159 INGER DAVIDSON (kd):

Fru talman! Tack för svaret. Jag hörde tyvärr inte hela eftersom jag kom lite sent. Jag beklagar det.

Årets nyårshelg var stökig, inte minst i Stockholmstrakten. Tunnelbanestationer fick stängas, bussturer fick ställas in, människor kände sig hotade, trakasserade och rädda. Många hörde av sig.

Jag skrev då en fråga till statsrådet om det finns planer på att förändra regelverket för fyrverkeripjäser. Tyvärr har det som varit en festlig tradition urartat, och något behöver göras.

I det svar jag fick skrev du att frågan nyligen har utretts. Jag ska erkänna att jag inte visste om det. Utredningen lade fram sitt förslag så sent som 2006. Där skulle det bland annat framgå att förbudet mot langning av fyrverkeripjäser skulle skärpas.

Vad fanns mer i utredningen, eftersom jag nu är okunnig om detta? Finns det ett antal förslag där, och är du beredd att fullfölja dem, att lägga fram en proposition där flera förslag ingår? Ska det ske en övervägning av de frågor som förekommer i debatten, till exempel licenser, tidsbegränsningar? Hur ser i så fall tidsplanen ut för det?

Kan man göra något annat medan man väntar på den eventuella lagstiftningen? Många människor som hör av sig i mejl och telefonsamtal säger att det inte får bli en nyårshelg till när de ska behöva känna sig rädda, trakasserade, deras djur bli oroliga och ta skada.

Kan något annat göras, till exempel något uppdrag till Räddningsverket eller liknande, för att försöka skärpa regelverket och föreskrifterna om hur fyrverkerierna får användas? Jag och många med mig väntar på en tydligare reglering i en ny lagstiftning.

Anf. 160 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Interpellationsdebatter vinner på att de som deltar lyssnar på vad de andra säger.

Det som sker nu är en översyn av både lag och klassificering av produkter. Interpellanterna har fel i sina påståenden om att ingenting sker. Jag har också noterat detta påstående i motioner och på hemsidor.

Det kallas ”teknik” när jag berättar vad vi faktiskt kan göra, om hur direktiv och lagstiftning ser ut. Jag kallar det åtgärder. Jag har också noterat att ni har läst motioner och artiklar. Där finns över huvud taget inga förslag. Något måste göras, sägs det. Ja, det är kraftfullt. Här redovisar jag vad vi faktiskt gör, och ändå måste något göras. Då behöver man tydligen inte ha några förslag över huvud taget.

Arbetet med en ny reglering av brandfarliga explosiva ämnen pågår. Det sker utifrån EU-direktivet från maj 2007. Det ska vara genomfört senast 2010. Syftet är att skapa en gemensam bedömningsgrund i hela EU för att öka konsumentens säkerhet.

I enlighet med direktivet kommer nu konsumentfyrverkerier att delas upp i tre kategorier. De kommer att klassificeras utifrån hur kraftiga de

är. Den fjärde kategorin är för professionellt bruk. I samband med detta kommer Räddningsverket att utreda vilka produkter som ur ett säkerhetsperspektiv är rimliga att sälja till konsument. Här kommer det direkta svaret på Peter Jeppssons fråga. Verket för att komma åt olyckor som den i Karlskrona är att flytta en laddning som är så kraftig att den har en sådan energi att den kan döda över till den kategori som är förbehållen för professionell användning. Det är en konkret åtgärd. Det är inte att efterlysa att något ska göras utan det är att vidta en konkret åtgärd.

Fyrverkerierna ska uppfylla säkerhetskrav, och de ska provas av fristående provningsorgan. Fyller de kraven ska de CE-märkas. CE-märkta produkter ska ha fri rörlighet inom EU. Enligt en artikel i direktivet kan dock medlemsstaterna förbjuda eller begränsa innehav, användning eller försäljning till allmänheten av fyrverkerier i kategorierna 2 och 3. Skälen till begränsningen ska bygga på allmän ordning, säkerhet eller miljöskydd. Det svarar upp mot de krav som här har ställts.

Kategori 1 är de produkter som har lägst risknivå och därför kan säljas till allmänheten. Där finns regler om högsta ljudnivå om 120 decibel på en meters avstånd. I kategorierna 2 och 3 ingår smällare av olika typer, men också där finns krav på högsta ljudnivå. Med hänsyn till allmän ordning, skydd eller säkerhet får också medlemsstaterna höja olika åldersgränser som gäller för olika kategorier. Det innebär att Sverige kan behålla den generella 18-årsgränsen.

I väntan på införlivandet av EU-direktivet arbetar departementet med en ny ramlag, som beräknas träda i kraft vid årsskiftet 2008/09. Vad är på gång? Det som kallas teknik och viftas bort är i själva verket politikens verktyg för att göra en skillnad i vardagen. En ny ramlag är på gång. Det är på gång införlivande av ett EU-direktiv som innebär klassificering enligt fyra kategorier. Det är inte minst intressant att komma åt det som berättades om olyckan i Karlskrona. En ung kille omkom därför att energin var så kraftfull att den hade dödlig effekt. Det går att göra en skillnad genom att kategorisera produkter efter hur farliga de kan vara.

Det är inte aktuellt med ett förbud. Jag har noterat att ingen av interpellanterna rakt på har efterlyst ett förbud – däremot omkategoriseringen.

Så var det med den saken. Den som hävdade att andra inget gjorde hade inga egna förslag på åtgärder. Den som svarade hade visst en del att redovisa.

Anf. 161 CATHARINA BRÅKENHIELM (s):

Fru talman! Det är regeringen som har ansvar för att ta fram förslagen. Jag har en rad förslag, men jag har inte skrivit ned dem. Jag tycker att det är regeringens ansvar att se till att människor och djur i Sverige inte ska ha det så.

Statsrådet säger att jag viftar bort det hela som ”teknik”. Men det är inte det det handlar om. Du pratar om konsumenternas säkerhet. Jag pratar om dem som inte är konsument. Djuren är inte konsument. De människor som vill vara ute och gå på nyårsafton och dagarna och veckorna runt nyår är inte konsument. Jag pratar om de grupperna. Inte ett ord har jag hört om vad Sten Tolgfors och nuvarande regering har tänkt att göra.

Jag har interPELLERAT för att få reda vad som är på gång. Det är bråttom. Det är snart påsk. Det är inte så många månader till nästa nyår.

Tiden går fort. Vad har man på gång? Vad tänker man göra? Har man tagit hänsyn till det massiva upproret och allt det som övriga interpellanter har räknat upp har hänt i landet? Jag känner inte att man har gjort det. Det hjälper inte att du än en gång räknade upp vad som fanns med i ditt svar till mig. Det kommer inget direkt konkret om vad regeringen tänker göra som jag kan redovisa vidare.

Jag tycker att man ska se över hur länge de här varorna får säljas och hur länge de får köpas, vilka tidsbegränsningar det ska vara, på vilka platser de får användas och vem som får använda dem. Ska det eventuellt vara ett förbud mot privata fyrverkerier? Ska man ha någon utbildning för att få använda dem?

Jag är övertygad om att förväntningarna på att regeringen ska göra någonting är ganska stora, och nu har man faktiskt chansen.

Sprängämnen som underhållning har ingen plats i ett civiliserat samhälle. Jag tycker att försvarsministern här försvarar det, med kategoriseringar, EU och allt det som jag fortfarande tycker är tekniska detaljer, och att han inte ger ett enda dugg svar på den fråga som jag har ställt i min interpellation.

Anf. 162 JAN LINDHOLM (mp):

Fru talman! Jag har hört från flera håll att det finns ett ganska utbrett missnöje bland kammarens ledamöter när det gäller ministrarnas tonläge i debatten här i kammaren. Vi fick ett väldigt bra exempel nu på hur jag tycker att ministrar inte ska bete sig i debatten. Det är tråkigt, och jag tycker att det är viktigt att det kommer till protokollet. Det behöver finnas där, fru talman. Jag vet att missnöjet är utbrett i kammaren.

Det är upp till oss ledamöter att bedöma vad vi får för svar. Jag fick ministrarnas svar på interpellationen sent i går, och jag har sett till att interpellationen har lästs av ett mycket stort antal människor ute i samhället. Den samstämmiga uppfattningen är att ministern inte svarar på frågorna. Jag är inte ensam om den uppfattningen, och inte de andra debattörerna heller.

Det är naturligtvis bra att det sker arbete på EU-nivå och att Sverige också i det sammanhanget försöker påverka och komma så långt som möjligt åt det håll som vi tycker är viktigt.

Vi som debatterar fick också kritik från ministern för att han har en mängd svar och vi inte har några förslag. Jag vet inte hur andra politiker resonerar, men själv har jag som representerar ett litet parti lärt mig att det är bra att inte vara alltför framfusig med förslagen. Jag kommer egentligen från en annan värld, och politik är ganska nytt för mig, men jag har upptäckt att det i politiken är rätt mycket revirpinkande, skulle man kunna säga, eller prestige i frågor. Om man kommer med ett förslag från ett litet parti är det ganska svårt att få gehör för det, för då har man markerat ett revir som andra inte kan ta över. Därför avstår jag ofta från att komma med förslag, utan jag försöker visa på vägar och möjligheter. Sedan hoppas jag att de som har makten ska ta upp de idéerna och göra någonting av dem.

Jag försökte peka på några vägar. Min interpellation är inte helt befriad från förslag, utan den pekar lite grann åt det restriktiva hållet. Jag hade då förväntat mig att vi under den här interpellationsdebatten skulle kunna få någon form av kanske inte löften från ministern men en uttalad

ambitionsnivå, att han ska försöka åstadkomma något som kan tillmötesgå de här grupperna, som är ganska stora i vårt samhälle. Även de som har husdjur av olika slag och de som har nyttodjur i närheten av samhällen drabbas av det här. Det finns ganska många anhöriga till människor som har skadats.

Ett av de mest tydliga exemplen är från min egen kommun. Där finns det flera stadsdelar med kulturmärkt gammal trähusbebyggelse, och för inte så länge sedan gick en raket in och satte eld på ett av husen där. Som tur var är människorna i den stadsdelen mycket medvetna om det här och bildar någon sorts livgarde som bevakar, så det hann inte sprida sig och bli allvarligt. Det är en av de frågor som jag tycker är mest oroväckande. Visst är personskador allra värst – det vore dumt att säga något annat – men det här är så konkret för mig.

Jag tycker att det fortfarande finns stor anledning att försöka arbeta med svenska initiativ. Vi har nu hört att det finns möjlighet att höja ambitionsnivån, och jag tycker absolut att vi ska göra det. Jag tycker att det vore klargörande och bra om ministern kunde uttala egna ambitionsnivåer, i stället för att bara redovisa det man genomför utifrån ett EU-direktiv.

Anf. 163 PETER JEPPSSON (s):

Fru talman! Jag tackar ministern för det han har tagit upp. Han nämner några saker som ska komma in i den här frågan under tiden. Han nämner regleringen av brandfarliga ämnen, som ska vara klar 2010, att det ska finnas verktyg för att kunna komma åt de kraftiga laddningarna, CE-märkning, medlemsstaternas höjda åldersgränser och att Sverige kan ha sin åldersgräns. Det är självfallet väldigt bra.

Jag försökte komma med en liten trevare med exempel på förändringar som man skulle kunna göra. Vi skulle kunna gå tillbaka till den gamla tiden när det fanns speciella ställen där man bara sålde dessa smällare och raketer. Ett annat exempel är att se över tidpunkten för försäljning och verkligen se till att den hålls av handlarna, så att man inte kan börja köpa smällare tre fyra veckor före nyårsafton. Det är där mycket av problematiken kommer in.

Jag tror att försvarsministern tar det här på allvar. Frågan är bara hur mycket ytterligare allvarligt som ska hända innan något händer i den här frågan och om det kommer någon form av reglering.

Jag har själv släkt och vänner som har blivit drabbade i år och förra året, och många upplever det här på väldigt nära håll. Tolkar jag försvarsministern rätt, att det inte kommer något konkret förslag i vårpropositionen?

Anf. 164 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s):

Fru talman! Jo, visst görs det saker och ting, försvarsministern. Vi ska öka informationen till allmänheten. Räddningsverket ska bistå med utbildning till kommunerna. En utredning ska göras av brandfarliga explosiva varor. Det ska bli lagstiftning om olycksförebyggande, skadeförebyggande och brottsförebyggande.

Men jag tror att vi behöver ta till starkare åtgärder. Om vi tittar runt i Europa eller i övriga världen ser vi att man har börjat begränsa det här ganska rejält. Exempelvis Tyskland har en väldigt snäv tid när man över

Prot. 2007/08:57
24 januari

Svar på
interpellationer

huvud taget säljer. Vissa kommuner i Sverige har själva börjat fundera på om man ska ta till förbud eller införa väldigt hårda restriktioner.

Det kanske är den vägen vi ska gå, att vi genom kommunernas ordningsföreskrifter ska lägga över ansvaret på de lokala kommunalt förtroendevalda. Men jag tycker att vi har ett ansvar för de här sakerna också i riksdag och regering.

Jag är inte främmande för att vi ska utöka kravet på dem som köper, att de ska ha någon form av tillstånd. Jag tycker inte att det är rimligt att vuxna langar eller att föräldrar köper till små barn. Vi kan inte omyndigförklara föräldrar, men ibland skulle man gärna vilja göra det. Men vi kommer inte åt det, och när vi inte gör det kommer vi inte heller åt trasslerierna. Men om handlare kräver tillstånd för att sälja kommer nog inte så många föräldrar som har tänkt ge de här sakerna till sina barn att söka ett sådant tillstånd.

Jag tycker också att områden ska kunna begränsas. Det finns redan i dag krav på att man inte får smälla inom tätbebyggda områden, men man bryr sig inte om detta.

Här finns mycket att göra, försvarsministern. Ta de här signalerna på allvar och titta verkligen på de här bitarna också, inte bara klassificeringen!

Anf. 165 INGER DAVIDSON (kd):

Fru talman! Till skillnad från en del andra debattörer tyckte jag nog att vi fick ett par ordentliga svar, nämligen att EU-direktivet ska implementeras och att det ska införas en ny ramlag. Jag tycker att det är viktiga besked.

När jag ställde min skriftliga fråga fick jag ett exempel på vad utredningen som lade fram sitt förslag 2006 kom med. Det handlade om att förbudet mot langning av fyrverkeripjäser till minderåriga ska förtydligas. Jag tycker att det är ett väldigt viktigt besked.

Jag tror att det vore väldigt bra om vi kunde få ytterligare några sådana konkreta saker som fanns i utredningen och som ni funderar på i departementet skulle kunna införas i lagen. Finns det några fler sådana konkreta exempel?

Min andra fråga, som jag också ställde förut, är: Kan man tänka sig ett uppdrag till Räddningsverket medan vi avvaktar de skärpta föreskrifterna på olika områden?

Anf. 166 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Jag tycker att det är jättebra att ni alla noterar och accepterar att det faktiskt sker saker när det gäller både lag och klassificering. Det blir en bättre debatt än bara beskyllningar om passivitet. Man måste in i sakfrågorna om tekniken för att se vad som faktiskt sker och vad vi kan göra.

Riksdagen är landets lagstiftare. Därmed är det ni och vi tillsammans som formar det regelverk som faktiskt gäller.

Till Peter Jeppsson vill jag säga att jag förstår hans utgångspunkt i diskussionen. Svaret på hans fråga är att inget mer ska hända. Vi är på gång med de här sakerna, inte minst när det gäller att se över det som gäller de pjäser som har så mycket energi att de är dödliga.

Både fyrverkerier och andra brandfarliga produkter ska hanteras så säkert som möjligt. Vi har en lag som omfattar både användning av produkterna och deras utformning och egenskaper. Den syftar just till att förebygga och begränsa skador till följd av brand eller explosion. Vi har också ordningslagen, som reglerar användningen av fyrverkerier med hänsyn till risk för skada och olägenheter. Smällarförbudet, som infördes 2000/2001, innebär att fyrverkerier vars huvudsakliga effekt är att avge knall inte får godkännas av Räddningsverket och därför heller inte får säljas. I det sammanhanget höjde man också åldersgränsen till 18 år för alla pjäser.

Räddningsverket har ansvaret för att godkänna fyrverkerier och att tillämpa smällarförbudet. Förutom de nationella reglerna, som några av er var inne på, kan kommunerna i lokala ordningsföreskrifter förbjuda användning av fyrverkeriprodukter utan tillstånd. Det ger kommunerna möjlighet att reglera användningen av fyrverkerier för att skydda människor, djur och egendom, det vill säga de aspekter som här har kommit fram.

De fyrverkerier som är tillverkade i väst och i Europa innehåller numera inte längre ämnen som bly, kvicksilver och arsenik. Detta var också en fråga i tidigare interpellationer. Den knastereffekt som bly ger kan också erhållas på andra vis, genom till exempel kopparoxid och i viss mån järn. Enligt branschen är bly mer eller mindre redan utfasat ur fyrverkeriprodukterna, både för den egna marknaden och för export.

För att sälja fyrverkerier krävs tillstånd från polisen. De butiker som förvarar och säljer fyrverkerier måste följa ett särskilt regelverk för hanteringen. Det finns också ett krav på att säljaren ska kontrollera att köparen verkligen får köpa fyrverkerier och alltså inte är minderårig. Jag är helt överens med det Helene Petersson säger om problemet med langning och bristande föräldraansvar. Först när föräldrar och andra slutar långa fyrverkerier till underåriga kommer olyckorna att minska. Genomgående är det ofta unga som drabbas.

I övrigt har ofta alkohol ett finger med i spelet. Försiktigheten brister när alkoholen kommer in i bilden. Olyckor beror också ofta på att man inte följer rekommendationerna om hur fyrverkerierna ska riggas. Man följer inte det säkerhetsavstånd eller de tidsgränser som gäller innan man kan gå fram till en tänd produkt som inte har gett avsedd effekt.

Räddningsverkets skadestatistik visar dock en nedåtgående tendens. Det är bra, men siffrorna är fortfarande alldeles för höga. Som Peter talade om har vi sett dödsolyckor i snitt kanske vartannat år, och de sker med det som i dag anses vara konsumentprodukter.

Tvärtemot vad någon hävdade här vill jag säga att det vi nu talar om inte bara är konsumentinriktade åtgärder i meningen vem som ska få köpa. Frågan är ju också vart produkten tar vägen sedan. Om en stor produkt hamnar hos någon annan än den som köpte den – till exempel som vid den tragiska olyckan vid nyår – skulle det kunna påverkas om vi förändrar klassificeringen. Det vill säga att produkten inte går vidare i andra eller tredje led, och det kan heller inte drabba tredje man om en sådan produkt kommer på avvägar.

Det sker alltså saker. Jag tycker att det är bra att vi nu får en diskussion i sak om vad vi ska göra och vilken teknik vi ska använda för att komma fram här.

Anf. 167 CATHARINA BRÅKENHJELM (s):

Fru talman! Då är min avslutande fråga till Sten Tolgfors: Kommer alla som har varit upprörda, oroliga och rädda att se en skillnad vid nästa nyårsfirande, 2008/2009?

Anf. 168 JAN LINDHOLM (mp):

Fru talman! Klockan är mycket. Jag ska inte heller använda min tid fullt ut. Jag ska nöja mig med att konstatera att jag är väldigt glad över att ministern säger att ingenting mer ska hända. Det tar jag med mig från den här debatten.

Jag hoppas också att ministern har ambitionen att inte till kommunerna helt och hållet överlämna frågan om skydd för person, djur och egendom, utan att ministern funderar över den delen av problematiken också.

Anf. 169 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Svaret på frågan är: Det beror på vad man är rädd för. Som jag har försökt beskriva relativt utförligt i dag är det flera lagar som berör fyrverkerierna. Det är också flera förordningar, och det sker på flera nivåer. Det är både staten, myndigheter och kommuner. Vi har dessutom frågan om EU-direktivet, som gör en klassificering av olika sorters produkter på konsumentsidan. Vi har möjlighet att se över den klassificeringen när det gäller de pjäser som har störst energi och därmed är farligast för enskilda.

Jag vill understryka att kommunerna har möjlighet att i lokala ordningsföreskrifter reglera användningen av fyrverkerier just i syfte att skydda människor, djur, miljö och egendom. Det finns också möjlighet för dem att hindra fyrverkerier över huvud taget på lokal nivå.

I arbetet med att införa EU-direktivet kommer Räddningsverket att utreda produkterna ur ett säkerhetsperspektiv och se vad som är rimligt att sälja till konsumenter. Där vill jag återigen understryka det som jag ser som det stora problemet och som också Peter lyfte fram tidigare, nämligen de pjäser som är så kraftfulla att de kan åstadkomma dödlig skada på människor.

Dagens fyrverkerier innehåller inte samma miljöproblem som tidigare. Detta togs också upp i två interpellationer samtidigt.

Inför nyår och andra större helger informerar Räddningsverket varje år om riskerna med fyrverkerierna och att de kan skapa olägenhet och störningar. De informerar också om hur man ska hantera fyrverkerier säkert. Jag tror att det är väldigt viktigt att vi fortsätter att rikta sådan information till både vuxna och ungdomar.

Sammanfattningsvis vill jag med anledning av vad en annan interpellant sade framhålla att det är väldigt viktigt att vuxna tar ett större ansvar för att fyrverkerier inte hamnar i minderårigas händer och att vi föregår med gott exempel vid hanteringen av fyrverkerier. Om detta skedde skulle det i sig vara starkt olycksförebyggande.

Med detta vill jag tacka för en intressant debatt.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anmälades och bordlades
Proposition
2007/08:49 Statligt tandvårdsstöd

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för denna proposition skulle förlängas till *tisdagen den 12 februari*.

11 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 24 januari

2007/08:332 Vårdnadsbidraget och konsekvenser för barnomsorgen

av *Veronica Palm* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:333 Storregioner och demokratin

av *Peter Hultqvist* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2007/08:334 Vårdnadsbidrag och konsekvenser för jämställdheten

av *Veronica Palm* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 januari.

12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 24 januari

2007/08:619 Ersättning till fäbodare för rivna djur

av *Ulla Andersson* (v)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2007/08:620 Ideellt arbete vid sjukpenning och partiell sjuk- och aktivitetsersättning

av *Lennart Axelsson* (s)
till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2007/08:621 Studerande och pappadagar

av *Matilda Ernkrans* (s)
till statsrådet Lars Leijonborg (fp)

2007/08:622 Avrättningar av barn i Iran

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:623 Legitimation för perfusionister och andra yrkeskategorier inom vården

av *Johan Löfstrand* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:624 Förföljelse av homosexuella i Marocko

av *Barbro Westerholm* (fp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:625 Mammografi för äldre kvinnor

av *Barbro Westerholm* (fp)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:626 Barnadödlighet på grund av näringsbrist

av *Solveig Hellquist* (fp)
till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2007/08:627 Årlig skrivelse från regeringen gällande Världsbanken och IMF

av *Ulf Holm* (mp)
till finansminister Anders Borg (m)

2007/08:628 Svenskt höjt bidrag till Världsbankens utvecklingsfond

av *Ulf Holm* (mp)
till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2007/08:629 Idrottsevenemang

av *Hans Backman* (fp)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2007/08:630 Lokalisering av Transportinspektionen till Borlänge

av *Peter Hultqvist* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2007/08:631 Insynen i friskolor som drivs i aktiebolagsform

av *Peter Hultqvist* (s)
till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

2007/08:632 Information om planer att leta efter mineral

av *Marie Nordén* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2007/08:633 Rätten för levande fäbodlar att överklaga beslut om ersättning

av *Ulla Andersson* (v)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2007/08:634 Jämställdhet och blockbalans i Tullverkets insynsråd

av *Birgitta Eriksson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2007/08:635 Jämställdheten i insynsråden

av *Birgitta Eriksson* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2007/08:636 Riksbankens och Sveriges tillgångar i guld

av *Hans Olsson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2007/08:637 Åtgärder mot börsoron

av *Hans Olsson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2007/08:638 Vattenfalls omorganisation och dess påverkan på eldistribution och driftsäkerhet

av *Johan Löfstrand* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2007/08:639 Mobiltelefonförsäkring i glesbygd

av *Maria Stenberg* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2007/08:640 Handel med Saudiarabien

av *Britta Rådström* (s)

till statsrådet Ewa Björling (m)

2007/08:641 Skatteflyktslagen

av *Britta Rådström* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2007/08:642 Likformighet och enkelhet i skattesystemet

av *Britta Rådström* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2007/08:643 Kvinnors ställning i Saudiarabien

av *Britta Rådström* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:644 Tillgång till preimplantatorisk diagnostik

av *Barbro Westerholm* (fp)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:645 Trafikförsäkringen

av *Christina Oskarsson* (s)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2007/08:646 Korrekt landinformation vid bedömning av asylärenden

av *Solveig Hellquist* (fp)

till statsrådet Tobias Billström (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 januari.

13 § Kammaren åtskildes kl. 17.08.

Förhandlingarna leddes

av andre vice talmannen från sammanträdets början till ajourneringen kl.

13.55,

av talmannen därefter till och med 8 § anf. 136 (delvis) och

av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Eva-Lena Ekman

Prot. 2007/08:57
24 januari

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om kompletteringsval till utskott.....	1
3 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämndssammanträde	1
4 § Svar på interpellationerna 2007/08:282 och 285 om Norrsundets Bruk	1
Anf. 1 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	1
Anf. 2 RAIMO PÄRSSINEN (s)	2
Anf. 3 ULLA ANDERSSON (v)	4
Anf. 4 JAN ANDERSSON (c).....	5
Anf. 5 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	6
Anf. 6 RAIMO PÄRSSINEN (s)	7
Anf. 7 ULLA ANDERSSON (v)	8
Anf. 8 JAN ANDERSSON (c).....	9
Anf. 9 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	9
Anf. 10 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	10
Anf. 11 RAIMO PÄRSSINEN (s)	11
Anf. 12 ULLA ANDERSSON (v)	12
Anf. 13 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	13
Anf. 14 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	13
5 § Svar på interpellation 2007/08:283 om nedläggning av sågverket på Sesarö	14
Anf. 15 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	14
Anf. 16 KRISTINA ZAKRISSON (s)	15
Anf. 17 STEFAN TORNBERG (c).....	16
Anf. 18 SIV HOLMA (v).....	17
Anf. 19 MARIA STENBERG (s).....	18
Anf. 20 LARS U GRANBERG (s)	19
Anf. 21 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	19
Anf. 22 KRISTINA ZAKRISSON (s)	21
Anf. 23 STEFAN TORNBERG (c).....	22
Anf. 24 SIV HOLMA (v).....	22
Anf. 25 MARIA STENBERG (s).....	23
Anf. 26 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	23
Anf. 27 KRISTINA ZAKRISSON (s)	25
Anf. 28 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	25
6 § Svar på interpellation 2007/08:287 om fusk med kött i butiker	26
Anf. 29 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	26
Anf. 30 JACOB JOHNSON (v)	27
Anf. 31 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	28
Anf. 32 JACOB JOHNSON (v)	29
Anf. 33 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	30
Anf. 34 JACOB JOHNSON (v)	30
Anf. 35 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	31

Ajournering.....	31
Återupptagna förhandlingar	31
7 § Frågestund.....	31
Anf. 36 TALMANNEN.....	31
<i>Arbetsmarknadspolitiken</i>	<i>31</i>
Anf. 37 PATRIK BJÖRCK (s).....	31
Anf. 38 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	32
Anf. 39 PATRIK BJÖRCK (s).....	32
Anf. 40 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	32
<i>Dumpning av torsk i Östersjön</i>	<i>33</i>
Anf. 41 RUNE WIKSTRÖM (m).....	33
Anf. 42 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	33
Anf. 43 RUNE WIKSTRÖM (m).....	33
Anf. 44 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	34
<i>Skogsbrandflyget</i>	<i>34</i>
Anf. 45 SVEN BERGSTRÖM (c).....	34
Anf. 46 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	34
Anf. 47 SVEN BERGSTRÖM (c).....	35
Anf. 48 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	35
<i>EU:s fiskeavtal med Mauretanien.....</i>	<i>35</i>
Anf. 49 TINA EHN (mp)	35
Anf. 50 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	35
Anf. 51 TINA EHN (mp)	36
Anf. 52 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	36
<i>IT-säkerheten</i>	<i>36</i>
Anf. 53 PETER JEPPSSON (s).....	36
Anf. 54 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	36
Anf. 55 PETER JEPPSSON (s).....	37
Anf. 56 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	37
<i>Sms-lånen.....</i>	<i>37</i>
Anf. 57 JAN ERTSBORN (fp).....	37
Anf. 58 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	38
Anf. 59 JAN ERTSBORN (fp).....	38
Anf. 60 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	38
<i>Omorganisering av Arbetsförmedlingen.....</i>	<i>38</i>
Anf. 61 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	38
Anf. 62 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	39
Anf. 63 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	39
Anf. 64 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	39
<i>Börsoron och samarbetet mellan EU-länder.....</i>	<i>40</i>
Anf. 65 MONICA GREEN (s)	40
Anf. 66 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	40

Anf. 67 MONICA GREEN (s).....	40
Anf. 68 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	41
<i>Ytterligare uppgradering av JAS</i>	41
Anf. 69 PETER RÅDBERG (mp).....	41
Anf. 70 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	41
Anf. 71 PETER RÅDBERG (mp).....	42
Anf. 72 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	42
<i>Jämställdheten och den vikande konjunkturen</i>	43
Anf. 73 VERONICA PALM (s).....	43
Anf. 74 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	43
Anf. 75 VERONICA PALM (s).....	43
Anf. 76 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	44
<i>Försvarsbudgeten</i>	44
Anf. 77 ÅSA LINDESTAM (s)	44
Anf. 78 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	44
Anf. 79 ÅSA LINDESTAM (s)	45
Anf. 80 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	45
<i>En strategi för fler jobb i Europa</i>	45
Anf. 81 ANNA KINBERG BATRA (m)	45
Anf. 82 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	46
Anf. 83 ANNA KINBERG BATRA (m)	46
Anf. 84 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	46
<i>CTÖ i Arvidsjaur</i>	47
Anf. 85 MARIA STENBERG (s).....	47
Anf. 86 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	47
Anf. 87 MARIA STENBERG (s).....	48
Anf. 88 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	48
<i>Försvarsministermötet i Vilnius</i>	48
Anf. 89 MATS G NILSSON (m)	48
Anf. 90 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	49
Anf. 91 MATS G NILSSON (m)	49
Anf. 92 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	49
<i>Utvärdering av de långtidssjukskrivnas situation</i>	50
Anf. 93 YVONNE ANDERSSON (kd)	50
Anf. 94 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	50
Anf. 95 YVONNE ANDERSSON (kd)	50
Anf. 96 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	50
Anf. 97 TALMANNEN	51
8 § Information från regeringen om regeringens förberedelser för Sveriges ordförandeskap i EU år 2009	51
Anf. 98 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	51
Anf. 99 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	54

Anf. 100	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	54
Anf. 101	SUSANNE EBERSTEIN (s)	55
Anf. 102	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	55
Anf. 103	ANNA KINBERG BATRA (m)	55
Anf. 104	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	56
Anf. 105	ANNA KINBERG BATRA (m)	57
Anf. 106	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	57
Anf. 107	STAFFAN DANIELSSON (c)	57
Anf. 108	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	58
Anf. 109	STAFFAN DANIELSSON (c)	58
Anf. 110	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	59
Anf. 111	BARBRO WESTERHOLM (fp)	59
Anf. 112	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	60
Anf. 113	BARBRO WESTERHOLM (fp)	60
Anf. 114	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	60
Anf. 115	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	61
Anf. 116	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	61
Anf. 117	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	62
Anf. 118	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	62
Anf. 119	ULF HOLM (mp)	63
Anf. 120	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	63
Anf. 121	ULF HOLM (mp)	64
Anf. 122	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	64
Anf. 123	CHRISTINA AXELSSON (s)	65
Anf. 124	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	65
Anf. 125	CHRISTINA AXELSSON (s)	66
Anf. 126	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	66
Anf. 127	MARINA PETTERSSON (s)	66
Anf. 128	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	66
Anf. 129	MARINA PETTERSSON (s)	67
Anf. 130	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	67
Anf. 131	SOFIA ARKELSTEN (m)	67
Anf. 132	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	67
Anf. 133	SOFIA ARKELSTEN (m)	68
Anf. 134	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	68
Anf. 135	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	68
Anf. 136	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	69
Anf. 137	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	69
Anf. 138	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	69
Anf. 139	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	70
Anf. 140	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	71
Anf. 141	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	71
Anf. 142	SONIA KARLSSON (s)	71
Anf. 143	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	72
Anf. 144	SONIA KARLSSON (s)	72
Anf. 145	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	72
Anf. 146	HILLEVI LARSSON (s)	73
Anf. 147	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	73
Anf. 148	HILLEVI LARSSON (s)	74

Anf. 149 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	74
Anf. 150 BOSSE RINGHOLM (s).....	74
Anf. 151 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	75
Anf. 152 BOSSE RINGHOLM (s).....	76
Anf. 153 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	76
9 § Svar på interpellationerna 2007/08:303 och 324 om skärpt lagstiftning om fyrverkeriartiklar	77
Anf. 154 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	77
Anf. 155 CATHARINA BRÅKENHIELM (s)	78
Anf. 156 JAN LINDHOLM (mp)	79
Anf. 157 PETER JEPPSSON (s).....	80
Anf. 158 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s)	81
Anf. 159 INGER DAVIDSON (kd).....	82
Anf. 160 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	82
Anf. 161 CATHARINA BRÅKENHIELM (s)	83
Anf. 162 JAN LINDHOLM (mp)	84
Anf. 163 PETER JEPPSSON (s).....	85
Anf. 164 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s)	85
Anf. 165 INGER DAVIDSON (kd).....	86
Anf. 166 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	86
Anf. 167 CATHARINA BRÅKENHIELM (s)	88
Anf. 168 JAN LINDHOLM (mp)	88
Anf. 169 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	88
10 § Bordläggning och beslut om förlängd motionstid.....	89
11 § Anmälan om interpellationer	89
12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	89
13 § Kammaren åtskildes kl. 17.08.	91

Tryck: Elanders, Vällingby 2008